

San Lucas

1 ¹⁻²Opũ Teófilo, mũre ipũre gojabeogu iiaa yũhu. Jesu gũa mera árĩnigu ĩgu iirare gajirã gojanũgamũhtatuhanirã árĩma. Negohraguere Jesure ïanirã, ĩgu yare buhenirã erã arĩ werediro dopa ta gajirã irire gojanũgamũhtatuhanirã árĩma. ³Eropigu i árĩpehrerire òaro masipehodiagu yũ sã erã arĩ wererare buhebũ. Eropigu yũ sã irire òaro gojadiaa mũa buheburi árĩburire. ⁴Jesu yare buherã mũre weretuhanirã árĩma. “Iri queoro àhraa,” òaro mũ arĩ masiborore ipũre mũre gojabeogu iiaa.

Ñu waĩyeri masũ ĩgu masa dehyoaburire anyu werepũ Zacarĩare Ñu pagũ árĩbure

⁵Herode Judea yeba majarã opũ ĩgu árĩcũ, Zacarĩa waĩcũgũpũ pahia árĩpũ. Zacarĩa ya curupũ pahia curu Abĩas ya curu árĩyoro. Zacarĩa marapo sã pahia Aarón mũrũ pãrameo árĩturiagogue árĩpo. Igorũ Elisabet waĩcũgo árĩpo. ⁶Erã perã Goãmũ dorerire iipehorã erã árĩcũ ĩagu, “Umũri nũcũ òarire iirã àhrima,” arĩ pepidi árĩmi Goãmũ erãre. ⁷Elisabet ne porã marigo árĩpo. Eropigo igo Zacarĩa mera porã mari muĩucãpo.

⁸Pahia Goãmũ wihigue Goãmũ ya umupeoburire mohmerã umũri nũcũ erã gohrotomũriñorã. “Zacarĩa ya curu majarã dohpaguere iiporo,” erã arĩra pũhrũ ĩgu pahia erã iidiro dopa ta Goãmũ ya umupeoburire mohmegũ arigu iipũ. ⁹Pahia erã iiguaro dopa ta inciensore soebure beyerã irisubure Zacarĩare beyeñorã. Eropigu ĩgu Goãmũ wihigue ñajaa warũ soegũ wagũ. ¹⁰Goãmũ wihĩ pohecague ĩgu árĩrisubu, inciensore ĩgu soerisubu árĩpehrerã masapũ disiporogue Goãmũ mera serẽnguiñorã. ¹¹Irisubure Goãmũ yagũ anyu incienso soero diayerũ dehyoanũgajapũ Zacarĩare. ¹²Ĩgu anyu eropa dehyoacũ ĩagu Zacarĩa ĩgure ïha, uca wa, gũia warũ. ¹³Eropa ĩgu gũicũ ĩagu anyu ĩgure werepũ:

—Zacarĩa, gũibita. Goãmũ mũ serẽrare peeami. Eropigo mũ marapo Elisabet porãcũgocumo. Mũ magũ masa dehyoagũcumi. ĩgu eropa dehyoacũ Ñu waĩyeque ĩgũgãre. ¹⁴⁻¹⁷“Ĩgu òagu àhrimi. Turagu àhrimi,” arĩ pepigũcumi Goãmũ mũ magure. ĩgu masa dehyoara pũhrũ vinore, siburire ihrisome. Eropigu ĩgu, ĩgu masa dehyoara pũhrũ ta Espĩritu Santo árĩri mera òaro turagu árĩgũcumi ĩgu. Eropigu bajarã Israe masare Goãmũ mari Opũre òaro gamecũ iigũcumi ĩgu. Goãmũ yare buhegũ Elia Goãmũ yare weremũhtadigu

mari Opu ariborore ĩgu buhediro dopa ta Goãmu ĩgu turari mera mu magu sã buhegucumi. Eropa buhegu erã pagu sumarã erã porã mera erã ðaro game mahi áricũ iigucumi. Eropigu dorerire tarinugãrãre ðaro erã umupeori mera yuhricũ iigucumi. Eropa buhegu mari Opu ariboro core ĩgu yarã ártimorãre amuyugucumi ĩgu. Eropigu ĩgu masa dehyoara puhru muhu mucubiriguca. Gajirã sã bajarã mucubirãrãcoma, arĩpu anyu Zacariare.

18 ĩgu eroparĩcũ peegu Zacariapu serẽpipu anyure.

—Yuhu, yu marapo mera gna murã ahraa. ¿Eropigu mu arĩra diaye áricũ dohpa masigucuri yuhu? arĩpu ĩgu.

19 ĩgu eroparĩcũ anyupu ĩgure werepu:

—Yuhu Gabrie waicugu ahraa. Goãmu pohro árigu ahraa yuhu. Goãmu i ðari querere weredoregu, mu pohro yure obeoami. Yu werediro dopa ta diaye waroca. 20 Yu eropa arĩquerecũ ta yure peediabea muhu. Eropigu muhu dohpaguere wereniguibigu dujaguca. Mu magu ĩgu masa dehyoara puhru wereniguiguca daja, arĩpu anyu Zacariare.

21 Disiporogue masa Zacariare corerã iĩnorã. “¿Duhpigu ĩgu Goãmu wihigue árigu mata wiriribeari?” arĩ, corerã iĩnorã masa ĩgure.

22 Eropigu ĩgu i wihigue áridigu wiria, erã mera wereniguimasibiripũ. “Goãmu ĩgure dehyoacumi,” arĩ pepi, masiĩnorã erã. Eropigu ĩgu wereniguimasibigu árigu ĩgu mojotori mera masare wereniguipũ.

23 Goãmu wihi ĩgu mohmeri pehecũ, ĩgu dujaa wapũ ĩgu ya wihigue.

24 Puhru ĩgu marapo Elisabet majigure ne bocagãrigo iipo. Eropigo igo cinco aberi gohra masa pohro wabiripo. 25 Ōpa arĩpo igo: “Dohpaguere yure Goãmu itamumi pare. Yu porã marigo árigo guhyasiuro taribu yuhu. Goãmu yu porã maririre cohãmi yure,” arĩ pepipo igo.

Jesu ĩgu masa dehyoaburire werepu anyu Marĩare

26-27 Elisabet seis aberi igo nijipo arĩra puhru, Goãmupu anyure Gabrie waicugure nómeo ðago pohrogue obeopu. Igo Nazare waicuri maca Galilea árii yeba arĩpo. Eropigo igo Marĩa waicugo José mera mojoto diribo arĩpo. Josépu iribojegue majagu muru Davi muru pãrami arĩpu.

28 Marĩa pohrogue ejagu anyu werepu:

—Marĩa, ¿ahriri muhu? Goãmu mu mera árigu ahrimi. Eropigu mre ðaro iigu iimi. Áripehrerã nome gajirã nome tauro ðaro iimi mre, arĩpu anyu igore.

29 ĩgu eroparĩcũ peego, igo turaro guña pepipo. Anyu ĩgu wererare pepigo “¿Dohpa arĩgu yure eropa arĩcuri?” arĩ guñapo igo. 30 Igo eropa arĩ guñacũ ĩagu anyu werepu igore:

—Marĩa, mre Goãmu turaro mahimi. Eropigo güibita. 31 Peeque. Majigure bocagoca muhu. Eropigu mu magu masa dehyoagucumi. ĩgure Jesu waĩyegoca. 32-33 ĩgu turatariagu árigucumi. Eropirã ĩgure “Goãmu umaro majagu magu ahrimi,” arĩrãcoma masa. Eropigu mu magu ñecu murgue Davi muru Israe masa erã opu ĩgu áridiro dopa ta mu

magu sãre apigucumi Goãmũ. Eropigu áripehrerinũri ĩgu Israe masare doregucumi. Eropiro ĩgu opu áriřipu ne pehresome, arĩpu anyu.

³⁴ ĩgu eroparĩcũ Marĩapu serẽpipo:

—¿Duhpi umu mera ářibiriquego ta porãcubocuri yũhu? arĩpo igo.

³⁵ ĩgo eroparĩcũ anyupu werepu:

—Espĩritu Santo mũre porãcucũ iigucumi. Eropiro Goãmũ ĩgu turari imica curu iro dopa ta cãhmotaroca mũre. Eropirã “Goãmũ magu, ñerire iibigu áhřimi,” arĩãcoma masa mũ magure. ³⁶⁻³⁷Goãmũ áripehrerire iimasimi.

Eropigo mũ acawerego Elisabet bũro áriquego ta majigure bocãmo igo sã. Igo porãcugocumo umũgãre. Masa igore “Porã marigo áhřimo,” erã aridigo bũro dohpaguere seis aberi wahaa igo majigure bocara pũhrũ, arĩpu anyu Marĩare.

³⁸ ĩgu eroparĩcũ Marĩa yũhřipo:

—Yũre peeque. Mari Opu ĩgu pohro majago áhřaa yũhu. Mũ arĩdiro dopa ta yũre eropa waporo, arĩpo igo.

Igo eropa arĩra pũhrũ anyu waha wapũ.

Marĩa Elisabere ĩago wapo

³⁹ ĩrinũre Marĩa utã yucũ ářiri yebague Judea yeba ářiri macague umũdiaro waha wapo. ⁴⁰ Erogue ejago Zacarĩa ya wihi ñaja, “¿Ahriri?” arĩpo igo Elisabere. ⁴¹ Igo eroparĩcũ Elisabet igo peecũ ta, igo magupu niji suhřirogue ářidigu ñohmerũ. Elisabet Espĩritu Santo ářiri mera õaro pepigo wapo. ⁴² Eropigo turaro mucubiriri mera wereniguipo.

—Áripehrerã nome tauro õaro iimi Goãmũ mũre. Mũ magu sãre õaro iimi Goãmũ. ⁴³ Cue, yũ Opu pago yũ pohro aricũ õaro iimi yũre Goãmũ. ⁴⁴ Mũhu yũre “¿Ahriri?” aricũ, yũ magupu niji suhřirogue ářigu mucubiriri mera ñohmeacumi yũre. ⁴⁵ “Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta iipehogucumi,” arĩgo mucubirigo áhřaa mũhu, arĩpo Elisabet Marĩare.

⁴⁶ ĩgo eroparĩcũ Marĩa yũhřipo:

Goãmũ õagu, turagu áhřimi, arãa. Yũhu õaro siporãcua. ⁴⁷ Goãmũ yũre peamegue wabodigore itamugu áhřimi. Eropigu dohpaguere yũre õaro mucubiriri mera ářicũ iimi. ⁴⁸⁻⁴⁹ Yũre bu ářigore ĩgu ĩgu pohro majagore guñadi áhřami. Goãmũ turatariagu õari dihtare yũre itamumi. Eropirã “ĩgore Goãmũ õaro iimi,” áripehrerã masa dohpaguere eropa arĩ wereniguirãcoma yũre. Goãmũ ñeri marigu áhřimi. ⁵⁰ Áripehrerinũri áripehrerã ĩgure umupeorãre ĩgumojomoro ĩagu áhřimi. ⁵¹ Goãmũ ĩgu turari mera iigu áhřimi. “Gajirãre tarinũgaa yũhu,” arĩrãre tarinũgadi ářimi ĩgu. ⁵² Oparãre erã dorero ářirare cóadi ářimi ĩgu. Eropigu bu ářirãpũre ĩgu oparã iro dopa ta apidi ářimi. ⁵³ Oboanirãre ĩgu õari barire ódi ářimi. Eropigu baja opanirãpũre gajino moorã wacũ iidi ářimi ĩgu. ⁵⁴⁻⁵⁵ Mari ñecu sumarã mũrãre “Masare õaro iigura,” ĩgu arĩ werediro dopa ta iipehodi ářimi Goãmũ. Eropigu ĩgu pohro majarã Israe masare ĩgu itamudi ářimi. Mari ñecu sumarã mũrãre, Abrahã mũrãre

áripehrerã ĩgu acawererã ĩgu pũhrũ árĩrã sãre Goãmu áripehrerinũri eropa mojomoro ĩaniguĩgu árimuridi árĩmi. “Masare õaro iigũca,” erãre ĩgu werepirare cãdijibiridi árĩmi Goãmu, arĩpo Marĩa.

⁵⁶Urerã abe gohra Elisabet mera àhri, igo ya macague goe dujaa wapo Marĩa.

Nũ masa dehyoapu

⁵⁷Elisabet igo niji wahgũra pũhrũ igo magũ masa dehyoapu. ⁵⁸Eropirã Goãmu igore ĩgu eropa õaro iicũ igo ya maca majarã igo acawererã sã igo mera mucubiriñorã. ⁵⁹Ocho nũri ĩgu masa dehyoara pũhrũ, ĩgu pagũ sũmarã ĩgũgãre gasiro merogã wiri aĩdorerã wañorã. Eropa erã iirisubu erã mera majarã Zacarĩa waiyediariñorã ĩgũgãre ĩgu pagũ waĩre. ⁶⁰Erã eropa waiyediaquerecũ ta ĩgu pagorũ õpa arĩpo:

—ĩgu pagũ waĩre waiyebearã. Nũ waiyerãca ĩgũgãre, arĩpo igo.

⁶¹—Mũ acawererã ne yujugũ Nũ waĩcũgu marimi, arĩñorã erã igore.

⁶²Eropirã erã mojotori mera werenĩgui Zacarĩare serẽpiñorã erã.

—¿Mũca dohpa waiyediari mũ magũre? arĩ serẽpiñorã ĩgũre.

⁶³Erã eroparĩcũ ĩgu pagũ gojaburimijire serẽbeo, ñeha, gojapu: “Yũ magũ Nũ waĩcũmi,” arĩ gojapu Zacarĩa. ĩgu eropa arĩ gojacũ erãpu uca wañorã. ⁶⁴ĩgu eropa arĩ gojara pũhrũ ĩgũre werenĩguicũ iĩpu Goãmu. Eropigu ĩgu werenĩguimasĩpu daja.

—Goãmu turagu, õagu àhrimi, arĩpu ĩgu.

⁶⁵ĩgu eropa arĩ werenĩguicũ peerã ero majarã uca wañorã. Eropirã i áripehrerire Judea yeba majarãre utã yucu watope árĩrãre masa weresiriñorã. ⁶⁶Áripehrerã irire peerã guñañorã. “Goãmu turarire ĩgũgã opami. ¿Eropigu ñehmũno árigũcuri ĩgũgã?” arĩ pepiñorã masa.

Zacarĩa Goãmũre umupeoru

⁶⁷Eropigu ĩgu pagũ Zacarĩa Espĩritu Santo árĩri mera õaro pepigu árigũ Goãmu yare werepu:

⁶⁸Mari Israe masa Goãmũre umupeorã. ĩgu yarã àhraa mari. Eropigu mari pohrogue arĩgu, marire itamugũ õaro taumi. ⁶⁹Eropigu Goãmu turagũre marire peamegue wabonirãre õaro taubure obeomi. Marire õaro taubu ĩgu acaweregu Davi mũru àhrimi. Davĩpu Goãmu pohro majagu árimũriñumi. ⁷⁰Iribojegue ĩgu ya weremũtanirã mera Goãmu ĩgu marire taubure obeoburire wereyumũripu. ⁷¹Marire ĩhaturirã marire ñero erã iidiacũ ĩagu “Mũare itamugũra,” arĩ apiñumi Goãmu marire. ⁷²Mari ñecu sũmarã mũrare, “Mũare mojomoro ĩagu itamugũra. Mũare yũ wererare guñaũra,” arĩ apiñumi Goãmu mari ñecu sũmarãre. Iribojegue ĩgu eropa arĩdiro dopa ta marire dohpagure iimi. ⁷³⁻⁷⁵Eropigu Abrahãre õpa arĩmũriñumi: “Mũ acawererã pũhrũ árĩrã erãre ĩhaturirã áricũ cóagũra. Eropigu mũ acawererãre itamugũra. Eropirã erã gũlĩbirã ta yũ dorerire iimasima. Eropigu erã ñerire yũ cóacũ,

erã yu ìhuro umuri nucu òarã áriniguirãcoma,” arí werepimuríñumi iribojegue Goãmũ mari acaweregu Abrahãre, arípũ Zacaría.

Eropa arítuha ìgu magugãre òpa arípũ:

76-77—Mahgu, mũre òpa arĩrãcoma masa:

“Goãmũ turatariagu yare wereniguigu ahrimi,” arĩrãcoma mũre. Eropigu mũhũ mari Opũ core wayugũca. Eropa wagu òpa arí wereguca.

“Goãmũ mũa ñerire cóãgu, peamegue wabonirãre taugucumi mũare,” arí wereguca. Eropa arí weregu mari Opũ ìgu ariborore weremũhtayugu iigũca mũhũ. ⁷⁸Goãmũpũ marire turaro mojomoro ìagu marire òaro iigu árigũ, ìgu marire peamegue wabonirãre taudiami. Marire taugu arigu Cristo mari pohro arigucumi. ⁷⁹Árĩpehrerã mari peamegue wabonirãre taudiami ìgu. Eropigu Goãmũre mari masibirã áricũ ìagu marire masicũ iidiami ìgu. Eropigu mari òaro yujuro mera mari áriborore weregucumi marire, arípũ Zacaría.

⁸⁰Eropi Ñũ Zacaría magu òaro bugapũ. Eropigu Goãmũre turaro mahipũ. Eropigu yoari boje masa marirogue árimuripũ. Te Israe masare buhenugagu sã erogue ta árimuripũ.

Jesu masa dehyoapu

Mt 1.18-25

2 ¹Irisubure árĩpehreri yebari majarã tauro opu Augusto árĩpehrerãre queodorepũ. ²Oã masare erã ne queonugarisubu áricũ Cirenio waicũgu Siria yeba majarã opu árĩpũ. ³Eropirã árĩpehrerã erã ñecu sumarã iribojegue majarã ya macarigue erã waire gojapeorã wañorã. ⁴José sã Nazaregue Galilea árĩri yeba árĩri macague árinirã waha, Judea yebague Belén waicũri macague ejañorã. Opu Davi iribojegue majagu ìgu masa dehyoadiro árĩyoro Belén. José Davi mũru pãrami árigũ Beléngue wapũ ìgu waire gojapeogũ wagu. ⁵Eropigu ìgu María ìgu mojoto diribo áricũ erogue igo mera ìgu waire gojapeodoregu wapũ. Igorũ majigũre bocatuhadigogue árĩpo. ⁶Eropigo Beléngue ejago igo niji wahgũpo. ⁷Erogue masa erã carĩri wihi ne sihajabiriyoro erãre. Eropirã erã wecua ya wihigue carĩrã wañorã. Eropigo igo ìgu ne dehyoagugãre porãcutuha ìgugãre suhriro mera oma, wecua erã bari coro weca ìgure pihripeopo.

Anyua ovejare ìhadiburãre dehyoãnorã

⁸Iri ñamire iri maca tũrogue campogue ovejare ìhadiburã erã yarã ovejare ìhadiburã iĩñorã. ⁹Eropigu Goãmũ ìgu obeodigu anyu erãre dehyoapu. Ìgu eropa dehyoacũ Goãmũ ìgu gosesiriri erãre boyoweayoro. Eropa wacũ ìarã, ovejare ìhadiburã güia wañorã. ¹⁰Erã eropa wacũ anyu erãre werepũ:

—Òari querere mũare weregu ahraa. Árĩpehrerã masare mucubiricũ iiroca i quere. Eropirã güibiricãque mũa. ¹¹Dohpagã ñamire opu mũru Davi ya macague mũare peamegue wabonirãre taubu, Cristo Goãmũ ìgu obeodigu mari

Opɯ masa dehyoatuhami. ¹²Eropigɯ suhriro mera omadigɯ wecɯa bari coro weca erã pihripeodigɯ mɯa bocagɯ igɯ ta árigɯcumi, arĩ werepɯ anyu erãre.

¹³Igɯ eroparĩcũ ta bajarã ɯmaro majarã árimuhtadigɯ anyu mera bayapeoñorã. Ōpa arĩ bayapeoñorã erã:

¹⁴Goãmɯre ɯmaro majagɯre umupeorã. Eropirã Goãmɯ igɯ mahirã giuro mariro gamequeãro mariro ðaro áriporo, arĩ bayapeoñorã anyua.

¹⁵Eropa bayatuhaja ɯmarogue erã mɯriara pɯhrɯ ovejare ihadiburãpɯ erã basi game wereniguñorã:

—Ire Goãmɯ igɯ marire wererare Beléngue ina iarã warã, arĩñorã erã erã basi. ¹⁶Eropa arirã yojaro mera wañorã erã. Maríare, Josére boca, majigɯgãre wecɯa erã bari coro weca pihripeodigɯre iañorã erã. ¹⁷Ovejare ihadiburã igɯre iatuha anyu majigɯgãre igɯ wererare wereñorã gajirãre. ¹⁸Erã eropa arĩ werecũ ta áripehrerã erãre pee ɯca wañorã. ¹⁹I áripehrerire Maríapɯ guña pepipo. ²⁰Eropirã ovejare ihadiburãpɯ anyu igɯ werediro dopa áricũ iañorã. “Goãmɯ turagɯ áhrimi,” arĩ mucubiriñorã. Eropa arĩ mucubiri dujaa wañorã.

Goãmɯ wihigue Jesu pagɯ sɯmarã igɯre aigãñorã

²¹Yuju semana pɯhrɯ majigɯre gasiro merogã wiri aĩre erã iidoreranɯ áricũ erã igɯgãre Jesu waĩyeñorã. Jesure ne igo bocaboro core anyupɯ “Jesu waĩyeque igɯre,” arĩ werepipɯ. Eropirã igɯgãre Jesu waĩyeñorã.

²²Goãmɯ doreri Moise igɯ werediro dopa ta iimorã, José, María mera Jerusaléngue wañorã. Eroque María porãcɯra pɯhrɯ ðago igo ðapɯ árirore ihmurã wañorã. Eropa warã erã Jesure aigã wañorã. Igɯgãre Goãmɯre “Ígã mɯ yagɯ áribu áhrimi,” arĩ ihmurã warã iñorã. ²³Ōpa iñorã Goãmɯ yare erã gojarapũ dorero dopa ta. “Áripehrerã mɯa porãre ne dehyoarãre Goãmɯre ihmucque. ‘Ígã mɯ yagɯ áribu áhrimi,’ arĩ ihmucque,” arĩ doremuriñumi Goãmɯ igɯ yare gojarapũgue. ²⁴Eropa ihmutuha Goãmɯ igɯ dorediro dopa ta mirimagugãre erã asũtuhaja Goãmɯ wihigue apirã wañorã. Ōpa doreñumi Goãmɯ igɯ yare gojarapũgue: “Buja borerãre perã oque Goãmɯre. O erã maricũ buja borewijiãrãre oque yare umupeomorã,” arĩ doreñumi Goãmɯ. Eropirã igɯ dorediro dopa iñorã José María mera.

²⁵Jerusaléngue Simeón waĩcɯgɯ áripɯ. Igɯ ðagɯ, Goãmɯre umupeogɯ áripɯ. Goãmɯ Israe masare itamuburire coregɯ iipɯ. Eropigɯ Simeón Espiritu Santo igɯ mera áricũ ðaro pepigɯ áripɯ. ²⁶Eropigɯ “Mɯ sĩriboro core Goãmɯ igɯ obeobure Cristore iagɯca mɯhɯ,” arĩ weremuhtapɯ Espiritu Santo igɯre Simeore. ²⁷Eropigɯ Espiritu Santo igɯre dorecũ Goãmɯ wihigue ñajaa warɯ. Igɯ ñajara pɯhrɯ Jesu pagɯ sɯmarã igɯgãre aĩ ñajañorã Goãmɯ igɯ gojarapũ dorera dopa ta iirã. ²⁸Simeónpɯ igɯgãre coã aĩ, Goãmɯre umupeo, “Ōhaa,” arĩ igɯ mera wereniguipɯ. Ōpa arĩpɯ igɯ Goãmɯre:

²⁹⁻³²Opɯ, dohpague tamerare masare peamegue wabonirãre taubure obeoa mɯhɯ. Igɯ judio masa áribirãre buhegɯ mure ðaro masicũ iigɯcumi erãre. Masare taubure Israe masure mɯhɯ apiyoro. Mɯ eropa iirare

árípehrerã masirã, “Israe masare ôaro iimi Goãmũ,” arĩrãcoma masa. Ìgã marire taubu àhrimi. Eropigu mũ yũre arĩdiro dopa ìgãre ìatuhabu. Eropigu dohpaguere ôaro mucubirigu siringuca, arĩpũ Simeón.

³³Simeón ìgũgãre arĩrare peerã ìgu pagũ sumarãpũ pee uca wañorã. ³⁴Eropigu Simeón erãre “Ôaro árĩque mua,” arĩgu ìgu Jesu pago Marĩare wererũ:

—Goãmũ ìgãre beyedi árĩmi. Ìgu eropa beyedigu árĩcũ judio masa bajarã ìgũre tarinũgarãcoma. Eropa iirã erã peamegue warãcoma. Eropigu judio masare bajarãre taubure beyedi árĩmi Goãmũ ìgãre. Ìgu Goãmũ turarire ii ìhmugu ìgu árĩquerecũ masa bajarã ìgũre ñero arĩ wereniguirãcoma. ³⁵Erã eropa iicũ gajirã erã ñero guñarire masirãcoma. Eropigo mũhũ turaro bujaweregoca, arĩdocaritamupũ Simeón Marĩare.

³⁶Ero Goãmũ yare wereniguigo Ana waĩcũgo árĩpo. Igo Fanuel mago árĩpo. Aser mũrũ ya curu majago árĩpo. Bũro gohra árĩpo. Igo ero coregue siete bojori dihta igo marapũ mera árĩniripo. ³⁷Eropigo ochenta y cuatro bojori gohra wapeweyo árĩmũriipo igo. Eropigo mũmũre, ñami sãre Goãmũ ya árĩburire iibo, ba duhu, Goãmũ mera werenigui, Goãmũ wihire ne wiriabiripo. ³⁸Simeón ìgu wereniguiro watope igo erã pohro erago, mucubirigo Goãmũre, “Õhaa,” arĩpo. Eropigo Jerusalén majarãre taubure corerãre igo Jesu dehyoarare wererũ erã árĩpehrerãre.

José, María mera Jesu mera Nazaregue dujaañorã daja

³⁹Goãmũ ìgu dorero dopa ta iituhaja, erã ya macague Nazaregue dujaañorã. Galilea yeba árĩyoro iri maca. ⁴⁰Eropigu Jesu ôaro buga turagu warũ. Eropigu ìgu ôaro pee masigu árĩpũ. Eropigu ìgũre Goãmũ ôaro iipũ.

Jesu mama mahmũa wahgãrigũ Goãmũ wihigue buherũ

⁴¹Bojori nũcu Jesu pagũ sumarã Jerusaléngue Pascua bosenũre ìarã wamũriñorã. ⁴²Jesu doce bojori ìgu opacũ erã iidiro dopa ta erã árĩpehrerã Jerusaléngue wañorã. ⁴³Eropirã bosenu pehrecũ erã erã ya macague dujaa wañorã daja. Erã eropa dujaaquerecũ ta Jesupũ Jerusaléngue dujacãpũ. Ìgu pagũ sumarã ìgu erogue dujarare masibiriñorã. ⁴⁴“Ìgu mari mera majarã mera árĩcumĩ,” arĩ pepiriñorã erã. Eropirã erã yujunũ gohra Jesu mariro wañorã mague. Eropirã erã Jesure erã acawererã watope amariñorã. ⁴⁵Ne bocabiriñorã. Eropirã Jerusaléngue ìgũre amarã dujaañorã daja.

⁴⁶Uhrenũ pũhrũ ìgũre Goãmũ wihigue bocajañorã. Eropirã Jesure judio masare buherã watope bocañorã. Ìgu erãre pee serẽpi doapũ. ⁴⁷Erã árĩpehrerã Jesure peerã ôaro masigugã ìgu árĩcũ ìarã, erã ìhamaria wañorã. ⁴⁸Ìgu pagũ sumarã sã eroguere Jesure ìarã ìhamaria wañorã. Eropigo ìgu pago ìgũre ôpa arĩpo:

—Mahgu, ¿duhpigu eropa iiari mũhũ guare? Mũ pagũ, yũhũ, “Ìgu dederea wañumi,” arĩrã ahmaa gũa mũre, arĩpo igo igo magũre.

⁴⁹Igo eroparĩcũ ìgu ìgu pagũ sumarãre wererũ:

—¿Duhpirā yūre ahmari mūa? Yū Pagu yūre īgu dorediro dopa ta iigu iiaa. ¿Iirire masibeari mūa? arīpū īgu.

⁵⁰Īgu eropa arīquerecū erā peemasibiriñorā.

⁵¹I arīpehreri īgu iirare Marīapū ōaro guñapo. Eropigu Jesu Nazaregue dujaa wapū. Īgu pagu sūmarāre ōaro yuhriḡu arīmūripū. ⁵²Eropigu Jesu buḡa, ōaro pee masiḡu wapū. Eropirā Goāmū masa sā “Ōaḡu āhrimi,” arī iāñorā īḡure.

Ñu waīyeri masu masare Goāmū yare werepū

Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28

3 ¹Irisubure erā tauro opū arīḡu Tiberio waīcūḡu īgu opū arīra pūhru quince bojori wayoro. Eropigu Poncio Pilato waīcūḡu Judea yeba majarā opū arīpū. Eropigu Herode waīcūḡu Galilea yeba majarā opū arīpū. Īgu pagu maḡu Felipe Iturea yeba majarā, Traconite majarā sā erā opū arīpū. Eropigu Lisania waīcūḡu Abilinia yeba majarā opū arīpū. ²Eropirā Ana, Caifa mera pahia oparā arīñorā. Oā arīpehrerā erā arīrisubure Ñu Zacarīa maḡu masa marirogue arīḡure Goāmūpū īgu īgu yare weredorepū. ³Eropigu Jordán waīcūriya tūro arīri yeba arīpehrerogue Ñu ōpa arī wereḡu wapū:

—Mūa ñeri iirire bujawareque. Dohpaguere ōarire gohrotoque. Eropirā waīyenirā arīque. Mūa eropa iicū īaḡu Goāmū mūa ñerire cōāḡucumi, arī weremūripū īgu.

⁴Ñu eropa wereniguḡu Isaia iribojegue majagū Goāmū ya weremūhtadigu īḡu gojadiro dopa ta iigu iipū. Ōpa arī gojayuñumi Isaia Ñu iiburire:

Masa marirogue werenigui gaguiniguḡu ōpa arīḡucumi: “Mari Opū īgu ariburi mare amuro dopa ōarā arīyuque mūa īḡure peemorā. ⁵Dipa gobericūrore mari diaye maja maha iidiro dopa ta, mūa ñero iirire duhuque. ⁶Mūa eropa iicū Goāmū mūare peamegue wabonirāre īḡu taucū iārāca arīpehreri yeba majarā,” arīḡucumi īgu gaguinigui wereḡupū, arī gojamūriñumi Isaia iribojeguere Ñu īgu arīboro coregue.

⁷Masa bajarā Ñu pohro erarā īḡu erāre waīyecū gameñorā erā. Eropigu īḡu erāre werepū:

—Mūa ñero iiricūrā āhraa mūa. Goāmūre “Ḡua ñeri dipuwaja moabiricāporo,” arīrā ¿mūa yūre waīyedorerā ahriri? ⁸Īḡu mūa ñero iira dipuwaja moabiricū ōpa iique mūa. Diaye mūa ñero iirire bujawererā arīrā, ōarire gohrotorā arīrā, ōarire iique mūa. “Abrahā mari ñecū mūḡu arīmūripū. Eropirā mari Goāmū mera ōatuhajaa,” arī pepibiricāque. Mūare arīḡu tiiaa. Abrahā pāramerā mūa arīri duhpihuri arībeaa. Goāmūpū gameḡu i utāyeri mera gajirāre iimasimi Abrahā acawererāre. Eropiro Abrahā acawererā mūa arīri bu gohra ta āhraa. ⁹Ōpa āhraa: Mari masa yucū iro dopa ta āhraa. Goāmūpū come opagū iro dopa ta āhrimi. Eropigu ñeri dūcacūri yucūre tabe cōā, iri nuguri sāre tabetagūcumi. Tabetatuhaja, peamegue cōāḡucumi īḡu iri yucūre iri nuguri sāre. Eropa ta iigūcumi mūa sāre īḡure gamebirāre, arīpū Ñu masare.

¹⁰Īḡu eroparĩcũ peerã masaru ĩḡure serẽpiñorã:

—¿Dohpa iirãcuri ḡua? arĩñorã erã Ñure.

¹¹—Peñe suhriro opagu suhriro moogũre yujuñe oque. Eropirã mua bari oparã gajirã sãre oque, arĩpu Ñu.

¹²Bajamerãgã oparã yare wajasea corerã sã waĩyedorerã erañorã. Eropirã Ñu pohro erarã ĩḡure serẽpiñorã:

—Buheḡu, ¿ḡuapu dohpa iirãcuri? arĩñorã.

¹³—Mua oparã erã doreropẽ ta masare niyerure wajaseaque. ḡũyari mera aĩnemobita, arĩ yũhripu Ñu erãre.

¹⁴Gajirã surara ĩḡure serẽpiñorã daja.

—¿ḡuapu dohpa iirãcuri? arĩñorã erã ĩḡure daja.

—Masare erã niyerure emabiricãque. Eropirã iri niyerure ḡũya emabiricãque. Mua wajatarire ĩarã mucubirique, arĩ yũhripu Ñu erãre.

¹⁵Masa Cristore Goãmu ĩḡu obeobure corerã iĩñorã. Eropirã õpa arĩ pepinũgañorã erã Ñure. “Ihĩ Ñupu Cristo áribocumi,” arĩ pepiriñorã erã.

¹⁶Erã eropa arĩ pepicũ peegũ Ñu áripehrerãre werẽpu:

—Yũ tauro turagu arigũcumi. Ōatariagu áhrimi ĩḡu. Īḡu iro dopa áribeaa yũpu. Eropigu ĩḡure pepigu, “Yũ tamera bu áriḡu áhraa,” arĩ pepia yũhu.

Mua ñero iirare bujawerera puhrũ yũpu mũare deco mera waĩyeabu. Īḡupu yũ tauro iigũcumi. Espĩritu Santore ogũcumi masa mera áriñiguibure.

Eropigu ĩḡu ñerire soewearo dopa ta ĩḡu arigupu mua ñerire coeweagũcumi.

¹⁷Yũ puhrũ arigu trigo gasirire cóãḡu iro dopa áhrimi. Gasiri cóãḡu ĩḡu ya sihburu mera áripehreri trigo yeri gasirire sũha weami. Eropa sũha weara puhrũ trigo yeri gohrapũre ĩḡu diburi wihigue apigũcumi. Īḡu sũha weara gasiripũre ĩḡu soegũcumi. Eropa ii beyegũcumi yũ puhrũ arigu. Ōarire gohrotonirãpũre ĩḡu mera áriñiguicũ iigũcumi. Erã ñero iirare bujawerebirãpũre peamegue yaribiriri peamegue cóãḡucumi, arĩ werẽpu Ñu.

¹⁸Bajarãre ĩḡu eropa arĩ wereri mera masare õari buherire werẽpu Ñu. ¹⁹Eropigu opu Herodepu ĩḡu pagu magu Felipe marapore ĩḡu emara waja, mũaro ñerire ĩḡu iira waja Ñu ĩḡu sãre wereripu. ²⁰Īḡu eropa arĩ werẽcũ Herodepu Ñure peresu iipu dipaturi ñerire iigu daja. Eropa iigu ĩḡu ñerire iira dipuwajacũgu áriñemopu.

Ñu Jesure waĩyepu

Mt 3.13-17; Mr 1.9-11

²¹Ñure erã peresu iiboro core gajirã masare Ñupu waĩyegu iipu. Erãre waĩyegu Jesu sãre waĩyepu. Eropigu Jesu diague niguigu Goãmure ĩḡu serẽrisubu mũmũ pãrimaa waya. ²²Eropa pãrimaara puhrũ Espĩritu Santo buja iro dopa bejagu Jesu weca دچارipu. Īḡu دچارicũ mũmarogue wereniguiro cariyoro:

—Mũhu yũ magu yũ mahigu áhraa. Mũ mera õaro mucubiria, arĩro cariyoro mũmarogue.

Jesu ñecũ sũmarã iribojegue majarã áriñorã

Mr 1.1-17

²³ Jesu ñgu buhenũgarasubure treinta bojori opapũ ñgu. “Ñgu Josẽ magũ áhrimi,” arĩ pepiriñorã masa. Josẽpũ Elĩ magũ áriñumi. ²⁴ Elĩ Matat magũ áriñumi. Matat Levĩ magũ áriñumi. Levĩ Melqui magũ áriñumi. Melqui Jana magũ áriñumi. Jana Josẽ magũ áriñumi. ²⁵ Josẽ Matatĩas magũ áriñumi. Matatĩas Amõs magũ áriñumi. Amõs Nahũm magũ áriñumi. Nahũm Esli magũ áriñumi. Esli Nagai magũ áriñumi. ²⁶ Nagai Maat magũ áriñumi. Maat Matatĩas magũ áriñumi. Matatĩas Semei magũ áriñumi. Semei Josec magũ áriñumi. Josec Judá magũ áriñumi. ²⁷ Judá Joanán magũ áriñumi. Joanán Resa magũ áriñumi. Resa Zorobabe magũ áriñumi. Zorobabe Salatĩe magũ áriñumi. Salatĩe Neri magũ áriñumi. ²⁸ Neri Melqui magũ áriñumi. Melqui Adi magũ áriñumi. Adi Cosam magũ áriñumi. Cosam Elmadam magũ áriñumi. Elmadam Er magũ áriñumi. ²⁹ Er Josuẽ magũ áriñumi. Josuẽ Eliezer magũ áriñumi. Eliezer Jorim magũ áriñumi. Jorim Matat magũ áriñumi. ³⁰ Matat Levĩ magũ áriñumi. Levĩ Simeõn magũ áriñumi. Simeõn Judá magũ áriñumi. Judá Josẽ magũ áriñumi. Josẽ Jonam magũ áriñumi. Jonam Eliaquim magũ áriñumi. ³¹ Eliaquim Melea magũ áriñumi. Melea Mena magũ áriñumi. Mena Matata magũ áriñumi. Matata Natán magũ áriñumi. ³² Natán Davi magũ áriñumi. Davi Isaĩ magũ áriñumi. Isaĩ Obed magũ áriñumi. Obed Booz magũ áriñumi. Booz Salmõn magũ áriñumi. Salmõn Naasõn magũ áriñumi. ³³ Naasõn Aminadab magũ áriñumi. Aminadab Admin magũ áriñumi. Admin Arni magũ áriñumi. Arni Esrom magũ áriñumi. Esrom Fares magũ áriñumi. Fares Judá magũ áriñumi. ³⁴ Judá Jacobo magũ áriñumi. Jacobo Isaa magũ áriñumi. Isaa Abrahã magũ áriñumi. Abrahã Tarẽ magũ áriñumi. Tarẽ Nacor magũ áriñumi. ³⁵ Nacor Serug magũ áriñumi. Serug Ragau magũ áriñumi. Ragau Peleg magũ áriñumi. Peleg Heber magũ áriñumi. Heber Sala magũ áriñumi. ³⁶ Sala Caina magũ áriñumi. Caina Arfaxad magũ áriñumi. Arfaxad Sem magũ áriñumi. Sem Noẽ magũ áriñumi. Noẽ Lame magũ áriñumi. ³⁷ Lame Matusalem magũ áriñumi. Matusalem Enoco magũ áriñumi. Enoco Jared magũ áriñumi. Jared Mahalaleel magũ áriñumi. Mahalaleel Caina magũ áriñumi. ³⁸ Caina Eno magũ áriñumi. Eno Sete magũ áriñumi. Sete Adán magũ áriñumi. Adán Goãmũ iidigu áriñumi.

Watĩ ñerire iidoreripũ Jesure

Mt 4.1-11; Mr 1.12-13

4 ¹ Jesu Espĩritu Santo ñgu dorero dopa ta iipehogũ árĩgu, ñgu Jordán waicũriyague buharapũ. Ñgu eropa buharacũ Espĩritu Santopũ ñgure masa marirogue wadorepũ. ² Eroque ejaqu cuarenta ñuri gohra árĩpũ. Eropigu watĩpũ Jesure ñerire iicũ gameripũ. Eropigu ñerire iidoreripũ ñgure. Irinũrĩre ne Jesu babiripũ. Eropigu irinũri pehrero gohra ñgu oaboarũ. ³ Ñgu eropa oaboacũ ñagu watĩ õpa arĩpũ Jesure:

—Mũhũ Goãmũ magũ árĩgũ òpa ìhmuque. Iyere utãyere bari poyacũ iique, arĩripũ Jesure.

⁴Ìgũ eroparĩcũ peegũ Jesu gamebiripũ. Òpa arĩ yũhripũ:

—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa àhraa: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Árĩpehreri Goãmũ ya ìgũ ya wereniguiiri mera sãre árĩro gahmea,” arĩmi Goãmũ, arĩpũ Jesu watĩre.

⁵Ìgũ eropa arĩra pũhrũ watĩpũ ìgũre utãgũ wecague aĩ mũriagu merogã pũhrũ ìgũ árĩpehreri macari majare Jesure ìhmu purumujurũ.

⁶Eropa ìhmugũ òpa Jesure arĩpũ:

—Árĩpehreri i macari ìgũ yũre ora àhraa. Eropìgũ yũ gamegũre omasia. Eropìgũ i macarire, i macari majarã doreri sãre, erã opari mera mũre ogũra. ⁷Yũre “Mũhũ yũ opu àhraa,” arĩ umupeoque. Mũ eroparĩcũ i macarire árĩpehreri macarire mũre ogũra, arĩ wereripũ watĩ Jesure.

⁸Jesu òpa arĩ yũhripũ ìgũre:

—Mũre umupeobea. Òpa àhraa Goãmũ yare erã gojarapũ: “Mũ Opu Goãmũ dihtare umupeoque. Ìgũ ya doreri dihtare iique,” arĩ gojañuma Goãmũ yare, arĩpũ Jesu watĩre.

⁹⁻¹¹Ìgũ eropa arĩra pũhrũ Jerusaléngue watĩpũ ìgũre aĩgãpũ. Erogu eja Goãmũ wihi wecague aĩ mũrijaru ìgũre. Aĩ ejatuhaja ìgũre òpa arĩripũ:

—¿Diaye ta Goãmũ magũ gohra ta àhriri mũhũ? Goãmũ yare erã gojarapũ òpa àhraa:

Goãmũ ìgũ yarã anyuare mũre ìhadibudoregũcumi. Eropirã erãpũ mũre ìhadiburãcoma mũgue utãyere weca mehbejajari arĩrã, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũ.

Erã mũre eropa ìhadibumorã árĩcũ mũhũ Goãmũ magũ ta árĩgũ ògue buhrimaa dija ìhmuque yũre. Mũre erã itamucũ ìhmuñata yũre, arĩripũ watĩ Jesure.

¹²Ìgũ eroparĩcũ peegũ gamebiripũ Jesu. Òpa arĩ yũhripũ ìgũre:

—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa àhraa: “Mũ opu Goãmũ ìgũ arĩrare, ‘¿Diaye ta àhriri?’ arĩ masidiarã, Goãmũre ii ìhmudoremaabiricãque,” àhraa Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩpũ Jesu watĩre.

¹³Eropìgũ watĩ árĩpehreri ñerire Jesure iidoreripũ. Jesu ìgũ gamebiricũ ìagu ìgũre merogã duhurũ.

Galilea yeba Jesu buhenugapu

Mr 4.12-17; Mt 1.14-15

¹⁴Pũhrũ Jesu Galileague dujaa wapũ. Eropìgũ ìgũ Espĩritu Santo turari mera iipũ. Ìgũ eropiicũ ìarã ero árĩpehrero majarã masa ìgũ iira quere peeñorã. ¹⁵Judio masa buheri wiri Jesu sã buhemuripũ. Eropirã árĩpehrerã masa ìgũre òaro wereniguiñorã.

Nazare majarā Jesure ne umupeobiriñorā

Mr 13.53-58; Mr 6.1-6

16-17 Puhru Nazaregue Jesu ĩgu bugadoirogue ta ejaru. Eroque eja, Sabado árıcũ ĩgu eropa iinigiuro dopa ta ĩgu judio masa erā buheri wihigue ñajajaru. Ero ĩgu Goãmu yare erā gojarapũre buhediagu niguiũ. ĩgu eropa niguiçũ ĩarā ero majarãpu Goãmu yare weremuhtadigu Isaia ĩgu gojarapũre ĩgure oñorā. Iripũre Jesu i wererire bocagu buhepu:

18 Goãmu Espĩritu Santo yu mera árıgu yũre doremi. ĩgu mojomorocũrãre õari buherire weredoregu obeomi yũre. Eropigu ñero siporãcũrãre õaro mucubiricũ iidoregu yũre obeomi. Eropigu peresugue árırã sãre erãre ĩgu tauborore weredoregu obeomi yũre. Cuiiri ĩhajibirã erā õaro ĩhajiburire, gajirã erā ñero iibirarãre wiubure yũre obeomi.

19 “Mari Opũ ĩgu yarãre peamegue wabonirãre ĩgu tauburinũri ãhraa,” yũre weredoregu obeomi, arı buhepu Jesu.

20 Eropa buhetuha Jesu iripũre bihacã, wihi majarãre wiatuha, doaru. ĩgu doacũ ĩarã ero árıpehrerã ĩgure ĩhanũrũñorã. 21 Erã eropa iicũ ĩgu erãre werenugaru: —I dohparagã ta yũ buhediro dopa Goãmu ĩgu arıdiro dopa sihajaro iiaa, arıpu Jesu.

22 ĩgu eropa wereniguiçũ peerã “Ihĩ õagu ãhrimi,” arı pepiñorã. Eropirã erã ĩgu õaro wereniguirire peerã uca wañorã. Eropirã õpa arıñorã erã erã basi: —Cuenta, ¿José magũ árıbeari ihĩ? arıñorã erã erã basi.

23 Erã eroparicũ masigu Jesu werepu erãre:

—Iribojegue majarã erã eropa wereniguidiro dopa ta mua sã yũre õpa arıdiarã ãhraa: “Mũhu duhturu árıgu mu basi ocoyeque mũhu duhturu árırire ii ĩhmuboro dopa ta. Mũhu Goãmu ĩgu obeodigu árıgu mu basi ĩgu turari mera ii ĩhmuque guare. Capernaumguere Goãmu turari mera ii ĩhmuayoro mũhu. Ohõ mu ya macague sãre guare ii ĩhmuque. Diaye ta mu Goãmu ĩgu obeodigu árırire guã masiboro dopa ii ĩhmuque,” arıdiaa mua yũre. 24 Ire weregũra mũare. Goãmu ya weremuhtagũre ĩgu ya yeba majarã umupeobeama. Eropirã yũre umupeobeaa mua ohõ yũ bugadigu árıquerecũ. 25 Eropigu diaye arıgu iiaa mũare. Iribojegue majarã sãre Goãmu ya weremuhtanirãre erã ya yeba majarã erãre umupeobiriñuma. Eropiro Elia Goãmu yare weremuhtadigu ĩgu árırasubure uñre bojori gaji bojori deco gohra ne deco arıbiriyoro. Eropiro árıpehrerogue sãre ne bari mariyoro. Irisubure ĩgu ya yeba majarã Israe majarã bajarã wapeweyarã árıquerecũ ta Goãmu erãre Eliare itamudoregu obeobiriñumi. 26 ĩgu ya yeba majarãre itamudorebiriqueregu gaji yeba Sidón yeba árıri maca Sarepta waicũri maca majagore itamudoregu Eliare obeoñumi Goãmu. 27 Puhru Goãmu ya weremuhtadigu Eliseo ĩgu ĩgu árırisubure Israe yebague bajarã cami boarã erã árıquerecũ ta ne yujugu Israe majagũre ĩgu ya yeba majagũre õagu iibirıñumi Eliseo. ĩgu ya yeba majagũre õaro iibigu ta gaji yeba majagu Naamán Siria

majagu dihtare òagu iĩnumi ĩgu. Eropigu judio masa erã umupeobirira waja, judio masa árĩbirã dihtare itamuĩnumi Goãmũ, arĩpu Jesu erãre.

²⁸Ĩgu eroparĩcũ peerã árĩpehrerã iri wihi árĩã guataria wañorã. ²⁹Eropirã erã wahgãñugaja Jesure tara wiria, iri maca turo árĩri tuhruague ĩgure tumedijudiariñorã. ³⁰Erã eropa iidiaquerecũ ta Jesu erã watope waha wapũ.

Watĩ ñajasũdigũ Jesure bocatĩripũ

Mr 1.21-28

³¹Pũhrũ Jesu Galilea yeba árĩri macague Capernaum waĩcũri macague eja, Sabado árĩcũ masare buhepu. ³²Ĩgu opu iro dopa ta ĩgu buhecũ peerã masa uca wañorã. ³³Iri wihi watĩ ñajasũdigũ árĩgu turaro gaguiniguipu:

³⁴—Mũhũ Jesu Nazare majagu guare garibobita mũhũ. ¿Dohpa iibu iiri guare? ¿Mũhũ guare dederecũ iibu iiri? Yũhũ masia Goãmũ magũ mũ òagu árĩrire, arĩ gaguiniguipu Jesure.

³⁵Ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu turipu watĩre:

—Ejarimaricãque. Duhuque ĩgure, arĩpu Jesu.

Ĩgu eropa arĩra pũhrũ watĩpu masũre yebague mehmereja tũrucũ iipu. ĩgu eropa iira pũhrũ wiria wapũ. ĩgu masũpu òagu dujarũ. ³⁶Ero árĩã árĩpehrerã ĩgu eropa wacũ ĩha uca wañorã. Eropirã erã basi òpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Ñeheno buheri àhriri i òpa wacũ iiri? Turaro mera opu iro dopa ta ihĩ watĩ ñajasũdigũre taumi. Eropirã erã watẽa ĩgu dorero dopa ta masare duhuma, arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

³⁷Ĩgu eropa iicũ ĩarã iri yeba árĩpehreroguerẽ masa Jesu ĩgu eropa iirare weresiriñorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore òago iipu

Mr 8.14-15; Mr 1.29-31

³⁸Judio masa buheri wihire wiria, Simo ya wihigue ñajajapu Jesu. Ero Simo mũñeco dorecũgo iipo. Turaro nimacũri árĩyoro. Eropirã erã igo dorecũcũ wereñorã Jesure. ³⁹Erã werera pũhrũ ĩgu igo pohro eja, nimacũrire taridorepu. ĩgu eropa taridorera pũhrũ igore nimacũri tahria wayoro. Mata òago wapo. Igo eropa wago wahgã doaja, igo ta erãre barire ejopo.

Bajarã dorecũrãre òarã iipu Jesu

Mr 8.16-17; Mr 1.32-34

⁴⁰Abe ñajara pũhrũ árĩpehrerã masa ĩgu pohro arirã dorecũrãre Jesu pohroguẽ aĩ ejañorã. Dorecũrã baja gajiropa árĩri dorere opañorã. Eropigu Jesu ĩgu mojotori mera erã weca ñapeo, árĩpehrerãre erã dorere òaro taricũ iipu. ⁴¹Watẽa ñajasũnirã sãre Jesu watẽare wiriadorepu. Erã wiricũ òpa arĩ gaguiniguiñorã:

—Mũhũ diaye ta Goãmũ magũ àhraa, arĩñorã erã Jesure.

Jesu Goãmũ ĩgu obeodigu ĩgu Cristo árĩcũ watẽa ĩgure masiñorã. Eropigu Jesu irire gajirãre werenidorebiripu.

Galilea yeba buheru Jesu

Mr 1.35-39

⁴² Boyomuriricū Jesu iri maca árīdigu waha, masa mariroque ejaru. Īgu eropiicū ĩarā masa ĩgure ahma, bocajarā, ōpa arĩnorā:

—Gua ya maca dujaque. Wabita, arĩnorā erā Jesure.

⁴³ Erā eropa arĩquerecū ta ĩguru erāre ōpa yuhripu:

—Goāmu ĩgu opu árĩrire ōari buherire gaji macari sāre buhedīaa yuhu. Goāmu yure obeomi irire werebure, arĩpu Jesu erāre.

⁴⁴ Eropigu Galilea yeba maja wiri, judio masa buheri wirigūe ĩgu buhe curipu.

Jesu ĩgu buherāre bajarā waire bocacū iipu

Mt 4.18-22; Mr 1.16-20

5 ¹ Gajinu Jesu Genesare waĩcari ditaru turogue ejaru. Ero ĩgu árĩcū ĩarā bajarā masa Goāmu yare peediarā ĩgure nurusia ejañorā. Ōaro ujuturi nuğajañorā masa bajarā. ² Peeru gasiru imiporo payari gasire Jesu ĩaru. Iri gasi majarā wai wejēnirā majanugaja, erā wejēdi yucure coerā iñnorā. ³ Eropigu Jesu Simo yarugue ñajaru. Ñajatuha iriru dohodirure dia turo taramujupidorepu. Eropigu dohodirugue doa, masare buhebeo doaru. ⁴ Buhetuha, Jesu Simore ōpa arĩpu:

—Deco ñari siwiuque. Eropirā muhu, mu wapi mera mua wejēdi yucure mehyuque wai ñeamorā, arĩpu Jesu.

⁵ Īgu eroparicū peegu Simo Jesure yuhripu:

—Opu, wai wejēbutahmuarabu gua dohpagā ñamire. Eropiiquererā ta waire wejēbiraca gua. Eropa wejēbiriquererā ta mu dorero dopa ta mehyu ĩarāra, arĩ yuhripu Simo.

⁶ Eropa arĩtuha erā mehyuñorā. Erā eropa mehyucū irigu wejēdigure bajarā wai ñajañorā. Bajarā erā ñajacū wejēdigu yehguea wariyoro.

⁷ Eropa wacū ĩarā erā gajiru majarā erā mera majarāre sihubeoñorā.

—Mua sā itamuque guare, arĩ sihubeoñorā Simo sā.

Erā eropa itamura puhru peeru gasiru ōaro miriparo bocañorā waire.

⁸ Simo Pedro eropa wai bajarā ñajacū ĩagu, Jesu pohro mereja, ĩgure wereru:

—Yu opu, mu mera árĩbogū árĩbeaa yuhu. Ñegu āhrra. Eropigu yure duhuque, arĩpu Simo Jesure.

⁹ Īgu árĩpethererā ĩgu mera majarā sā wai bajarā ñajacū ĩarā, uca wañorā erā sā. ¹⁰ Perā Simo mera majarā Zebedeo porā Santiago ĩgu pagu magu Nu mera, erā sā ĩha uca wañorā. Eropa ucacū ĩagu Jesu Simo Pedrore wereru:

—Güibita. Dohpaguere waire ñeha gameneogu mu árĩro dopa ta Goāmu yarā árĩmorāre sihu gameneogu árĩguca muhu, arĩpu Jesu Simore.

¹¹ Īgu eropa arĩra puhru erā erā gasire imiporo taramujupicā, erā ya árĩpetherire ero ta apicā, Jesu mera waha wañorā.

Jesu cami boagure òagu wacũ iipũ

Mt 8.1-4; Mr 1.40-45

¹²Jesu gaji maca ìgu áricũ cami boagu ìgu pohrogue erapũ. Eropigu ìgu Jesure ìagu mereja turaro serẽpũ:

—Opũ, mũhu yure òagu iidiagu yure òagu iimasia mũhu, arĩ serẽpũ.

¹³Ìgu eropa arĩra pũhrũ Jesu ìgure mohmepiĩnagu òpa arĩpũ:

—Irĩre iidiaa. Dohpagueere òagu árique mũhu, arĩpũ.

Ìgu eroparĩcũ ta ìgu cami boara mũra yaria wayoro. ¹⁴Eropigu Jesu ìgure dorepũ:

—I yũ mũre òpa iirare gajirãre ne werebircãque. Mũ ya dũpũre òarare pahire ìhmũgu waque, “Óaro áhrimi,” arĩdoregũ. Tuhajanugu Moiserẽ Goãmũ ìgu apidiro dopa ta iique. Eropigu Goãmũ wihigue mirimagure asũwahgã apique mũ dore tarirare masa áripehrerã masimaja òaro, arĩpũ Jesu cami boadigũre.

¹⁵“Werebita,” ìgu arĩquerecũ ta áripehrerogue masa ìgu iirare weresiripehoĩorã. Erã eropa quere peerã masa bajarã Jesu pohrogue ejaĩorã. Dorecũrã òarã wadiarã erã sã ìgu pohrogue ejaĩorã. ¹⁶Erã eropa ejaquerecũ ta Jesu masa marirogue Goãmũ ìgu Pagũre serẽgũ waha warũ.

Jesu dũpũ bũhadigũre òagu wacũ iipũ

Mt 9.1-8; Mr 2.1-12

¹⁷Gajinũ Jesu ìgu buhecũ fariseo masa, judio masare buherã sã ero doaĩorã. Erã áripehrerã Galilea macari majarã, Judea macari majarã, Jerusalén majarã arĩĩorã. Eropigu Jesu Goãmũ turari mera dorecũrãre òarã iipũ. ¹⁸Irisubu bajamerãgã ƿma dũpũ bũhadigũre oyariĩne mera coã eraĩorã. Eropirã ìgure Jesu pohro apidiarã, wihigue aĩ ñajariĩorã erã ìgure. ¹⁹Eropa ñajadiaquererã masa bajarã áricũ erã ìgure aĩ ñaja masibiriĩorã. Eropirã ìgure wihi wecague aĩ mũrija, miri gobe aĩ wea iri gobegue dũpũ bũhadigũre oyariĩne mera pihri dijuĩorã Jesu pohro árirã watope. ²⁰“Jesu ihĩ ìgu dorecũrĩre taricũ iigũcumĩ,” arĩ pepiĩorã erã. Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupũ dorecũgure òpa arĩ werepũ:

—Mahgu, mũ ñero iirare yũhu cóãtuhabũ, arĩpũ dũpũ bũhadire Jesu.

²¹Ìgu eroparĩcũ peerã fariseo masa, judio masare buherã sã erã basi òpa arĩ pepiriĩorã: “Ihĩ eropa arĩ wereniguiĩri mera Goãmũre ñero arĩgũ iimi. Ìgu masũ mari iro dopa áriũgũ ìgu masa erã ñerire cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñeri iirire cóãmasimi,” arĩ pepiriĩorã erã.

²²Jesu erã pepirire masigu òpa arĩpũ:

—¿Duhpirã eropa arĩ pepiri mũa? ²³“Mũ ñeri iirire yũ cóãtuha,” yũ arĩcũ, “Gũyagu áhrimi,” yũre arãa mũa masibiriquererã ta. “Wahgãnũgajaque. Curique,” yũ arĩcũ yũ arĩra diaye árirĩ áricũ mata masirãca mũa. ²⁴Yũhu masũ Goãmũ ìgu obeodigu i yeba majarã erã ñeri iirire cóãmasia yũhu. Mũa ire masiboro dopa òpa ta ìgu wahgãnũgacũ iigũra, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha dũpũ bũhadigũre òpa arĩpũ:

—Mure arĩgu iiaa. Wahgãnuɗajaque. Mu oyarañere aĩgãque. Mu ya wihigue waque, arĩpu ĩgure.

²⁵ ĩgu eroparĩcũ ta mata árĩpehrerã erã ĩhuro wahgãnuɗaja, ĩgu oyarañere aĩ ĩgu ya wihigue waha waru. Eropa wagu ĩgu Goãmure umupeogu mucubiriri mera ðaro wereniguĩpu. ²⁶ ĩgu eropiicũ iarã masaru árĩpehrerã ĩha uca wañorã. Goãmure umupeorã mucubiriri mera ðaro wereniguiñorã:
—Dohpagãre gajiropa árĩrire ĩabu guu, arĩñorã erã.

Jesu Levĩre sihupu

Mt 9.9-13; Mr 2.13-17

²⁷ Eropiituha waha, Levĩ waĩcuɗure ĩgu mohmeri taribugue ĩgu árĩgure bocajaru Jesu. Levĩpu oparã ya árĩburire masare wajasea coregu árĩpu. Eropa bocajagu ĩgure ðpa arĩpu:

—Yu mera majagu árĩbu arique, arĩpu ĩgu Levĩre.

²⁸ ĩgu eroparĩcũ Levĩpu árĩpehreri ĩgu mohmerare duhucã, Jesu mera waha waru.

²⁹ Pũhu Levĩ ya wihi Jesu ya árĩburire bosenũ iirã iĩñorã. Ero bajarã wajasea corerã, gajirã Levĩ sã mera ba ðañorã. ³⁰ Erã mera Jesu ĩgu ðacũ iarã bajamerãgã fariseo masa, judio masare buherã mera gua ũrugã Jesu buherãre arĩ ðuyasoñorã:

—¿Duhpirã ñero iirã wajasea corerã mera bahari muu? arĩ turiñorã erã.

³¹ Erã eroparĩcũ peegu Jesu yuhripu erãre.

—Dorecubirã duhturure amabeama. Dorecũrã dihta duhturure ahmama. Dorecũrã duhturu amaro dopa ta “Ñerã ãhraa,” arĩrã yure amarãcoma. ³² Eropigu “Ñerã ãhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore, ðarĩpũre gohrotocũ iigu arĩbu yũhu. Erã basi “Õarã ãhraa guu,” arĩ pepirãre itamugu arĩbirĩbu yũhu, arĩpu Jesu.

Ba duhurire Jesure serẽpiñorã gajirã

Mt 9.14-17; Mr 2.18-22

³³ Eropirã bajamerã masa Jesure ðpa arĩ serẽpiñorã:

—Ñu buherã bajasuburi Goãmu ya árĩburire iimorã ba duhuma. Eropi erã bajasuburi Goãmũ mera wereniguima. Fariseo buherã sã erã iro dopa ta iima. ¿Duhpirã mu buherãpu Goãmu ya árĩburire ba duhubeari erã? arĩñorã erã Jesure.

³⁴ Erã eroparĩcũ Jesu erãre ðpa arĩ yuhripu.

—Õpa ãhraa iri: Mojoto diridigu ĩgu bosenũ iicũ ĩgu mera majarã bujowererã ba duhunirã árĩbeama. ĩgu mera árĩrã mucubiriri mera barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera árĩrã ba duhumasibeama. ³⁵ Yujuunũ yure Goãmũ aĩcãgũcumi. Eropa ĩgu aĩra pũhu yũ buherã mera árĩsome yũhu. Irisubugue ta yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpu Jesu.

³⁶ Iribojegue maja buheri mama buheri mera erã buhemoresũdiacũ ĩagu ðpa arĩ werenemopũ Jesu erãre.

—Ne mama suhrirore miri gasirogã yehgue aĩ, murañe suhrirore seretuma masiya mara. Mari eropa seretura pũhrũ mama gasirore mari coecũ, mura gasiro áriro tara gameneo yehgueacũ iiaa. Eropirã mura buheri mama buheri mera wapimoa buhebiricãro gahmea. ³⁷Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibũgu gasiro ajurore, mura ajurore diyebiricãro gahmea. Eropa iicũ igui deco pahmuro mura ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehguecũ igui deco iri ajuro sã cohmoa wahaa. ³⁸Eropirã igui deco mama decore mama ajuro mera diyero gahmea. Eropa ta mama buheri mura buheri mera buhebiricãro gahmea. ³⁹Vino deco mura decore masa erã ihrira pũhrũ mama decore gamebeama erã. Ōpa arĩma masa. “Vino mura deco mama decore ōatarinũgaa,” arĩma masa, arĩpũ Jesu erãre.

Sabado áricũ Jesu buherã trigo pororire turĩñorã

Mt 12.1-8; Mr 2.23-28

6 ¹Gajinũ Sabado áricũ Jesu igũ buherã sã trigo pohegue iha tariañorã. Eroque tariatã, igũ buherãpũ trigo pororire turĩ, gasiri cohro bañorã iriyerire. ²Erã eropa iicũ iarã bajamerãgã fariseo masa erãre serẽpiñorã:

—¿Duhpirã mura Sabado mari soorinũ áriquerẽcũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinũgarã iiaa, arĩñorã fariseo masa.

Erã eroparicũ peegu Jesupũ “Yũ buherã iri dorerire tarinũgarã iibeama,” arĩgũ ōpa arĩpũ erãre:

³⁻⁴—Iribojegue Davi igũ mera majarã mera oaboagũ Goãmũ wihigue ñaja, iri wihi áriiri panre bapũ. Eropa bagũ igũ mera majarã sãre badoregũ iri panre ópũ. Iri pan pahia dihtare badorera áririyoro. Goãmũ doreri iri panre gajirãre badorebiriyoro. ¿Davi irire igũ eropa iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mura? Davi i panre bagũ Goãmũre tarinũgagũ iibriñũmi. Dohpagãre yũ buherã sã i trigo yerire turĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama. ⁵Yũhũ masũ Goãmũ igũ obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu.

Mojoto buhadigu ōagu wapũ

Mt 12.9-14; Mr 3.1-6

⁶Gajinũ Sabado áricũ Jesu judio masa buheri wihigue ñaja buhepũ masare. Ero mojoto diayerũ buhadigu arĩpũ. ⁷Ero áriřã sã bajamerãgã masare buherã, fariseo masa sã Jesure ihanũruñorã igure weresãdiarã. Ōpa arĩ pepiñorã: “Sabadonũ áricũ ihĩ masũre ōagu iibocumi Jesu. Igũ eropiicũ ‘Mari soorinũ Jesu mohmegũ iimi,’ arĩ weresãrãra,” ari pepiñorã. ⁸Jesu erã pepirire masigu, mojoto buhadigũre ōpa arĩpũ:

—Wahgãnũgajaque. Ohõ arique, arĩpũ igũre.

Igũ eropa arĩra pũhrũ mojoto buhadigũpũ wahgãnũgaja, ero niguiũpũ.

⁹Eropigu Jesu erãre serẽpipũ.

—Mũare serẽpigũra: ¿Mari soorinũ áricũ ōarire iicũ ōabeari? ¿Ñerire iicũpũre ōhari? ¿Soorinũ áricũ masũre masucũ ōhari? ¿O soorinũ áricũre masũre wejẽcũpũre ōhari? arĩpũ Jesu erãre.

- ¹⁰Eropa arĩgu Jesu erãre ìhametupeho, mojóto buhadigũre òpa arĩpũ daja:
—Mũ mojótoŕe sĩsirãbeoque, arĩpũ ìgu.
Ìgu eroparĩcũ ta mojóto buhadigũpũ sĩsirãbeo, òari mojóto wayoro.
¹¹Ìgu eropa iicũ ìarã erã ìgu mera turaro guañoŕã.
—¿Dohpa iirãcuri mari ire? arĩñoŕã erã basi.

Jesu ìgu buherãre doce gohra ìgu apimorãre beyepũ

Mt 10.1-4; Mr 3.13-19

¹²Irinũire Jesu utãgũgue Goãmũre serẽgu mũria wapũ. Erogu arĩgu, ñamire Goãmũ mera werenigui butahmua wapũ. ¹³Boyorogue ìgu buherãre ìgu pohro sihubeopũ. Sihubeotuha erã mera majarãre doce gohra ìgu apimorãre beyepũ. ¹⁴Oã arĩñoŕã Jesu ìgu beyenirã: Simore Jesu Pedro piyudigu, Simo pagũ magũ Andre, Santiago, Ñu, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Toma, Santiago arĩñoŕã. Santiagopũ Alfeo magũ arĩpũ. Eropirã Simo celote ya curu majagu arĩgu, ¹⁶Juda Santiago pagũ magũ sã, Juda Iscariote sã arĩñoŕã ìgu beyenirã. Juda Iscariotepũ Jesure ìhaturirãre ìhmubu arĩpũ.

Jesu bajarã masare buhepũ

Mr 4.23-25

¹⁷Eropii Jesu ìgu buherã mera utãgu weca arĩnirã dijariçũ, bajarã gajirã ìgu buherã mera òari pũgũgue niguiñoŕã erã. Gajirã masa sã bajarã arĩñoŕã. Erã arĩpehrero Judea yeba macari majarã, Jerusalén majarã, Tiro waicũri maca majarã, Sidón waicũri maca majarã, wũariya tũro arĩri macari majarã ìgu pohroguere eranirã arĩñoŕã. ¹⁸Erã Jesu buherire peerã erarã, erã dorecũrire taudorerã erarã arĩñoŕã. Watẽa ñajasũnirã sã ìgu pohroguere eraa, òarã wañoŕã. ¹⁹Jesu ìgu turari mera òarã wacũ iipũ erãre. Eropirã erã arĩpehrerã ìguere mohmepiñarã erañoŕã.

Jesu mucubirire, bujawereri sãre buhepũ

Mt 5.1-12

²⁰Pũhrũ Jesu ìgu buherãre ìha, werepũ:
—Mũa mojomorocũrãpũ Goãmũ ìgu opũ arĩroguere warãca mũa.
Eropirã mũa mucubirirãca.

²¹“Dohpagueŕe mũa oaboarãpũ yapirã arĩrãca. Eropirã mucubirirãca.
“Mũa dohpagueŕe bujawere orerãpũ mucubirimorã àhraa. Eropirã pũhrũguere ìayerãca. Eropirã mucubirirãca.

²²“Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu àhraa. Eropirã yaha arĩburire mũa iiri dipuwaja gajirã mũare ìhaturicũ mũapũ mucubirirãca. Mũare erã cóacũ sãre mucubirirãca. Mũare erã ñero wereniguiquerecũ ta, “Ñerã àhrima,” mũare arĩquerecũ ta mũapũ mucubirirãca. ²³Mũare erã eropa iinirãre umarogue mũa ejacũgue Goãmũ mũare wũaro òaro iigũcumĩ. Eropirã turaro mucubirirã arĩque. Òaro siporãcũrã arĩque. Mũare ìhaturirã ta erã acawererã mũra iribojegue majarã eropa ta ñero iimũriñuma Goãmũ yare weremũhtanirãre.

24 “Eropirã mua dohpaguere baja oparãpũ i yebaguere mua õaro árituhabu. Eropirã ñero tarirã árirãca mua.

25 “Dohpaguere yapirãpũ mua oaboarãca. Mua eropa árirã ñero tarirãca. “Dohpaguere mua mucubirirã árirãpũ pũhruaguere bujawere orerãca. Eropirã ñero tarirãca.

26 “Goãmũ yare weremuhtarã áhrra,” arĩ guyarãre “Õarã áhrrima,” arĩriñuma bajarã iribojegue majarã. Mua mera majarãre eropa ta “Õarã áhrrima,” arĩbocoma masa. Eropa arĩnirã árirãpũ ñero tarirãca mua sã, arĩ buhepũ Jesu.

Muare ihaturirã erã áriquerecũ erã sãre mahique

Mt 5.38-48; 7.12

27 Eropigũ õpa arĩ buhenemopũ Jesu:

—Yũre peediarãre, muare arĩgu tiiaa. Muare ihaturirã erã áriquerecũ erã sãre mahique. Muare ihaturirãre õaro iique. 28 Muare ñero árdorerã erã áriquerecũ ta õadoreque erãre. Muare ñero iirã erã áriquerecũ ta, “Erã sã õaro áriporo,” arĩ serẽbasaque Goãmũre. 29 Yujugũ mua wayuporã pacũ, “Gajirũ sãre padiagu paque,” arĩque igũre. Mua weca majañe suhrirore igũ emacũ mua camisa sãre ocãque igũre. 30 Muare serẽgũre igũ serẽropẽ ta oque igũre. Mua yare igũ aicũ igũre dipaturi serẽpibita irire. 31 Gajirã muare õaro iicũ gahmea mua. Erãre mua õaro iicũ gamero dopa ta õaro iique erã sãre. Erã õaro iibiriquerecũ ta muapũ erãre õaro iique.

32 “Muare umupeorã dihtare mua umupeocũ iri ne duhpiburi áribeaa. Ñerã sã eropa ta iima. 33 Eropirã muare õaro iinirã dihtare mua õaro iicũ iri sã ne duhpiburi áribeaa. Irire ñerã sã iima. 34 Eropiro gajirãre wayurã “Yũre wiaque,” arĩcũ mua wayuri sã ne iri duhpiburi áribeaa. Ñerã sã gajirãre wayurã ero pũhru wiapehodorerã ohoma. 35 Eropirã muapũ muare ihaturirãre mahi umupeoque. Eropirã erãre õaro iique. Eropirã mua yare mahibirã ta wayuque erãre. Mua eropa iicũ Goãmũ muare õaro iigũcumi. Goãmũpũ igũre umupeobirã sãre, ñerã sãre õaro iimi. Eropa ta iique mua sã. Mua eropa iirã wũaro wajatarãca. Eropirã Goãmũ turatarigũ umaro majagu porã árirãca. 36 Mari Pagũ umaro majagu igũmojomoro ñadiro dopa ta mua sã masaremojomoro ñaque.

Gajirãre “Ñerã áhrrima,” arĩbircãque, arĩpũ Jesu

Mt 7.1-5

37 Eropigũ erãre werenemopũ:

—Gajirãre “Ñerã áhrrima,” arĩrã erã iirare werewũabircãque. Mua eropa arĩ werewũabircũ Goãmũ mua sãre “Ñerã áhrrima,” arĩsome. Gajirã muare erã ñero iirare, erã ñero arĩra sãre cãdijique. Mua eropa cãdijicũ ñagu Goãmũ mua sãre mua ñero iirare cãdijigũcumi. 38 Gajinore oparã gajirãre oque. Mua eropa ocũ Goãmũ muare ogũcumi. Eropa ogũ muare õaro queoro wũaro ogũcumi. Óaro wajayegũcumi. Gajirãre mua orañepẽ ta mua sãre Goãmũ ogũcumi, arĩpũ Jesu erãre.

³⁹Eropa arĩtuha Jesu buhenemogu òpa arĩpũ werenigui queori mera: —Cuiiri ìhajibirã erã seyaro erã basi game tuagãrã erã perãgue ta mehtuha yuriñaja warãcoma gobegue. Eropa ta erã cuiiri ìhajibirã iro dopa ta Goãmũ yare masibirã sã gajirãre buhediarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma. ⁴⁰Buherã erãre buhegure masitarinũgabeama. Eropirã árĩpehrerã buherã erãre òaro buhepehora pũhrũ erãre buhegu iro dopa ta masirãcoma. Eropirã erãre buherã masibirã árĩbircãporo, arĩpũ Jesu.

⁴¹Eropa arĩtuha gajĩ buheri mera buhepũ daja: —Mari werenigui queori mera buhecũ òpa iirã àhraa mũa: Mũa acaweregũ ìgu cuirugue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre òaro ìhaa mũa. Mũa yaru cuirupũre wũarimijiro árĩquerecũ irimijipũre ne pepibea mũa. Eropirã miri pogañegãre mũa ìaro dopa ta mũa acaweregũ ìgu ñero iiripũre òaro ìhaa mũa. Mũapũ mũa ñero iirire turaro iiquererã ta irire eropa pepicãa. ¿Dohpa árĩrono eropa àhriri mũa? ⁴²Òpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregũ, mũa ñerire iigu iica. Eropigu iri ñerire duhcãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ìgu ñerire duhudorequererã mũapũ iri ñerire iirã duhubeaa. ¿Duhpirã mũa ñerire iiquererã ta irire eropa pepicãri mũa? Masa erã pũrũpũre ñero ii corerã àhraa mũa eropa iirã. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acaweregũre “Mũa ñero iirire duhcãque,” arĩ weremasia, arĩ buhepũ Jesu.

Masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũrre masia mari, arĩ werepũ Jesu
Mt 7.17-20; 12.34-35

⁴³Eropigu buhenemogu òpa arĩ werenemopũ erãre werenigui queori mera: —Yucũgu òadigu ñerire dũcacũbeaa. Eropiro ñedigu sã òarire dũcacũbeaa. ⁴⁴Yucũgu dũcare masirã “Irigũ dũca ta àhraa,” arĩ masia mari. Poracũdigu higuera dipure dũcacũbeaa. Eropiro aña poragu igui tũrre dũcacũbeaa. ⁴⁵Eropa àhrima masa sã. Òagu ìgu pepiri òari àhraa. Eropigu ìgu òarire wereniguimi yucũgu òadigu irigu òarire dũcacũro dopa ta. Ñegure ìgu pepirigue ñeri àhraa. Eropigu ìgu ñerire wereniguimi yucũgu ñedigu irigu ñerire dũcacũro dopa ta. Mari pepirigue iri árĩro dopa ta wereniguia mari, arĩpũ Jesu.

Pe wihi iira queori werepũ Jesu
Mt 7.24-27

⁴⁶Eropigu erãre werenemopũ: —Mũa yũre “Opũ,” arãa. Eropa arĩquererã ta yũ dorerire iibea mũa. ¿Duhpirã eropa iibeari mũa? ⁴⁷Árĩpehrerã yũre gamerã yũ wereniguirire peema. Eropirã yũ dorerire tarinũgabeama. Òpa àhrima yũre tarinũgabitã: ⁴⁸Wihi òaro nugudi iro dopa ta àhrima erã. Ìgu ùhcãri goberire seha, wihire nugunũgami. Iri wihi òaro ìgu ùhcãro nugura wihi árĩro dia miricũ turaro deco turaquerecũ

iri wihi ñaro turanigua. ⁴⁹Eropirã yu wereniguirire peenirã áriquererã ta yu dorerire iibirãpu wihire ñaro nugubigu iro dopa áhrima. Iri wihire wecagã nugu, ñaro iinugabeami. Ìgu eropa iira wihi áriro dia miricũ deco turacũ iri wihi mata cohro yuhria wahaa. Eropiro iri wihi cohmopehrea wahaa, arĩpu Jesu.

Surara opu pohro majagure ìgu dorecucũ Jesu ñagu iipu ìgure

Mt 8.5-13

7 ¹Iri queori masare weretuha Jesu sã Capernaumgue ejañorã. ²Ero áriḡu cien surara opu áriḡu ìgu pohro majagure turaro mahipu. Ìgu pohro majagu dorecugũ áriḡu sĩriro pohrogue áripu. ³Eropigu Jesu ìgu iirare peegu, judio masa murãre sihu Jesu pohrogue obeopũ opu. —Yu pohro majagure dorecugure ñacũ iigu arique, arĩ weredoregu obeopũ opu murãre.

⁴Erã Jesu pohrogue ejarã, ñpa arĩ burigã serẽñorã ìgure:

—Surara opu guare mu pohro obeoami. “Yu pohro majagure dore taubasagu ariporo,” arĩ weredoregu obeoami. Ìgu opu ñagu áhrimi. Ìgu eropa áricũ itamuque ìgure. ⁵Mari ya maca majarãre ìgu mahimi. Eropigu ìgu gna buheri wihire gna iira waja wajayemi, arĩñorã murã Jesure wererã.

⁶Erã eropa arĩ wercũ peegu Jesupu erã mera wapũ. Surara opu ya wihi pohro ìgu ejabu iicũ gohra opu ìgu mera majarãre Jesure ñpa arĩ weredoregu obeopũ:

—Opu, ñaroca. Aribita. Ñagu áribeaa yuhu. Yaha wihi mure

ñajaridorebuno áribeaa yuhu. ⁷Eropigu mu pohro wabirabũ. Yuju diaye ta mu turari mera dorebeoque. Mu eropiicũ yu pohro majagu ñagu wagucumi.

⁸Yure yu weca áriã gajirã oparã dorema. Eropigu yu sã surarare dorea. Yujugure “Waque,” yu aricũ ìgu wahami. Gajigure “Arique,” yu aricũ ìgu áhrimi. Yu pohro majagure “Ire iique,” yu aricũ irire ìgu iimi. Eropigu mu sã mu dorero dopa ta ìgu dorecugũ tarigucumi, arĩ weredorepu surara opu.

⁹Jesu irire peegu, uca wa, bajarã masare ìgu mera nũrsiarãre majinuga werepu:

—Diaye ta muare arĩgu iiaa. Ihĩ surara opu Israe masu áribiriqueregu Goãmure burigã umupeomi. Ìgu pohro majagure yu ñagu wacũ iiburire masituhami. Israe masare ne sihĩ iro dopa umupeorãre ñanibea, arĩpu Jesu.

¹⁰Ìgu eropa arĩra puhru surara opu Jesu pohro ìgu obeonirã erã opu ya wihigue dujaa wañorã. Dujaja dorecudigure ñagu ìgu áricũ ñañorã erã.

Jesu wapeweyo magure masupu

¹¹Puhru ñari Naín waicuri macague Jesu wapũ. Ìgu buherã bajarã masa sã ìgu mera wañorã. ¹²Iri macare ñajaro pohro ìgu ejacũ sĩridigure masa aĩ wiririñorã yaarã warã. Sĩridigu pago wapeweyo arĩpo. Yujugu ta áriḡu igo magu sĩria wapũ. Eropirã ero majarã masa bajarã igo mera wañorã. ¹³Igo eropa wacũ ñagu Jesu igore mojomoro ñapu.

—Orebita, arĩpu Jesu igore.

¹⁴Eropa arĩgu sĩridigu ĩgu masa porere eja mohmepĩpũ. ĩgu eropa mohmepicũ ĩarã iri porere coãrãpũ nũgajañorã.

—Mahgu, yũhũ mũre õpa arãa. Wahgã dojaque, arĩpũ Jesu.

¹⁵ĩgu eroparicũ ta sĩridigu mũru wahgã doja, wereniguiũ. Eropigu Jesu ĩgũre ĩgu pagore wĩapũ. ¹⁶Eropirã erã áripehrerã giirã warã Goãmũre umupeo õpa arĩñorã:

—Goãmũ yare weremũhtagũ masitarigu dohpague tamerare mari watope ãhrimi, arĩñorã erã.

—Goãmũ marire ĩgu yarãre itamugu eratuhami, arĩñorã gajirã.

¹⁷Eropirã áripehrerã Judea yeba majarãre ero tũro áriiri macari majarãre Jesu ĩgu iirare masa weresiripehoñorã.

Ñu waĩyeri masũ ĩgu buherãre Jesure serẽpidorepũ

Mt 11.2-19

¹⁸Eropi Jesu ĩgu iirare ĩarã Ñure peresu áriũgũre wereñorã ĩgu buherã. Europa erã werecũ peegu perãre ĩgu pohro sihubeo, ¹⁹Jesure serẽpidoregu obeopũ Ñu. Òpa arĩ serẽpidorepũ:

—“Yũ pũhrũ gajigu arigũcumi,” ðÑu ĩgu arĩdigũ ta ãhriri mũhũ? ðO gajigũre corerãcuri gũa? arĩ serẽpidorepũ Ñu perã ĩgu buherãre.

²⁰Eropi erã Jesu pohro eja, serẽpiñorã ĩgũre:

—Ñu waĩyeri masũ mũre õpa serẽpidoregu obeoami gũare. “Yũ pũhrũ gajigu arigũcumi,” ðÑu arĩdigũ ta ãhriri mũhũ? ðO gajigũre corerãcuri gũa? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²¹Irisubu ta bajarã dorecũrãre, watẽa ñajasũnirãre, cuiri ĩhajabirãre õarã iipũ Jesu. ²²Eropigu Ñu ĩgu obeonirãre Jesu yũhrĩpũ:

—Dohpaguere mũa ĩarare mũa peerare Ñure wererã waque: Òpa arĩque: “Jesu mera cuiri ĩhajabirã ĩhama. Curimasibirã cuhrima. Cami boanirã õarã wahama. Peejabirinirã peea wahama. Sĩrinirã masa wahama,” arĩ wereque. Eropirã mojomorocũrãre õari buherire yũ wererare wereque ĩgũre. ²³Eropa arĩ weretuhaja õpa arĩ wereque Ñure: “Yũre peegu ‘Diaye ta ãhrra,’ arĩgu ĩgu mucubirigu ãhrimi, arĩmi Jesu,” Ñure arĩ wererã waque, arĩpũ Jesu.

²⁴Ñu buherã erã wara pũhrũ Jesupũ Ñu áriĩrcũrĩre werenũgapũ bajarã masare:

—Mũa masa marirogue Ñu pohrogue warã, ero majare taare miru weãcũ ĩarã ejabiribũ mũa. ²⁵Õari suhricũgu sãre ĩabiribũ mũa. Òari suhricũrã waja pagarire suhri sañarã oparã ya wirigue ãhrima. ²⁶Masa marirogue ejarã Goãmũ yare weremũhtadipũre ĩarã ejabũ. Diaye ta Ñu Goãmũ yare weremũhtagũ ãhrimi. Gajirã Goãmũ yare weremũhtanirã tauro áriũgu ãhrimi Ñupũ. ²⁷Iribojegue Goãmũ yare erã gojarapũ Ñure õpa arĩ wereyuyoro:

Mari pagũ ĩgu magũre õpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogu iiaa,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojeguere Ñure.

28 “Diaye arĩgu iiaa. Masa árĩpehrerã tauro ãhrimi Ñu. Isubure ĩgu eropa árĩquerecũ ta umaroguere Goãmũ ĩgu opu árĩroguere árĩpehrerã docanugagupũ Ñu tauro árĩgucumi, arĩpu Jesu masare.

29 ĩgu eroparĩcũ peerã masa, wajasea corerã mera Ñu ĩgu waĩyenirã árĩrã òpa arĩ pepĩnorã Goãmũre: “Goãmũ diaye ĩgu ãhrimi,” arĩ pepĩnorã erã.

30 Fariseo masapu, judio masare buherã sã Ñu ĩgu waĩyenirã árĩdiabirinirã árĩnorã. Eropirã Goãmũ erãre ĩgu itamudiarire erã gamebiriñorã.

31 Eropigu Jesu dipaturi wereru:

—¿Dohpague majarã masa ñehmarano iro dopa ãhriri mua pepicũ? 32 Erã majirã iro dopa ãhrima. Erã majirã doberi duarogue bira doarã, òpa arĩ dũyasoma erãgã erã basi: “Mua bayaburire tarisu gua purirabu. ¿Duhpirã mua mucubiri bayarã aribirari? Eropirã gua burigã ñehamere orerabu. ¿Murũ duhpirã gua mera orebirari?” arĩma dũyatorã. Erã majirã arĩ dũyatorã iro dopa ta iirã òpa arãa mua dohpague majarã. 33 Ñu waĩyeri masũ Goãmũ ya árĩburire ba duhugu, vinore ihribirimi. ĩgu eropa ihribircũ iarã “Pee masibigu ãhrimi,” arĩrabũ mua ĩgure.

34 Yũru masũ Goãmũ ĩgu obeodigu árĩgu yũhu baha ihrĩa. Yũ eropa iicũ iarã òpa arãa mua yũrũre: “Ĩaque. Ihĩ wũaro bagũ merericũgũ sã ãhrimi. Wajasea corerã ñero iirã erã wapicũgũ ãhrimi ĩgu,” arãa mua yũre. 35 Eropã masibiriquererã ta gua iirare iarã, Goãmũ masirire gua opacũ masirãca mua, arĩ wereru Jesu erãre.

Fariseo masũ Simo waĩcũgu ya wihi árĩpu Jesu

36 Fariseo masũ Simo waĩcũgu ĩgu ya wihigue badoregũ sihupu Jesure. ĩgu eropa sihucũ Jesu ĩgu ya wihigue eja, erã bari mesague doajapu. 37-38 Iri macaguere ñeri iigo árĩpo. Jesu fariseo masũ ya wihigue ĩgu árĩcũ igo peepo. Eropã peego alabastro mera iidirure poresuri dicũdirure aĩ, Jesu purũru eranũgara purũru orepo. Eropã orepo, Jesu guburire igo codeco mera webo, igo poari mera niucóapo. ĩgu guburi bojocũ ĩha igo ĩgu guburire mihmi, iri poresuri mera pipeopo. 39 Igo eropa iicũ ĩagu fariseo masũ Jesure sihudigu ĩgu basi òpa arĩ pepiripu: “Igo ĩgure mohmepiñago ñerire iigo ãhrimo. Ihĩ Jesu Goãmũ ya weremuhtagu árĩgu irire masiboñumi,” arĩ pepiripu. 40 ĩgu eropa arĩ pepirire masigu Jesu wereru ĩgure:

—Simo, dohpague tamerare mũre werediaa, arĩpu Jesu.

—Buhegu, ¿yũre dohpa arĩ werediari mũhu? arĩ yũhripu Simo.

41 ĩgu eroparĩcũ Jesupu òpa arĩ buhebu yũhripu:

—Opũre perã wajamorã árĩñuma. Yujugu wũaro wajamogu quinientos niyuseri wajamoñumi. Gajigupu merogã cincuenta niyuserire wajamoñumi. 42 Eropirã erã wajamorire erã wajayegohrubicũ ĩagu ĩgu erã wajamorire cãdijicãñumi. ¿Ĩgu eropiicũ dohpague tamerare nihipũ erã opũre mahitarinũgayuri mũ pepicũ? arĩ serẽripũ Jesu.

43 Simo yũhripu:

—Òbaa, wũaro wajamodigu merogã wajamodigu tauro ĩgu opũre mahibocumi, arĩpu Simo.

—Diaye yuhria mũhu yũre, arĩpũ Jesu.

⁴⁴Eropa arĩtuha ĩgure pipeodigore maji ĩha, Jesu Simore werenemopũ:

—Igre ĩaque mũhu. Mũ ya wihire yũhu ñajarara pũhrũ yũ guburi coeburi decore obirabũ mũhu. Igo pũ ĩgo ya codeco mera yaha guburire coemo. Pũhrũ ĩgo ya poari mera tucoeamo. ⁴⁵Mũpũ yũre bocatĩri mimibirabũ. Igo pũ ohũ yũ doaropẽ yũ guburire mihmimo. ⁴⁶Mũpũ yũ dipurure yũ mere pipeobirabũ. Igo pũ yũ guburire poresuri mera pipeoamo. ⁴⁷Eropa arĩgũ mũre weregũ ta iiaa. Igo ĩgo ñero iira baja gohra āhraa. Eropigũ ĩgo ñero iirare cādijjabũ. Yũ eropa iicũ ĩgo turaro mahiamo yũre. Erã ñero iirare merogã bujawere guñarãpũ merogã yũre cādijidorema. Eropirã erã ñero iirare merogã cādijisũnirã merogã mahima yũre, arĩpũ Jesu Simore.

⁴⁸Eropa arĩtuha ĩgũ ĩgre werepũ:

—Dohpague tamerare mũ ñero iirare cohãbũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁹ĩgũ eroparĩcũ peerã Jesu mera doarã erã basi õpa arĩ wereniguiñorã:

—Ihĩ diaye ta “Ñerire cóãgũ iiaa,” arĩmi. ¿Dohpa árĩgũno āhriri ĩgũ ñero iirire cóãgũ? arĩñorã erã erã basi.

⁵⁰Eropigũ Jesu nomeore õpa arĩ werepũ:

—Yũre mũ umupeocũ mũre peamegue wabodigore taua. Güiro mariro waque, arĩpũ Jesu ĩgre.

Nome Jesure itamuñorã

8 ¹Pũhrũ paga macarigue mũta macarigãgue sãre eja, Goãmũ ĩgũ opu árĩrĩre, õari buherire werepũ Jesu. Doce ĩgũ buherãpũ ĩgũ mera árĩñorã. ²Eropirã nome sã watẽa ñajasũnirã nome, dorecũnirã nome, Jesu õarã ĩgũ iinirã ĩgũ mera árĩñorã. María waĩcũgo Magdalena erã arĩ piyudigo Jesu mera curipo. Igo siete watẽare Jesu ĩgũ cóãdigo árĩpo. ³Juana sã Cuza waĩcũgũ Herodere itamudigũ marapo sã Jesu mera curipo. Susana waĩcũgo sã gajirã nome mera baja erã gajino opari mera ĩgure itamuñorã.

Jesu oteri masũ queorire werepũ

Mt 13.1-9; Mr 4.1-9

⁴Eropi baja macari majarã Jesu pohrogue gamenereñorã. Erã gamenerera pũhrũ Jesu ĩgũ werenigui queori mera erãre werepũ buhebu:

⁵—Oteri masũ otegu wañumi. ĩgũ eropa otecũ gajiyeri ma tũro yuri merejayoro. Eropirã iriyerire masa cũradiuñuma. Eropirã mirimagũ porã bajarã ahri iriyerire bañuma. ⁶Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Erote yeba deco mariyoro. Eropiro iriyeri puhri wiriri nigui ri ñañia wayoro. ⁷Gajiyeri pora yucũ watope yuri merejayoro. Pora yucũpũ puhri tiataria wa, oterayeripũre wejẽcãyoro. ⁸Gajiyeri õari yeba yuri merejayoro. Oaro puhri dũcacũyoro. Eropiro baja dũcacũyoro, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha õpa arĩnemopũ:

—Ire õaro peeque mũa, arĩpũ ĩgũ.

Jesu werenigui queori mera ĩgu buherire werepũ

Mt 13.10-17; Mr 4.10-12

⁹Pũhrũ ĩgu buherã iri werenigui queorire masidiarã, Jesure serẽpiñorã: —¿I queori mera dohpa arĩ buhegu iiri mũhu? arĩ serẽpiñorã erã. ¹⁰Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ĩgu opũ árĩrire iribojegue majarã erã masibirirare mũare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropa iibeami ĩgu. Eropigu erãre werenigui queori mera buhea. Yũ eropa iicũ erã yũ buherire peequererã masisome, arĩpũ Jesu ĩgu buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amupũ ĩgu buherãre

Mt 13.18-23; Mr 4.13-20

¹¹Eropa arĩtuha erãre werenemopũ:

—Ōpa arĩ werea i werenigui queorire: Oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa.

¹²Eropiro ma tũro yuri merejariyeripũ õari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro masa erã õari buherire peecũ ĩagu watĩpũ ahri, iri buherire masidorebeami masare. ĩgu eropa iibiricũ erã Goãmũre umupeoboñuma. Erã eropa umupeocũ ĩagu Goãmũpũ erãre peamegue wabonirãre tauboñumi. ¹³Utã weca yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera irire pee aĩma. Eropa pee aĩquererã ta utã weca árĩri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ ĩarã yahapũre duhucãma.

¹⁴Eropi pora yucũ weca yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã ta, i yeba majare wũaro pepirã, niyerure gamerã, i yeba majare gahmema erã. Eropirã iripũ õari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gameripũre iibeama. ¹⁵Eropi õari yeba yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire õaro mera pee peenũrucãma. Eropirã duhuro mariro Goãmũ ĩgu gamero dopa ta õarire iima, arĩpũ Jesu.

Jesu sihãgodiru queorire buhepũ

Mr 4.21-25

¹⁶Eropa arĩtuha gajĩ queori mera buhepũ Jesu.

—Ne sihãgodirure masa sihãgora pũhrũ máticasoro doca dibubeama. Eropirã irirure cama doca dibubeama. Ūmarogue irirure duhpeomi wihigue ñajarã erã õaro ĩha ñajama õaro. ¹⁷Mari iiraguere Goãmũre duhmasya mara. Pũhrũguere árĩpehreri masisũroca. Sihãgodiru ñamire boyoro dopa ta iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa.

¹⁸Eropirã mũa peerã õaro peenũruque. Ōaro peenũrugũ, õaro masigũcumi. Peenũrubigu “Merogã peea,” ĩgu arĩquerecũ iripũ dederea waroca ĩgure, arĩpũ Jesu.

Jesu acawererā ĩgure sihuñorā*Mt 12.46-50; Mr 3.31-35*

¹⁹Pũhrũ Jesu pagũ porā erā pago mera ĩgũ pohrogue warā iiriñorā. Masa bajarā árĩcũ ĩgũ pohro ejabiriñorā. ²⁰Eropĩgũ yujugũ Jesure werepũ: —Mũ pago mũ pagũ porā mera disiporogue niguima. Mũre ĩarā ahrañorā, arĩpũ ĩgũ Jesure.

²¹Īgũ eroparĩcũ òpa arĩ werepũ Jesu árĩpehrerāre buhebu: —Goãmũ buherire peerā, irire tarinũgabirā erā ta āhrima yũ pago yũ pagũ porā iro dopa árĩrā, arĩpũ Jesu erāre.

Jesu miruñere yũsudorepũ*Mt 8.23-27; Mr 4.35-41*

²²Gajinũ Jesu ĩgũ buherā mera dohodirugue ñaja —Ina, taribujarā, arĩ, erā árĩpehrerā iriru mera ditarugue taribuja wañorā.

²³Eropa taribujagũ carĩa wapũ ĩgũ. Erā eropa taribujarisubu turaro miruñe ariyoro. Miruñe aricũ pāgũri wahgā, erāre miucāriyoro. Eropa waro mirimaja gũhya árĩyoro erāre. ²⁴Eropa wacũ ĩha ũca wa, Jesu pohro waha, ĩgure wahgũñorā.

—Buhegũ, mari mirimorā iiaa, arĩñorā erā. Erā eroparĩcũ Jesupũ wahgā, miruñere “Iripēta weā duhuque,” arĩpũ. Eropa arĩgũ pāgũrire “Yũsuaque,” arĩpũ. Īgũ eroparĩcũ ta miruñe taria wayoro. Eropiro pāgũri sã yũsũ dija wayoro. ²⁵Eropa wara pũhrũ Jesu erāre òpa arĩpũ:

—¿Mũa yũre umupeobeari?

Erāpũ gũii, ĩha ũca, òpa arĩ werenigũñorā erā basi:

—Cue, ¿ñehmũno masũ āhriri ihĩ? Miruñe, pāgũri sã ĩgũ dorecũ tarinũgabeara ĩgure, arĩñorā erā basi.

Watēa ñajasũdigure òagũ iipũ Jesu*Mt 8.28-34; Mr 5.1-20*

²⁶Eropirā erā gajipũ masegue Gerasa majarā ya yebague taribujajañorā. Iri yeba Galilea yeba diaye árĩyoro. ²⁷Ero Jesu ĩgũ majajanũgarisubu ero majagũ watēa ñajasũdigũ ĩgũ pohrogue aripũ. Īgũ yoari boje goroweregũ suhri marigũ árĩgũ, ĩgũ wihiguere ne árĩbirimũripũ. Eropĩgũ masa goberi ũtā goberi watope árĩpũ ĩgũ. ²⁸⁻²⁹Eropirā bajasuburi watēa ĩgure ñearo mera ĩgũ bũrigā gorowerecũ ĩha masa ĩgure bihadoboriñorā. Eropĩgũ ĩgũ peresugue árĩgũ ĩgũ mojotorire guburire comedari mera erā diridigũ árĩqueregũ, ĩgũ iridarire nuapũ. Eropirā watēapũ ĩgure masa marirogue aĩgãñorā. Eropĩgũ ĩgũ Jesure ĩhametu turaro gaguinigui, Jesu pohro merejapũ. Īgũ eropa iicũ ĩagũ Jesupũ watēare dorepũ:

—Ihĩ mera árĩbircāque. Waque watēa, arĩpũ.

Īgũ eroparĩcũ peegũ watēa ñajasũdigũpũ turaro gaguinigui, serēpipũ Jesure:

—Jesu, ɯmaro majagu Goãmu magu, ññehenore iibu iiri mũhu yũre? Yũre ñero iibiricãque, arĩpu watẽa ñajasũdigupu.

³⁰ Ñgu eroparĩcũ Jesupu serẽripũ ñgure:

—ÑNehmũno waĩcũri mũhu? arĩpu.

Bajarã watẽa ñgu mera áriñorã. Eropigu õpa arĩpu erãre opagu.

—Watẽa bajarã waĩcũna gũa, arĩpu watẽa ñajasũdigupu.

³¹ —Ñhcãri gobegue gũare wadorebita, arĩ, turaro serẽñorã watẽapu.

³² Irisubure ero ɯtãgu gubuye bajarã yesea barã iññorã. Erã ero bacũ ñarã watẽa õpa arĩ serẽñorã Jesure:

—Soã yesea pohrogue wadoreque gũare. Erã mera áridoreque gũare, arĩ serẽñorã watẽa masũre ñajanirã.

Erã eropa arĩ serẽcũ peegu Jesu erãre yesea pohrogue wadorepu. ³³ Ñgu eropa wadorera pũru watẽapu masũ mera árinirã waha, yesea pohrogue ejañorã. Erã pohrogue erã ejara pũru yeseapu gorowere dipatũrugue omabuha, ditarugue yuriñaja miri siripehrea wañorã.

³⁴ Yeseare ñhadibunirãpu yesea eropa miricũ ñarã, gũi omagã wañorã. Eropa omagãrã macague eja, iri maca majarãre campo majarã sãre erã ñarare weresiripehocãñorã. ³⁵ Erã eropa werera pũru masa ñarã wañorã. Eropirã Jesu pohro eja, watẽa ñajasũdigũ mũru ñgu suhri sañadigu pee masigu ñgu ero õaro doacũ ñañorã erã. Iri áripeherrerẽ ñarã erã gũi áriñorã. ³⁶ Watẽa ñajasũdigũ mũru ñgu õaro áricũ ñanirã gajirãre erã ñarare wereñorã. ³⁷ Eropa pee ero majarã Gerasa yeba majarã áripeherrerã burigã Jesure gũiñorã. Eropirã ñgure wadoreñorã. Erã eropa wadorecũ Jesu dohodirugue ñajapu wabu.

³⁸ Watẽa ñajasũdigũ mũrupũ Jesu ñgu waborore ñha turaro ñgure serẽripũ:

—Mũ mera wadiaca, arĩ serẽripũ.

³⁹ Ñgu eroparĩcũ Jesu ñgure yũhripũ:

—Mũ ya macague waque. Eropa wagu Goãmu mũre õaro iirare wereque gajirãre, arĩpu Jesu.

Ñgu eropa arĩra pũru ñgu ya macague ejagu Jesu ñgure õaro iirare áripeherrerãre ñgu ya maca majarãre werepu.

Jairo magore õago iipu. Eropa áricũ ne behrego sãre õago iipu Jesu
Mt 9.18-26; Mr 5.21-43

⁴⁰ Sipũ masegue Jesu dipaturi ñgu taribujacũ ñarã masa bajarã ñgure coreñorã bocatĩri serẽñorã ñgure. ⁴¹⁻⁴² Ero buheri wihi opu Jairo waĩcũgu Jesu pohro eja, ñgu guburi pohro merejapu. Ñgu mago sirigo iipo. Igo yujugo ta áriigo doce bojori opago áriipo. Eropigu ñgu ñgu ya wihigue Jesure sihgũapu. “Áũ,” arĩ, ñgu mera wapu Jesu sã.

Ñgu eropa wacũ masa bajarã ñgure nũrusiarã cũriro iññorã ñgure.

⁴³ Eropigo yujugo nomeo doce bojori gohra duhuro mariro eropa behrego ero áriipo. Ero corere duhturuare igo ya niyeru mera áripeherrerẽ wajayeripo igo ocoyodorego. Erã eropa ocoyequerecũ ta mũraro ta di waniguicãyoro

igore. ⁴⁴Eropigo igo Jesu pũhrũ ahri, ĩgu suhriro ojogorore igo ñeacũ igore di wirinigucãra pehrea wayoro. ⁴⁵Igo eropa ñeañacũ Jesu pepigu serẽpirũ.

—¿Noa yũ suhrirore mohmepiari? arĩpũ ĩgu.

Árĩpehrerã “Mohmepibea,” arĩñorã. Eropirã Pedro sã õpa arĩ yũhriñorã:

—Buhegu, cũhña ãhraa. Eropirã masa bajarã mure pẽhrecãma.

¿Duhpigu eropa arĩ serẽpiri mũhũ? arĩñorã erã Jesure.

⁴⁶Erã eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Dohparagã yũ turari mera yujugore dore yũhũ cóãrãre masia.

Eropigu yũre igo ñeãnarare masia, arĩpũ ĩgu.

⁴⁷Ĩgu eroparĩcũ peego igo duhrimasibigo, naragãgo Jesu pohro merejapo. Eropigo árĩpehrerã masa erã peero igo arĩpo Jesure:

—Yũhũ ñeãnabũ mure. “Ĩgure ñeãnacũ yũ dore taria waroca,” arĩgo mure ñeãnabũ. Yũ mure eropa ñeãnago mata õago wahabũ, arĩpo. ⁴⁸Igo eropa arĩtuhajacũ Jesu igore werẽpu:

—Mahgo, yũre mũ umupeori mera õago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque, arĩpũ igore.

⁴⁹Ĩgu eropa arĩrisubu Jairo ya wihi árĩgu werẽgu erapũ.

—Mũ mago sĩa wahãmo. Eropigu ihĩ buhegure sihubita pare, arĩpũ ĩgu.

⁵⁰Ĩgu eroparĩcũ peegu Jairore õpa arĩ werẽpu Jesu:

—Bũjawerebita. Yũre umupeoque. Iri dihtare iique. Mũ eropa iicũ õago wagocumo, arĩpũ Jesu.

⁵¹Eropa arĩtuha Jairo ya wihigue eja, Pedrore, Ñure, Santiagore, dorecũgo pagũ sumarãre aĩ ñajapũ. Gajirãpũre Jesu ñajadorebiripũ. ⁵²Ero árĩpehrerã masa erã ñehamere orerã iĩñorã. Jesu erãre arĩpũ:

—Orebircãque. Igogã sĩribeamõ. Carĩgo iimo, arĩpũ ĩgu.

⁵³Ĩgu eroparĩcũ erãpũ igo sĩridigo árĩcũ masirã “Eroparĩcãgu iimi ihĩ,” arĩrã Jesure ãayeñorã. ⁵⁴Eropigu Jesu igo mojtore ñeha, arĩpũ igore:

—Majigo, wahgãque, arĩpũ.

⁵⁵Ĩgu eropa arĩcũ igo sĩridigo árĩquerego igo sĩporã goecũ masa wapo. Irisubu ta wahgãnũgajapo igo. Igo eropa wahgãra pũhrũ Jesu igore barire odorepũ. ⁵⁶Igore eropa ĩgu masacũ ãarã igo pagũ sumarã ãhamaria wañorã. Eropigu Jesu irire gajirãre weredorebiripũ.

Jesu doce ĩgu buherãre buhedoregu obeopũ

Mt 10.5-15; Mr 6.7-13

9 ¹Eropi Jesu doce ĩgu buherãre sihubeo, ĩgu turarire ópũ ĩgu erãre. Watẽare erã cóãburire, dorecurãre erã õarã iiburire ópũ ĩgu turarire erãre. ²Eropa iitua erãre Goãmũ ĩgu opũ árĩrĩre buhedoregu, dorecurãre õarã iidoregu obeopũ erãre. ³Õpa arĩ dorepũ Jesu erãre:

—Mũa warã gajinore aĩbircãque. Tuadire, ajure, barire, niyerure aĩbircãque. Yujuñe suhriro ta sañaque. Peñe sañabita. ⁴Árĩpehrerogue mũare erã carĩro ocũ iri wihi ta dujanique. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ⁵Gaji macari majarã

mũare erã gamebircũ ïarã iri macare tarigã waque. Eropa warã mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erãre erã ya dipuwajare ïhmumorã, arĩpũ Jesu.

⁶ Ñũ eropa arĩa pũhrũ ñũ buherãpũ waha, áripheereri macarigue masare õari buherire were curiñorã. Eropirã dorecurãre õarã wasũ iñorã.

Jesu ñũ iirare Herode peepe

Mt 14.1-12; Mr 6.14-29

⁷Eropi Herode Galilea yeba majarã opũ Jesu ñũ iirare peebeopũ. “¿Noa ãhriri ñũ Jesu?” arĩqueregũ ne masibiripũ. Yujurãyeri õpa arĩñorã Jesure. “Ñu waiyedi mũrũ dipaturi masa deyogũ icumi. Eropigũ Jesu erã arĩgũ ñũ ta ãhrimi,” arĩñorã gajirã. Erã eroparicũ peepe Herode Jesure dohpa arĩ masibiripũ. ⁸Eropirã gajirã “Ñũ Elia mũrũ dohpague dehyoagũ iimi,” arĩñorã. Gajirãpũ “Goãmũ ya weremũhtanirã mera majagũ áricumi daja masa mũrigũ,” arĩñorã Jesure. ⁹Erã eropa arĩ wereniguiquerecũ ta õpa arĩ pepipũ Herode: “Ñu dipurure tabetadoregũ wejẽtuhabũ ñũpũre yũhũ. ¿Eropigũ masa erã werewũagũ nihino áribocuri ñũ?” arĩ pepi ñũ Jesure ïadiaripũ.

Jesu masa bajarãre barire ópũ

Mr 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14

¹⁰Eropi Jesu ñũ obeonirã ñũ pohrogue dujaja, erã iirare wereñorã Jesure. Erã weretuhacũ Jesu erã dihtare Betsaidague sihu waripũ. ¹¹Ñũ erã dihtare sihuquerecũ erã warare masirã, masa bajarã nũrsiagãñorã. Jesu ñũre erã nũrsiagacũ ñagũ ñũ bocatĩri serẽpũ erãre. Eropigũ ñũ Goãmũ ñũ opũ áririre erãre were, dorecurãre õarã iipũ.

¹²Ñamicague doce ñũ buherã ñũ pohrogue eja, Jesure wereñorã: —Ohõ masa marirogue ãhraa. Õ majaro maja wirigue oã masare obeoque. Carĩmorã erã batuburire amadoreque erãre, arĩñorã erã Jesure.

¹³⁻¹⁴Erã eroparicũ Jesu yũhripũ erãre:

—Mũa basi barire oque erãre, arĩpũ.

Ñũ eroparicũ peerã erã yũhriñorã:

—Cinco pan dipurure, perã ta wai sãre iripẽta opaa mari. Oã masa bajarã erã baburire asũmasiya mara marire, arĩñorã ñũ buherã.

Bajarã masa erã áricũ eropa arĩñorã ñũ buherã. Eroguere cinco mil mũma áriñorã. Eropigũ Jesu werepũ ñũ buherãre:

—Yujurãyeri cururi cincuenta gohra doadoreque. Gaji curu sãre erã nũcũ ta doadoreque, arĩpũ Jesu ñũ buherãre.

¹⁵Ñũ eroparicũ ñũ buherã ñũ dorero dopa ta iñorã. Áripheerã masare doadoreñorã. ¹⁶Doadoretuha Jesu cinco pan dipurure, perã wai mera aĩ, mũmarogue ïhamemuju, Goãmũre “Õhaa,” arĩpũ. Ñũ eropa arĩa pũhrũ pan dipurure nuha, ñũ buherãre masare gueredoregũ ópũ. ¹⁷Eropirã erã áripheerã masa baha yapia wañorã. Erã ba dũharare doce puiri gohra aĩ gameneo mũjutudoboñorã ñũ buherã.

Mũhu Cristo Goãmu ĩgu obeodigu ta āhraa, arĩpu Pedro

Mt 16.13-19; Mr 8.27-29

18 Yujunu Jesu yujugu ta Goãmure serēgu iipu. ĩgu wereniguirisubu ĩgu buherā ĩgu pohrogue arĩnorā. Eropigu Jesu serēpipu erāre:

—ĭNihino arĩcuri yũhu, masa erā pepicũ? arĩ serēpipu.

Ĩgu eroparicũ peerā ĩgu buherā yũhriñorā:

19—“Ñu waĩyedigu mũru arĩbocumi,” arĩma mũre. Gajirā “Elia mũru arĩbocumi,” arĩma. Gajirā, “Goãmu ya weremũhtanirā mera majagu iribojegue majagu masa mũriadi arĩbocumi,” arĩma, arĩ yũhriñorā ĩgu buherāpu ĩgure.

20 Erā eropa arira pũhrũ Jesu erāre serēpipu daja:

—ĭMũaru pepicũ nihino arĩcuri yũhu? arĩ serēpipu daja.

—Mũhu Cristo Goãmu ĩgu obeodigu ta āhraa, arĩ yũhripu Pedro.

Jesu ĩgu sĩriburiñere werepu

Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1

21 Eropi Pedro “Cristo āhraa mũhu,” ĩgu arĩrare ne gajirāre Jesu weredorebiripu. 22 Eropa weredorebirituhagu ōpa arĩpu:

—Yũhu masu Goãmu ĩgu obeodigu burigā ñero tarigũca. Eropa ta tariro gahmea yũre. Eropirā pahia oparā, mũrā, judio masare buherā mera yũre gamebirā wejērācoma. Erā wejera pũhrũ uñrenũ pũhrũ masa mũriaguca, arĩpu Jesu erāre.

23 Pũhrũ arĩpehrerāre ōpa arĩ werepu Jesu:

—Yujugu yũ mera majagu arĩdiagu, ĩgu gamero iidarire duhucāgũcumi. Eropigu yahagu ĩgu arĩri dipuwaja ñero tarigũcumi. Ñero tariqueregu ta yahare iiniguigu arĩgũcumi. 24 Yujugu masu ĩgu ya arĩburi dihtare pepigu dederea wagũcumi. Eropigu yaha arĩburi yũ gameri dihtare iigu arĩpehrerinũri yũ mera umaroguere ōaro arĩgũcumi. 25 Yujugu masu i yeba majare arĩpehrerire opaqueregu peamegue wagu ōarire bocosome. 26 Yujurāyeri yũ buherire werediarā, “Jesu yagu āhraa,” arĩdiarā guhyasĩrĩrācoma. Erā eropa iicũ ĩagu yũ sã erāre eropa iirāre guhyasĩrisāguca. Yũhu Goãmu ĩgu obeodigu ōarā anyua erā gosesiriri mera, yũ Pagu ĩgu gosesiriri mera dujarigu yũre guhyasĩrinirāre guhyasĩrisāguca yũ sã. 27 Diaye arĩgu tiiaa mũare. Dohpague yujurāyeri mũa ōgue arĩrā mũa sĩriboro core Goãmu ĩgu opu arĩcũgue ĩarāca, arĩpu erāre.

Jesu dupure gohrotopu

Mr 17.1-8; Mr 9.2-8

28 Eropi ocho mũri irire ĩgu werera pũhrũ Jesu Pedore, Ñure, Santiagore erā dihtare sihurũ. Eropi waha, Goãmu mera wereniguirā wañorā. Utāgũre mũria wañorā erā. 29 Goãmure ĩgu serērisubu Jesu ĩgu diapo gohrotoa wayoro. Eropiro ĩgu suhri cuimijuri suhri ōaro boreri suhri wayoro. 30 Eropa warisubu perā mũa ĩgu pohro dehyoañorā. ĩgu mera wereniguirā iinorā. Erā iribojegue majarā Elia mũru, Moise mũru sã arĩñorā. 31 Erā mũmaro maja gosesiriri

mera dehyoanorã. Jesu merogã Jerusaléngue ïgu sîriborore erã Jesu mera wereniguirã iinorã. ³²Pedro ïgu mera majarã sã wuja meretaria carîrã iinorã. Eropa carîquererã ta uca wahgã, Jesu gosesiriri îha, perã ïgu mera wereniguirã sãre îanorã. ³³Moise Elia mera erã warisubu Pedro Jesure ôpa arîpu:

—Opu, mari ôre árîcû ôadiaa. Uhre wihigã gohra iirã. Mu ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirãca, arîpu Pedro.

Eropa arîqueregu ta ïgu arîrare ne masibiripu. ³⁴Ïgu eropa arî wereniguirisubu erãre imica curu cãhmotayoro. Eropa cãhmotacû îarã erã güia wañorã. ³⁵Eropiro imica curu pohecague Goãmü ïgu wereniguiri busuyoro:

—Ihî yu magu yu beyedigü àhrimi. Ôaro peeque ïgure, arîri busuyoro imica pohecague.

³⁶Eropa arîra pührü Jesu dihtare îanorã erã. Pührü erã îarare gajirãre werebiriñorã. Ne yujugure werebiriñorã dohpa irisubure.

Jesu watî ñajasüdigure ôagu iipu

Mt 17.14-21; Mr 9.14-29

³⁷Gajinu erã utãgugue erã dijaricû bajarã masa Jesure bocatîriñorã. ³⁸Eropigu erã mera majagu Jesure piyupu:

—Buhegu, mure turaro ire serëdiaa yuhu. Yu magu yujugu ta àhrimi. Eropigu ïgure îabasaque muhu. ³⁹Watî ñajasü gorowerenigucãmi. Iri watî ïgure ñeha, gaguiniguicû ii, tûru naragãcû ii, sumutua wacû iimura. Eropigu ihî watî yu magure ñero taricû ii, ne duhudiabeami ïgure. ⁴⁰Mu buherãre iri watîre cóãdoregu turaro serërabu. Yu eropa serëquerecû ta erã irire ne cóãmasibirama, arîpu ïgu Jesure.

⁴¹Ïgu eroparîcû Jesupu ôpa arîpu ero árîrãre:

—Dohpague majarã mua ñerã àhraa. ¿Yure ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mure buherabu. ¿Dipë yoari boje yure garibori mua? arî turipu Jesu.

Eropa arîtuha watî ñajasüdigu pagure ôpa arîpu:

—Mu magure aigãrique, arîpu.

⁴²Ïgu eropa arîra pührü ïgu magu Jesu pohrogue ïgu aririsubu watî ïgure yebague mehmereja, tûru naragãcû iipu. Ïgu eropa iicû Jesu watîre cóãpu. Ïgu eropa cóãcû watî ñajasüdigu ôagu waru. Eropigu Jesupu ïgugãre wiaru ïgu pagure. ⁴³Árîpehrerã masa Goãmu turari mera ïgu ôagu wacû iirire îarã, uca wañorã.

Dipaturi Jesu ïgu sîriburiñere werepu

Mt 17.22-23; Mr 9.30-32

Masa Jesu ïgu iirare îha uca wacû Jesupu ïgu buherãre ôpa arî werepu:

⁴⁴—Dohparagã yu wereburire cãdijibiricãque mua. Yuhu masu Goãmü ïgu obeodigu àhraa. Masa yure ñeha, gajirãguere yure wiarãcoma, arîpu Jesu.

45 Ìḡu eropa arĩquerecũ ta erãpu ìḡu wererire õaro peebiriñorã. Ìḡu wererare erãre masiya mariyoro. Irisubu ta Goãmũ erãre irire masidorebirinipu. Eropirã erã güirã irire ìḡure serëpibiriñorã.

Jesu buherã erã mera majagũre opu acudiariñorã

Mt 18.1-5; Mr 9.33-37

46 Pũhrũ Jesu buherã werenigui dũyasorã iinorã:

—¿Mari mera majagu nihinopũ opu ñajagũcuri? arĩ dũyasorã iinorã erã erã basi.

47 Erã eroparicũ Jesupu erã pepirire masigu, majigũre ìḡu pohro aĩunugu, ìḡu buherãre werepu:

48 —Yaha árĩburire iimorã õpa árĩḡũgãre bu árĩḡũre gamerã yũ sãre gahmea mũa. Eropirã yũre gamerã, yũre obeodigu sãre gahmea mũa. Mũa mera majagu mũa pohro majagu árĩḡũ ìḡu sã opu ta árĩḡũcumi, arĩpu Jesu.

Marire ìhaturibigu árĩḡũ mari mera majagu àhrimi, arĩ werepu Jesu

Mr 9.38-40

49 Pũhrũ Ñũ Jesure õpa arĩ werepu:

—Buheḡũ, mũ waĩ mera watĩ ñajasũnirãre taricũ iiami yujugũ. Ìḡure ḡua ìabũ. Ìḡu mari mera majagu ìḡu árĩbircũ iarã ìḡure irire iidorebirimũrabũ ḡua, arĩpu Ñũ Jesure.

50 Ìḡu eroparicũ Jesu Ñure gajirã ìḡu buherã sãre õpa arĩ werepu:

—Eropa arĩbircãque mũa ìḡure. Marire ìhaturibigu árĩḡũ, ìḡu mari mera majagu àhrimi, arĩpu Jesu.

Jesu Santiagore, Ñũ sã erã wererire gamebiripu

51 Irisubure Jesu ìḡu umũsigue ìḡu waboro coregã “Jerusaléngue wagũra,” arĩpu ìḡu. Eropa arĩḡũ wagu iipu. 52 Eropirã Jesu core ìḡu obeonirã waha, Samaria yeba maja macague eja, ero Jesu ìḡu ejaborore amuyudiariñorã. 53 Jesu Jerusaléngue wabu iipu. Erogue ìḡu wabu árĩcũ peerã, iri maca majarã ìḡure gamebiriñorã. 54 Irire peerã Ñũ, Santiago mera wereñorã Jesure:

—Opu, mũ gamecũ umaro maja peame mera mũre gamebirinirãre wejedorerãra Elia mũru ìḡu iidiro dopa ta, arĩñorã erã ìḡure.

55 Erã eroparicũ maji ìha turipu erã perãre:

—Eropa arĩbircãque. Espĩritu Santo yarã àhraa mũa. Dohpague mũa pepiro dopa ta ìḡupũ pepibeami. Yũhũ masũ Goãmũ ìḡu obeodigu i yebaguere arigu peamegue wabonirãre taugũ aribũ. Masare erã dederecũ iigu aribiribũ, arĩ werepu Jesu.

56 Eropa arĩ weretuha gaji macague Jesu sã carĩrã waha wañorã.

Gajirã Jesu mera wariñorã

Mt 8.19-22

57 Maha erã wacũ, yujugũ masũ Jesure werepu:

—Mũ mera yũhũ wadiaa noho mũ wadiaro, arĩpũ ĩgu.

⁵⁸ ĩgu eropa arĩra pũhrũ Jesu yũhrĩpũ:

—Yũ mera aricũ diasa āhraa. Nũgu majarā diayea erā carĩburi toreri opama. Mirimagũ porā sã erā ya suhri opama. Yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũpũre sooro mara. Ne yaha wihi mara. Eropirā yũ mera árĩrā ñero tarirāca mũa, arĩ yũhrĩpũ Jesu.

⁵⁹ Pũhrũ gajigũre Jesu sihurũ:

—Yũ mera majagũ árĩbu arique, arĩpũ.

Ĩgu eroparĩcũ ĩgu yũhrĩpũ Jesure:

—Opũ, yũhũ yũ pagũ sĩricũ yaanĩgu wagũra. Pũhrũ mũ mera wagũra, arĩpũ ĩgu.

⁶⁰ ĩgu eroparĩcũ Jesu werepũ:

—Yũre gamebirā sĩrinirā iro dopa ta āhrima. Erāpũ sĩrinirāre yaaporo. Eropigũ mũpũ Goãmũ ĩgu opũ árĩrire ōari buherire buhegu arique, arĩpũ Jesu ĩgũre.

⁶¹ Eropigũ gajigũ Jesure ōpa arĩpũ:

—Opũ, mũ mera wagũra. Yũ acawererāre goeriserenĩgu wanĩgũra dohra, arĩpũ ĩgu Jesure.

⁶² ĩgu eroparĩcũ werepũ Jesu ĩgũre:

—Mohmebu mohmediabĩgu ĩgu duhpihu árĩbeamĩ. ĩgu iro dopa árĩgu ōpa āhrimi: “Goãmũ yare iidiaa,” arĩqueregu irire ne iibeami. ĩgu Goãmũ yagũ árĩbodĩgu árĩbeamĩ, arĩpũ Jesu.

Jesu setenta buherāre buhedoregu obeopũ

10 ¹ Pũhrũ Jesu gajirā ĩgu buherāre setenta buherāre beye, macarĩgue ĩgu waboro core obeoyupũ. Yujuyeri macarire perā dihta obeopũ ĩgu. ² Eropa obeogu ōpa arĩ werepũ erāre werenĩgui queorire buhegu: —Ojodũca baja iri bugatuhajacũ baja árĩcũ baja mohmeri āhraa. Mohmeri masapũ bajamerāgā āhrima. Eropa ta ōari buherire peemorā bajarā árĩcũ wũaro āhraa mari mohmeri. Iri eropárĩquerecũ ta mari masare buhemorā bajamerāgā āhraa. Eropirā ōari buherire buhemorāre gajirāre ĩgu obeomorāre Goãmũre serēque mũa. ³ Waque mũa. Mũare yũ obeogu oveja iro dopa árĩrāre mũare yeea guarā iro dopa ta ñerā árĩrā watopegue obeogu iiaa. ⁴ Niyeru ajure, paga aju sãre, zapature aĩbircāque. Mũa mague curirā gajirāre bocajarā werenĩguibircāque. Diaye ta taria waque. ⁵ Árĩpehreri wirire mũa ñajari wirire i wihi majarāre, “¿Āhriri mũa?” arĩmũhtaque. ⁶ Iri wihi majarā ōaro mera árĩrā gamequeāro mariro erā árĩcũ ōadoreque erāre. Ōaro mera erā árĩbircũ iri wihi majarāre irire ōadorebita. ⁷ Yuju wihi ñajanũgarā erā ōaro árĩcũ iri wihi ta dujaque. Iri wihi majarā mũare erā ejorire baha ihrituque. Mohmegũre ĩgu wajatarire aĩro gahmea. Eropirā mũa erāre buhera waja erā bari orire aĩque mũa sã. Eropirā yuju wihi ta mũa ejara wihi ta ñajarā, iri macare gajirā ya wirĩgue árĩcuribircāque. ⁸ Macaguere mũa ejarā ero majarāpũ mũare gamerā árĩcũ erā bari ejori árĩcũ baque. ⁹ Ero majarā dorecũrāre ōarā iique. Eropirā ōpa arĩque

ero majarãre: “Goãmũ mari Opũ dohpaguere ïgu áriBORORE wererã iiaa mũare,” arĩque erãre. ¹⁰Gaji macague mũa ejacũ erãpũ mũare gamebiribocoma. Erã gamebiricũ ïarã iri maca decogue waha, õpa arĩque erãre. ¹¹“Gua nicu imicare guburi maja imicare wejësiri cóarã iiaa mũa guare gamebiriri dipuwaja ïhmurã,” arĩque. “Eropirã ire guña arĩque,” arĩque. “Goãmũ mari Opũ dohpaguere ïgu áriBORORE mũare wererã arirabũ,” arĩque erãre. ¹²Mũare diaye yũhũ arĩgu iiaa. I umũ pehrecũguere Sodoma majarã mũra bũrigã dipuwajacurãcoma. Erã eropa arĩquerecũ ta tauro mũare gamebirãpũ dipuwajacurã áriRãcoma, arĩpũ Jesu.

Gaji macari majarã Goãmũre tarinũgarã áriñorã

Mt 11.20-24

¹³Pũhrũ Jesu õpa arĩpũ macari majarãre:

—Corazĩn majarã, mũa ñero tarirãca. Betsaida maca majarã mũa sã ñero tarirãca. Mũa ya macaguere Goãmũ ïgu turari mera deyro moarire iirabũ yũhũ. Mũa peebrabũ. Iribojegue Tiro waĩcuri macare, Sidón waĩcuri maca sãre ïgu turari mera iri deyro moarire yũ ii ïhmucũ ïarã ero majarãpũ erã ñero iirire bũjawereboañuma. Eropa iirã õaripũre gohrotoboañuma. Mata erã bũjawererã erã bũjawereri suhrire saña, erã basi pea witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñerire bũjawererire ïhmmorã. Mũapũ eropa iibeaa. ¹⁴Eropigũ mũare arĩgu tiiaa. Goãmũ ïgu dipuwaja moarinũ áricũ Tiro majarã mũra, Sidón majarã mũra tauro mũapũre mũa ñeri dipuwaja dipuwaja moagũcumĩ ïgu. ¹⁵Capernaum majarã, mũa ejatuharo mera Goãmũ pohrogue wadiaribũ. Eropirã mũa Goãmũ yapũre iidiabiricũ mũare Goãmũ peamegue cóãgũcumĩ, arĩpũ Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha ïgu buherãre werepũ:

—Mũare peerã yũ sãre peema. Mũare gamebirã yũ sãre gamebeama. Eropirã yũre gamebirã, erã yũre obeodigu sãre gamebeama, arĩpũ Jesu erãre.

Setenta buherã dujarañorã

¹⁷Pũhrũ setenta buherã mucubiriri mera dujarañorã:

—Opũ, mũ waĩ mera mũ turari mera watẽare masaguere gũa wiridorecũ erãpũ guare yũhriama, arĩñorã erã Jesure.

¹⁸Erã eroparicũ Jesu yũhripũ erãre:

—Umarogue miariñe دچارو dopa ta watĩ ïgu دچارicũ ïabu. ¹⁹Peeque. Mũare yũ turarire ohabũ yũhũ. Eropirã añare, corebare, watĩ marire ïhaturigũre áripehreri ïgu turari sãre mũa tarinũgaburire mũare ohabũ yũhũ. Eropirã erã mũare ñero iimasibeama. ²⁰Yũ eropa oquerecũ ta watẽa mũare erã tarinũgabiricũ ïarã iri dihtare mucubiribita. Ipũre mucubirique. Umarogue Goãmũ yarã erã waĩre ïgu gojaturipũgue mũa waĩre ïgu gojatura áricũ masirã, iripũre mucubirique mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Jesu mucubiripũ

Mt 11.25-27; 13.16-17

²¹Irisubure Espiritu Santo Jesure burigã mucubiricũ iipũ. Eropigu Jesu òpa arĩpũ ìgu Pagure:

—Ahũ, mũhũ umaro majarã tauro opũ, i yeba majarã tauro opũ àhraa. I mũ buherire “Masituhaja gũa,” arĩrãre masicũ iibeaa. Mũ yare masipehobirãpũre masicũ iibabũ mũhũ. Mũ eropa iicũ ìagu “Òataria,” arãa yũhũ mũre. Eropa ta àhraa, ahũ. Erã masibirãpũre erã masicũ gahmeabũ mũhũ, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha gajirãre òpa arĩpũ:

²²—Yũ Pagũ áripeherrerire yũ iiburire apimi yũre. Yũ Pagũ dihta yũre masimi. Yũ dihta ìgũre masia. Yũ beyenirã sã ìgũre masima yũ masidorenirã árirã. Erã nũcũ ta yũ Pagũre masia gũa, arĩpũ Jesu.

²³Ìgu eropa arĩra pũhrũ erã seyaro erã áricũ Jesu ìgu buherãre òpa arĩpũ:

—I áripeherrerire ìarã mucubirirã àhraa mũa. ²⁴Diaye ta àhraa. Bajarã Goãmũ ya weremũhtanirã, yebari majarã oparã sã dohpague mũa ìarire ìadiariñorã erã sã. Eropirã mũa peeri sãre peediarĩnorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubugũre, arĩpũ Jesu.

Òagu Samaria majagu queorire werepũ Jesu

²⁵Irisubu ta judio masare buhegu Jesu pohro eraa, Jesure ìgu ñero wereniguicũ iidiaripũ:

—Buhegu, ñyũ áripeherrerinũri Goãmũ mera áridiagu dohpa iigũcuri yũhũ? arĩ serẽpipũ ìgu Jesure.

²⁶Ìgu eroparicũ Jesu yũhripũ ìgũre:

—¿Dohpa arĩ irire wereri Goãmũ yare erã gojarapũgue? ¿Goãmũ ìgu arĩ gojarapũguere ìgu mera òaro áridiarire dohpa arĩri mũ pepicũ? arĩpũ Jesu ìgũre.

²⁷Ìgu eroparicũ ìgu yũhripũ:

—Òpa arĩñumi Goãmũ: “Turaro mũ siporã mera, mũ turari mera, mũ òaro guñari mera Goãmũre mahique. Eropigu mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árirã sãre mahique,” arĩ apĩñumi Goãmũ marire, arĩpũ ìgu Jesure.

²⁸Ìgu eroparicũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta arãbũ mũhũ. Irire iique. Eropigu áripeherrerinũri Goãmũ mera árigũca mũhũ, arĩpũ ìgũre.

²⁹Ìgu masare buheguũ “Ihĩ Goãmũ ya dorerire iipehogũ àhrimi,” masa ìgũre erã arĩ pepicũ gamepũ. Eropa gamegu ìgu Jesure òpa arĩ serẽpinemopũ:

—¿Noa àhriri Goãmũ yũre mahidoregu? arĩpũ ìgu.

³⁰Ìgu eroparicũ Jesupũ òpa arĩ yũhripũ Samaria majagu ìgu iirare weregu:

—Yujunũ Jerusaléngue áridigu Jericógue wagũ maha ìgu curicũ yajari masa ìgũre ñeañorã. Eropa ñearã ìgu suhrirore tuwea aĩ, ìgũre turaro pañorã. Eropa parã sĩrimerejacũ gohra duhuñorã ìgũre. ³¹Irisubu ta pahi iri mague aripũ. Eropa arigu erã padigũre ìaqueregu ta maha gajipũ masepũ ìgũre ìhatarigã

wapũ. ³²Eropi Goãmũ wihi mohmegũ sã mojomorocũgu pohro eja ãgũre ãha gajipũ masepũ tarigã wapũ. ³³Erã eropiiquerecũ Samaria majagũpũ ero waha yoañarirogue ãha ãgũre mojomoro ãapũ. ³⁴Eropigũ ãgu mojomorocũgu pohro eja, igui deco vino uyu mera morera deco mera ãgu camire pisũpũ. Pisũtuhaja suhri gasiro mera diricãhmotapũ ãgu camire. Tuhaja, ãgũre ãgu yagu burro weca duhpeo, carĩri wihigue aĩ ejarũ ãgũre. Ero arĩgu ãgu Samaria majagu õaro ãhadĩbupũ ãgũre. ³⁵Gajinũ ãgu carĩri wihi opũre pese niyerusere oho, õpa arĩpũ: “Ïre ãhadĩbuque. Iseri sihabiricũ dipaturĩ dujarigũ wajayerehogũra,” arĩpũ Samaria majagu wihi opũre, arĩpũ Jesu.

³⁶Eropa arĩtuha judio masare buhegũre serẽpipũ Jesu:

—¿Oã urerã ãma mojomorocũgu pohro tarianirã nihinopũ arĩyuri mojomorocũgũre mahigũ? arĩpũ Jesu.

³⁷Ïgu eroparĩcũ buhegũpũ Jesure yũhrĩpũ:

—Mojomorocũgũre itamudigũ arĩñumi ãgũre mahigũ, arĩpũ ãgu Jesure.

—Mũ sã masare eropa ta ãigu waque, arĩpũ Jesu buhegũre.

Marta, María sã pohro Jesu curipũ

³⁸Eropi Jesu ãgu buherã mera wacũ, gajĩ macague erã curicũ, Marta waĩcũgo erãre igo ya wihi ñajaridorepo. ³⁹Ïgu ñajara pũhũ igo pagũ mago María waĩcũgo ãgu guburi pohro doa ãgu buherire peepo. ⁴⁰Igo eropa iicũ ãago Marta igo mohmeri baja arĩcũ ãago guapo. Eropigo igo Jesure werepo:

—Opũ, ¿yũhũ yujugo ta mohmecũ yũre yũ pagũ mago igo itamubiricũ õhari mũ ãacũ? Igoire yũre itamudoreque, arĩpo Marta Jesure.

⁴¹Igo eroparĩcũ Jesu yũhrĩpũ:

—Marta, baja mũre mohmeri arĩcũ wũaro pepia mũhũ. ⁴²Goãmũ ãgu yare peedoremi. María õarire iibo irire beyemo. Eropigũ yũre igo peecũ, “Mohmetamugo waque,” arĩbeaa igore, arĩpũ Jesu Martare.

Jesu Goãmũre serẽburire buhepũ

Mt 6.9-15; 7.7-11

11 ¹Yujunũ Jesu ãgu Pagure Goãmũre serẽgu iipũ. Ïgu serẽtuhacũ yujugũ ãgu buherã mera majagu õpa arĩpũ:

—Opũ, Ñu ãgu buherãre ãgu buhediro dopa ta Goãmũre serẽre gũa sãre buheque mũhũ, arĩpũ ãgu Jesure.

²Ïgu eroparĩcũ peegũ Jesu erãre werepũ:

—Õpa arĩ Goãmũre serẽque: “Gũa Pagũ, ãmaro majagu mũhũ õagu ãhraa.

Dohpaguere arĩpehrerã weca opũ ãhraa. Õmaroguere mũ dorero erã iiro dopa ta i yeba majarã sã iiporo. ³Eropigũ ãmũri nũcũ gũa baburire oniguicãque gũare. ⁴Gajirã erã gũare ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. Eropigũ gũa ñeri iiborare cãhmotaque.

Gũa ñeri iiborare tauque,” arĩ serẽque Goãmũre, arĩpũ Jesu erãre.

⁵Pũhũguere ãgu buherãre õpa arĩ buhepũ werenigui queori mera:

—Yujugu ñami deco ïgu acaweregu wihigue waha, ïgure serẽpu: “Acaweregu, ureru pan dipure oque yure. ⁶Gajigu yu acaweregu curigu aridigu dohparagã yaha wihi erami. Eropiro ïgure yu uburi mara,” arĩpu ïgu ïgu acaweregure. ⁷Ïgu eroparicũ ïgu acaweregu wihi pohecague arĩgu yuhripu: “Yure garibobita. Disiporo bihadiro ahraa. Yuhu, yu porã mera carigu iiaa. Wahgãro bejabirica yure mure barire obudi,” arĩpu ïgu acaweregu. ⁸¿Dohpa warocuri serẽgure? Diaye arãa muare. Ïgu acaweregu arĩqueregu ta barire obudigu wahgãbiripu. Ïgu eropa wahgãdiabiriquerecũ ta bari serẽguru guhyasiribigu ïgu yoari boje serẽniguicũ arĩpehreri ïgu serẽro dopa ta puhru wahgã ogucumi. ⁹Eropigu ire muare weregu iiaa: Goãmure mari Pagure serẽque. Eropa serẽrã mua serẽrire bocarãca. Goãmure eropa serẽniguicãque. Mua eropa iicũ ïgu ogucumi. ¹⁰Arĩpehrerã Goãmure serẽrã airãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigu arĩpehrerã Goãmure eropa serẽniguirãre ïgu erãre ogucumi.

¹¹“¿Mua porã muare erã pan serẽcũ utãyerure obocuri mua? Obiriboya. ¿Erã muare erã waire serẽcũ añapure obocuri erãre? Obiriboya. ¹²¿Eropirã mua porã cãreña diuri serẽcũ corebarure obocuri mua? Obiriboya. ¹³Mua ñerã arĩquererã ta mua porãre õarire omasia mua. Eropigu Goãmuru mua tauro õarire ohomi muare. Ïgu mari Pagu umaro majagu ïgu Espiritu Santore ogucumi ïgure serẽrãre, arĩpu Jesu ïgu buherãre.

Jesu watĩ turarire opami, arĩ weresãñorã masa

Mt 12.22-30; Mr 3.20-27

¹⁴Irisubure Jesu watĩre cóãgu iipu. Watĩpu wereniguimasibigu arĩcũ iipu masure. Eropigu watĩ masure Jesu cóãcũ masuru wereniguinugaru. Ïgu wereniguicũ peerã masa bajarã ïhamaria wañorã. ¹⁵Erã eropa ucaquerecũ ta gajirãpu õpa arĩñorã:

—Ihĩ Jesu watẽare cóãgu Beelzebũ waicugu watẽa opu ïgu turari mera cohãmi, arĩñorã gajirã.

¹⁶Gajirã “Muhu Goãmu ïgu obeodigu arĩgu Goãmu turari mera deyoro moarire ii ïhmuque guare,” arĩñorã. ¹⁷Erã eropa dorecũ peegu erã pepirire masigu, erãre õpa arĩ werenigui queori werepu Jesu:

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãbea yuhu. Yuju maca majarã erã basi gamequeãrã, iri maca majarã pehrea wabocoma. Eropirã yuju wihi majarã erã basi gamequeãrã, iri wihi majarã pehrea wabocoma. ¹⁸Eropigu Beelzebũ watẽa opu ïgu turari mera ïgu watẽare yure cóãdoregu ïgu basi ïgu yarãre cóãbocumi. Eropirã erã sã wapehrea waboñuma. Mua yure õpa arãa. “Ïgu Beelzebũ turari mera watẽare cohãmi,” mua yure arĩ weresã. ¹⁹Mua mera majarã sã watẽare cohãma. Eropirã erã “Beelzebũ ïgu turari mera erãre cohãa,” arĩbeama. “Goãmu ïgu turari mera watẽare cohãa,” arĩma. Eropirã mua yure “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mua arĩra diaye arĩbircũ mua mera majarã wererãcoma. ²⁰Eropigu yuru watẽare cóãgu Goãmu ïgu

Espíritu Santo turari mera iiaa. Yu eropa cóacũ iarã õpa arĩ masirãca mua: “Goãmũ ïgu opu arĩri i yebaguere arĩtuhaja dohpaguere,” arĩrãca, arĩpu Jesu.

²¹—Watĩ turagu tarinũgari werediacũ õpa ahraa, arĩpu Jesu. — Wihi opu turagu ïgu mojo mera ïgu wihire ihadibucũ ïgu yare gajirã aĩmasibeama. ²²Ïgu eropa ihadibuquerecũ ta gajigu turatarigu ïgure gamequeã, ïgure tarinũga, ïgu mojore emacã, ïgu yare aĩcã gajirãre gueremi. “Watĩ turagu arĩquerecũ yũhu turatariaçu ahraa,” arĩgu iipu Jesu i queori mera. ²³Yujugu yure gamebigu yure ihaturigu ahrimi. Yujugu yure itamubigu yure teboricacũ iigu iimi, arĩ buhepu Jesu.

Watĩ dipaturi masuguere ñajara queorire werepu Jesu

Mt 12.43-45

²⁴Eropigu ïgu dipaturi werenigui queori mera õpa arĩ buhepu:

—Yujugu watĩ masu mera arĩdi waha deco mariri yeba cuhri, ïgu sooborore amaripu. Eropo bocabigu õpa arĩ pepipu: “Masu yu cóadi mera dipaturi arĩgu wagura,” arĩ pepipu ïgu. ²⁵Eropa arĩgu ïgu dujaa waha, ïgu cóadigure ta masure bocapu daja. ïgure bocaboro core masupu õagu ñeri marigu arĩpu. ²⁶Eropigu watĩ gajirã siete watẽare ïgu tauro ñerãre sihugu wapũ. ïgu eropa sihucũ erã arĩpehrerã watẽa masu mera arĩñorã. Eropigu masupu ero core yujugu watire opagu ñetariagu arĩripũ. Dohpaguepu bajarã watẽare opagu arĩgu, ero core ïgu arĩdiro tauro ñegu dujapu, arĩpu Jesu.

Jesu mucubirire werepu

²⁷Irire ïgu eroparicũ masa watope arĩgo Jesure arĩpo busuro mera:

—Mure porãcudigo, mure mihudigo mucubirigo ahrimo, arĩpo Jesure.

²⁸Igo eropa arĩtuhacũ peegu Jesu igore yũhripũ:

—Goãmũ wereniguirire peerã ïgu dorerire iirãpu erã arĩrãcoma mucubirirã, arĩpu Jesu igore.

Masa ñerã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreriñorã

Mt 12.38-42; Mr 8.12

²⁹Eropi bajarã masa Jesu pohro erã eracũ, ïgu erãre werenemopũ:

—Dohpague majarã ñerã ahrima. Yu diaye arĩgu arĩcũ mua masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreraa yure. Mua eropa dorequerecũ ta Jona iribojegue majagu ïgu iira dihtare ii ïhmugucumi Goãmũ masare. ³⁰Jona Goãmũ yare weremũhtadigu arĩgu ïgu Ninive majarãre ïgu masicũ iidiro dopa ta yũhu Goãmũ ïgu obeodigu masicũ iiaa dohpague majarãre. ³¹Dipuwaja moarinũ arĩcũ iribojegue majago opo buro sur majago buro igo buro wahgãnũga mũare dohpague majarãre weresãgocumo. Igo Salomo opu ïgu masirire peediago yoarogue aridigo Salomore peego aripo. Dohpaguere mua watopere Salomo tauro masigu ahraa. Yũhu mua mera arĩquerecũ mua yu masirire peediabea. Mua eropa peediabirira waja igo opo buro mũare “Ñerã ahrima,” arĩ

weresãgocumo. ³²Eropa ta dipuwaja moarinũ áricũ Ninive maca majarã mura sã muare dohpague majarãre “Ñerã áhrima,” arĩ weresãrãcoma erã. Jona erãre Goãmu yare ïgu werecũ peerã, erã ñerire bujawere, òarire gohrotonirã áriñorã erãpu. Dohpaguere mua watopere Jona tauro árigũ áhrra yuhũ. Yuhũ Goãmu yare werequerecũ mua ñero iirare bujawerebeaa. Eropirã Ninive majarã mura muare ñerire bujawerebirãre weresãrãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Masa erã pepiro dopa iima, arĩ werepũ Jesu

Mt 5.15; 6.22-23

³³Eropigũ buhenemogu õpa arĩpu erãre:

—Masa sihãgodirure sihãgorã dibubeama. Irirure sihãgorã mátasoro docague dibubeama. Irirure umarogue duhpeomi wihigue ñajarirã erã ïha ñajama òaro. ³⁴“Mari cuiri mari dũpũre sihãgodiru iro dopa ta áhrra,” arĩ werediãcũ õpa áhrra. Mua pepiro dopa ta iiaa. Mua òaro mera pepirã árirã òarire iiaa. Mua ñero pepirã árirãpu ñeri dihtare iiaa. ³⁵Eropirã òaro iique. Mua pepirigue ñero áribiricãporo. ³⁶Tuhaja mua pepirigue òari áricũ, ñeri ne maricũ òari dihtare pepirãca. Mua pepirigue òari áricũ mua òarire iirãca, arĩ buhepu Jesu.

Fariseo masare, judio masare buherã sãre Jesu tuhri werepũ

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47

³⁷Jesu ïgu buhetuhajacũ ïagu fariseo masũ ïgure ïgu ya wihigue badoregu sihupu. Eropigũ Jesu ïgu ya wihigue ñaja, erã baro erã mera doajapu. ³⁸Ïgu eropa doajacũ fariseo masupu Jesure ïhanurũgu judio masa mojo coeniguiro dopa ta ïgu mojo coebiricũ ïagu õpa arĩ pepipu: “Cuena. ¿Ihĩ duhpigu gũa iro dopa mojo coebeari?” arĩ pepipu. ³⁹Ïgu eropa arĩ pepicũ masigu Jesu ïgure werepũ:

—Mua fariseo masa mua dorero dopa ta mua ihririparire, soropari sãre mua coeweaa mua òarire iirire ii ïhmudiarã. Eropa coequererã ta mua siporãripũre coebeaa. Eropirã mua áricũri mua pepiripũre ne òarire gohrotobea. Mua pepiriguere gajirã yare yajadiarire ñeri dihta áhrra.

⁴⁰Pee masibirã áhrra mua. Goãmu mua dũpũre iigu muare pepiri sãre iipu. ¿Iirire masibeari mua? ⁴¹Eropirã mua Goãmu ya áriburire iidiarã mua pepirire òarire gohrotomuhtaque. Mua eropa iira puhrũ òarire iirã árirãca.

⁴²“Mua fariseo masa ñero tarirãca. Bari òaro suriburi sarire aĩ deara puhrũ diez quẽri iiaa. Tuhaja yujuquẽ ta Goãmu wihigue aĩgã apia Goãmu dorero dopa ta. Eropa iri dorerire iiquererã ta diaye iirire, Goãmure gamerire mua ne guñabeaa. Dũcare mua aĩrare merogã Goãmu wihire apicũ õhaa. Eropa iirã õpa iinemoque: Diaye iirire, Goãmure gameri sãre iique mua.

⁴³“Mua fariseo masa ñero tarirãca. Buheri wihigue árirã òari doari dihtare gahmea mua. Doberi duarogue masa muare òaro umupeori mera bocatĩri serẽcũ gahmea mua.

⁴⁴“Mua judio masare buherã, fariseo masa sã mua guyaricũrã áhrra. Ñero tarirãca mua. Masa gobe dibura gobe iro dopa ta áhrra mua. Iri gobe

pohro masa tarigārã pohecague boanirã árícũ masibeama. Eropa ta masa mua pohro árĩrã mua pepirigue ñeri árícũ masibeama erã, arĩpũ Jesu erãre.

⁴⁵ Īgũ eroparícũ peegũ judio masare buherã mera majagũ Jesure wererũ:

—Buhegũ, irire arĩgũ, gũa sãre ñero arĩgũ iica mũhũ, arĩpũ ĩgũ Jesure.

⁴⁶ Īgũ eroparícũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Mua masare buherã sã ñero tarirãca. Mua gajirãre erã bocatĩubiririre iidorea erãre. Eropa dorequererã muapũ erãre ne merogã itamubeaa iri dorerire erã iiboro dopa.

⁴⁷ “Eropirã mua ñero tarirãca. Goãmũ yare weremuhtanirã mura ya masa goberire ñaro amuraa mua erãre umupeoro dopa ta iirã. Mua eropa iiquerecũ ta iribojegue majarã mua acawererãpũ erãre wejẽñuma. ⁴⁸ Erãpũ Goãmũ ya weremuhtanirãre erã wejẽdiro dopa ta mua sã iiboya. Eropirã dohpaguere erã masa goberire amuraa mua. Eropa amurã mua acawererã erãre wejẽrãre guñaã mua. Erã eropa wejẽrãre guñarã “Ñaro iĩñuma,” arĩraa mua, arĩpũ Jesu.

⁴⁹ “Eropigũ Goãmũ ĩgũ masiri mera õpa arĩ wereyuñumi: “Yahare weremuhtamorãre yũ buherire buhemuhtamorã sãre obeogura erãre. Eropirã erã yũ obeorãre gajirãre wejẽ, gajirãre ñero iirãcoma,” arĩyuñumi Goãmũ, arĩpũ Jesu. ⁵⁰⁻⁵¹ I yebare Goãmũ ĩhacũnugura pũhrũ Caĩnpũ Abelre wejẽñumi. Ero pũhrũ Goãmũ yare weremuhtanirãre wejẽñuma. Pũhrũ Zacariãre mua acawererã mura ta ĩgũre wejẽñuma. Īgũ Goãmũ wihi pohro Goãmũ ya árĩburire waimurã soeburi mesa pohro árícũ mua acawererã ĩgũre wejẽñuma. Árĩpehrerã erãre erã wejẽra dipuwaja dohpague majarã dipuwajacurãcoma. Eropa ta ãhraa. Muare ta arĩgũ iiaa. Árĩpehrerã erãre erã wejẽra dipuwajare dohpague majarãre Goãmũ dipuwaja moagucumi.

⁵² “Mua masare buherã, mua ñero tarirãca. Goãmũ masirire ĩgũ gojarare opaquererã ta gajirãre werebeaa mua. Mua basi Goãmũ yare peebeaa. Eropirã gajirã ĩgũ yare erã peediaquerecũ ta irire mua erãre peedorebeaa, arĩpũ Jesu erãre.

⁵³⁻⁵⁴ Īgũ eroparícũ peerã judio masare buherã, fariseo masa sã ĩgũ mera guarã ĩgũre ñero wereniguiñorã. Eropirã Jesu ĩgũ ñero arĩ yũhricũ peediarã, erã serẽpinũñorã ĩgũre weresãdiarã.

Erã gũyarire Jesu wererũ

12 ¹ Eropi Jesu pohro masa bajarã gohra gamenereñorã. Cũhña taricãyoro. Ero Jesu ĩgũ buherãre õpa arĩ wererũ:

—Ñaro guña masique mua. Fariseo masa erã pan buagacũ iiburire ĩarã ñaro masique. Erã gũyarire wereru iiaa. ² Masa erã yayasãrãre pũhrũ masirãcoma. Erã dibura sãre gajirã masirãcoma. ³ Eropiro gajirã peebirogue mua wereniguirare ñaro masicũ Goãmũ wererũcumi. Bihara taribugue gajigũre erã yayarogã erã arĩrãre masa bajarã watope masicũ iigucumi Goãmũ.

Masa erā güibure werepü Jesu

Mt 10.26-31

⁴Eropigu Jesu werenemopü eräre:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Masure wejẽrã wejẽtuha dipaturi erã wejẽdigure ñero iimasibeama. Eropirã mũare wejẽdiarãpure güibiricãque.

⁵Dohpaguere mũa güibure mũa umupeobure weregura. Goãmũpure güi umupeoque. Ìgu mũa sĩrira pũhrũ peamegue cóãmasimi mũare. Eropa ta ãhraa. Diaye arĩgu tiiaa. Goãmũpure güi umupeoque.

⁶Cinco mirua waja marima. Eropa waja mariquerẽcũ ta erãgãre Goãmũ ìhadibumi. Ne cãdijibeami eräre. Mirua tauro Goãmũ ìhadibumi mũarũre. ⁷Eropigu mũa poari sãre ne yuju poadagã ðuhyaro mariro masipehomi Goãmũ. Eropa ta mũa áricurĩ sãre masipehomi. Eropa masigu mũare ìhadibuniguicãmi. Miruare ìgu mahiro tauro mũarũre mahimi Goãmũ. Eropirã ìgure umupeorã güibiricãque mũa, arĩpũ Jesu.

Jesure mũa umupeorire wereque masare, arĩpũ Jesu

Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸Eropi Jesu werenemopü:

—Mũare arĩgu iiaa. Yujugũ “Jesu yagu ãhraa,” masare ìgu arĩ werecũ ìagu yũhũ Goãmũ ìgu obeodigu sã “Ìgu yahagu ãhrimi,” arĩgũca Goãmũ yarã anyuare. ⁹Yujugũ masare güigu yũre “Jesucristore masibea,” masare arĩ weregure yũ sã “Ìgure masibea,” arĩ weregũca anyuare.

¹⁰“Yũ masure Goãmũ ìgu obeodigure ñero arĩ erã wereniguicũ iri ñerire Goãmũ cãdijimasimi. Eropa cãdijiqueregu ta Espĩritu Santopũre erã ñero arĩ wereniguicũ irire ne Goãmũ cãdijisome.

¹¹“Mari buheri wirigue oparã pohro gajirã mũare aĩ ñaja weresãrãcoma. Erã eropa weresãcũ mũa arĩ cãhmotaburire ne wũaro pepibiricãque.

¹²Irisubu ta Espĩritu Santo mũa wereburire mũare weregũcumĩ, arĩpũ Jesu.

Doberi opũ queorire werepü Jesu

¹³Eropi masa watope árigũ Jesure õpa arĩ werepü:

—Buhegu, gũa pagũ ìgu sĩrira pũhrũ ìgu ya áriãa guare dujaa. Eropigu yũ ògure irire yũ sãre queoro ðuca wadoreque, arĩpũ ìgu Jesure.

¹⁴Ìgu eroparicũ Jesu yũhrĩpũ:

—Ne irinore ðuca wabuno áribeaa yũhũ, arĩpũ Jesu ìgure.

¹⁵Eropa arĩtuha Jesu áripehrerãre werepü:

—Õaro iique mũa. Doberire, gajino sãre gametaribiricãque. Baja opaquererã ta iri mera ta mucubirituhajabeaa mari, arĩpũ Jesu.

¹⁶Eropa arĩtuha Jesu eräre i queori mera werepü:

—Doberi opũ õari yebare oparũ. Eropiro iri yebare ìgu oteri õaro ðucacũyoro. ¹⁷Eropigu ìgu, ìgu basi õpa arĩ pepirĩpũ: “Iri ðuca yũhũ

diburi wihire ne sihajasome. ¹⁸Dohpaguere òpa iigura. I wihi dohpague yu dibumũhtara wihire cóãcã, dohpaguere mura wihi tauro mama wihipure wuari wihi iigura. Iri wihire yaha oteri ducare, áripehrerire dibugura. ¹⁹Yu eropa iira puhru òpa arĩ pepigura yu basi: ‘Yu áripehreri opagu áhraa. Óaro soogura. Eropigu baha, ihri, mucubirigura,’ arĩ pepigura yu basi,” arĩ pepiripu igu basi. ²⁰Igu eropa arĩ pepiquerecũ Goãmũ igure wereru: “Mũhu ne pee masibigu áhraa. Dohpagã ñami ta mũhu siriguca. Mu eropa wacũ mu ya mu mahira dederea waroca mre,” arĩpu Goãmũ igure, arĩpu Jesu masare.

²¹Irire arĩgu masare òpa arĩ wereru Jesu:

—Eropa ta warãcoma doberi oparã erã Goãmure guñabirã. Baja doberire, niyerure erã ya áriburi dihtare diburã, Goãmure guñabirã erã mojomorocurã iro dopa árirãcoma erã Goãmũ igu ñacũ. Eropigu Goãmũ erãre ñhasuabeami, arĩpu Jesu.

Goãmũ igu porãre ñhadibumi, arĩpu Jesu

Mt 6.25-34

²²Eropi Jesu igu buherãre òpa arĩ wereru:

—Ire mreare arĩgu iiaa: Mua barire, suhri sare wuaro guñaricubiricãque. ²³Goãmũ mreare deyoro moagu bari dihtare bamorãre suhri sañamorã dihtare iibirĩnumi mreare. Mua iri dihtare guñacũ gamebeami.

²⁴Mirimagu porãre Goãmũ igu ñhadiburire masique. Erã poeri moorã áhriima. Eropiro erã bari dihburi wiri erãre mara. Goãmuru erãre erã baburire ohomi. Mirimagu porã tauro mupure mahimi Goãmũ. Eropigu mua sare ñhadibugucumi igu. ²⁵Wuaro mua pepiri mera iri mreare pagarã wacũ iibea. Eropiro mari wuaro pepiri duhpiburi áribeaa. ²⁶¿Eropirã wuaro mua pepiri duhpiburi áribiriquerecũ ta, duhpirã mua baburire, mua ihriburire, mua sañaburire wuaro guña bujawere pepiri mua?

²⁷“Nũgu maja gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro òari goricua. Iri gori òari suhri iro dopa òari gori dehyoa. Salomo opu mru òari suhri opagu igu áriquerecũ ta iri goripu igu ya suhri tauro òari dehyoa. ²⁸Iri gorire òari gori gocũ iimi Goãmuru. Igu eropa iiquerecũ ta iri goripu bajamenurigã áriira puhru ñaidija pehrea waha. Merogã áhri gajinu peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerecũ ta iri gorire iri òari gori áricũ iimi Goãmũ. Eropigu Goãmũ iri gorire igu òari gori áricũ igu iidiro dopa ta tauro mua sare òaro iigucumi. Suhrire ogucumi. Dabergã Goãmure umupeoa mua. ²⁹Eropirã mua baburire, mua ihriburire wuaro guñabiricãque. ³⁰Goãmure masibirãpu i yeba majarãpu irire eropa amaniguicãma. Mari Pagu umaro majagu áripehreri mua gamerire masimi. Igu eropa masicũ mua ya áriburire wuaro guñabiricãque. ³¹Goãmũ mua opu igu áriborore gamemũhtaque mua. Mua eropa iira puhru Goãmuru mua gameri duhyacũ ogucumi, arĩpu Jesu.

Umarogue mari baja opaa, arí masia mua, arípu Jesu

Mt 6.19-21

³²Eropigü eräre werenemopü:

—Yü mahirã, bajamerãgã áriquererã güibiricãque mua. Goãmü ïgu opü árĩrore ïgu mera mua árĩcũ gahmemi ïgu. ³³Eropirã mua yare duapehoque. Irire duacã, iri niyerure mojomorocurãre oque. Eropirã umaro maja Goãmü ya árĩburire mohmeque. Eropa iirã umaro maja mua wajatari ne pehresome. Umarogue mua ya árĩri ne pehrebbea. Eroguere mua yare aĩmasibeami yajari masü. Eropirã mega sã irire tuamasibeami. ³⁴Umarogue mua ya árĩcũ Goãmü ya dihtare pepirãca mua, arĩpu Jesu.

Jesu ïgu dujariborore coreadorepü ïgu yarãre

³⁵⁻³⁶Eroparĩtuhaja eräre werenemopü daja:

—Mua yare amuyunirã iro dopa árĩrã yahare eropa iiniguirã árĩrã coreque yu dujariborore. Mohme corerã erã opü mojoto diriri bosenuque ïgu wacũ ïgu dujariborore erã cohrema. Erã eropa corero dopa ta yu dujariborore coreque mua sã. Opü ïgu ya wihigue eraa, disiporore ïgu dotecũ peerã erã mata pãgũ acuma ïgure. ³⁷Mohme corerã erã opü eracũ ïgu gamero dopa ta iiyurã árĩrã mucubirirã árĩrãcoma. Erã eropa iicũ ïagu erã opüpu mohme coregü iro dopa gohrotogucumi. Eropigü mohme corerãre doadore, ïgu eräre barire duhpeogucumi. ³⁸Ïgu erarisubu ñami deco árĩcũ, o boyorogue árĩquerecũ mohme corerãpu ïgu erarisubure ïgure ðaro corerã árĩrã, mucubirirã árĩrãcoma erã. ³⁹Ire guñaque mua. Wihi opü yajari masü ïgu eraborore masigü, ïgu yajari masure coregü ñajadorebiriboñumi. ⁴⁰Eropirã mua sã coreque. Yũhu masü Goãmü ïgu obeodigü guñaña mariro arigüca. Eropirã yahare eropa iiniguirã árĩrã yure coreque mua, arĩpu Jesu eräre.

Gajigü mohme coregü ïgu opüre ïgu umupeopü. Gajigüpu umpeobiripü,

arĩ werepu Jesu

Mt 24.45-51

⁴¹Ïgu eroparĩcũ Pedropü serẽpipü Jesure:

—Opü, ¿i queorire weregü guare arĩgu iiri? ¿O árĩpehrerãre eropa arĩri? arĩpu Pedro.

⁴²Ïgu eroparĩcũ Jesu werenigui queoriñe mera õpa arĩ buhepu erãre:

—Mohme coregü ïgu opüre umupeogü pee masigü õpa ta ãhrimi. Opü curigü wagü, mohme coregure ïgu wihire apimi. Ïgu apigüpu doregü árĩgücumi. Eropigü barisubu árĩcũ gajirã mohmeri masare barire gueremi.

⁴³Eropigü opü ïgu ya wihigue dujarami. Ïgu opü eracũ mohme coregüpu ïgu opü ïgu dorediro dopa ta iipehodigü árĩgü, ïgu mucubirigü árĩgücumi.

⁴⁴Diaye arĩgu iiaa mũare. Ïgu eropa iicũ ïagu ïgu opü árĩpehreri ïgu yare ïhadibugü apigücumi ïgure daja. ⁴⁵Ñegü mohme coregüpu õpa ta ãhrimi. “Yü

opu yoja deyobeami,” arĩmi. Eropa arĩgu gajirã mohme corerãre umare, nome sãre pami. Eropigu wuaro baha, ihri, meremi. ⁴⁶İgu eropa iirisubu guñaña mariro İgu opu dujaragucumi. İgu dujararinũre ne masibeami mohme coregu. Eropa dujaragu ñegu İgu iirare pee İguere ñero dipuwaja moagucumi. Eropigu Goãmure tarinũganirãre İgu cóadirogue İguere cóagucumi.

⁴⁷“Eropigu mohme coregu İgu opu gamerire masigu árĩqueregu ta irire İgu iibiricũ, İgu õaro İgu mohmebiricũ, İgu opu İguere burigã dipuwaja moa pagucumi İguere. ⁴⁸Gajigu mohme coregu opu opu gamerire masibigu árĩcũ İgu opu İguere daberogã ñari İgu eropa árĩri dipuwajare pagucumi. Goãmũ İgu gamerire masicũ iimi masare. Eropiro masigure yũhriro gahmea. Eropiro õaro masigure õaro yũhriro gahmea, arĩpu Jesu.

Jesu masare game dũca waricũ iimi

Mt 10.34-36

⁴⁹Eropa arĩtuha Jesu erãre werepu daja:

—Peame soewearo dopa ta yũhu i yebare masa erã ñero iirire cóagu arigu iibu. Dohpague ta masa árĩpehreri ñeri marirã árĩcũ burigã gahmea yũhu. ⁵⁰Yũhu ñero tarigũca. Yu eropa ñero tariburire coregu, ñero siporãcua yũhu. ⁵¹¿Dohpa arĩ pepiri mua yũre? Yũhu i yebaguere buhegu aricũ yũ buheri mera “Masa ñaturisome pare,” ¿arĩ pepiri mua? Eropa árĩbeaa. Mũare arĩgu iiaa. Masa yũ buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yujurãyeri yũ buherire peerãcoma. Gajirãpu irire gamebirã erãre ñaturirãcoma. Eropirã yujuro mera árĩsome masa. ⁵²Eropirã yuju wihi majarã sã cinco masa yũ buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yuju curu urerã, gaji curu perã árĩrãcoma. ⁵³İgu pagu İgu magure ñaturigucumi İgu yaha buherire peecũ. Gajigu magu sã İgu pagure ñaturigucumi. Eropigo igo pago igo magore ñaturigocumo. Gajigo mago sã igo pagore ñaturigocumo. Eropigo igo mũñeco igo bepre ñaturigocumo. Gajigo bepo sã igo mũñecore ñaturigocumo. Eropa warãcoma yaha buherire erã peecũ, arĩpu Jesu.

Jesu “Mua yũ iirire ñaquererã yũre masibea,” arĩ werepu Jesu masare

Mt 16.1-4; Mr 8.11-13

⁵⁴Eropi Jesu masare bajarãre õpa arĩ werepu daja:

—Abe ñajarogue imica cururi ñarã, “Mata deco ariroca,” arãa mua. Mua eropa arĩra puhrũ deco ahraa. ⁵⁵Eropirã surgue miruñe aricũ “Asirinũ árĩroca,” arãa mua. Mua eropa arĩra puhrũ irinũ asia. ⁵⁶Mua guyaricũrã ãhraa. Yebare ñarã, umarore ñarã “Õpa waroca,” arĩ masia mua. Õarinũ árĩborore, ñerinũ árĩboro sãre masia mua. ¿Eropa õaro masiquererã ta, duhpirã dohpague yũ Goãmũ turari mera yũ mũare ñmuquerecũ ta ne irire õaro masibeari mua? arĩpu Jesu.

Muare ihaturigu mera mua gamequearare mua basi amuque, arí werepu Jesu
Mt 5.25-26

⁵⁷Eropa arítuhaja òpa arí werenemopu:

—¿Mua diaye iiburire masibeari mua dohpa? ⁵⁸Gajigu mure weresāgu wagu dipuwaja moadoreri wihigue wadobocumi. Erogue ejaboro core “Dipaturi mure eropa iisome,” arí game amuque. Mũhũ ĩgũre amubiricũ mure ĩgu dipuwaja moadoreri wihigue aĩgābocumi mure. Eropigu dipuwaja moadoregũpũ mure surarare ĩgu wiacũ, mure surara peresu iirācoma. ⁵⁹Mure arĩgu iiaa. Ne erā wajayedorerare mũ wajayepehocũgue wirigũca mũhũ, arĩpu Jesu.

Mua ñeri iirare bujawere, òarire gohrotoque, arí buhepu Jesu

13 ¹Irisubure bajamerāgā masa Jesure òpa arí wereñorā:
 —Galilea majarā Goāmure waibũgure wejē, erā soe muju umupeorisubu Pilatopũ erāre wejēpũ. ĩgu eropa wejēcũ waibũgu di mera masa di morera wayoro, arí wereñorā erā Jesure.

²Erā eropa weretuhajacũ Jesu yũhripu:

—¿Galilea majarā Pilato ĩgu wejēñirā mũrare dohpa arí pepiri mua? ¿Erā eropa sirirā gajirā Galilea majarā tauro ñerā árĩra dipuwaja siriyuri? ³Árĩbeaa. Muare arĩgu tiiaa. Mũapũ ñerire bujawerebirā, òarĩpũre gohrotobirā, mua sã sirirā peamegue warāca. ⁴Eropirā sohō árĩñirā diez y ocho masa Siloé waĩcũri wihi mũari wihi erā weca yuribeja wejēpehoyoro. ¿Eropa wa sirirā gajirā Jerusalén majarā tauro ñerā árĩra dipuwaja siriyuri mua pepicũ? ⁵Árĩbeaa. Muare arĩgu tiiaa. Mua ñerire bujawerebirā òarĩpũre gohrotobirā, mua sã sirirāca. Eropirā peamegue warāca, arĩpu Jesu erāre.

Higueragu dũca maridigu queorire werepu Jesu

⁶Eropa arítuhaja, Jesu i queori mera werepu erāre:

—Pohe opũ ĩgu pohegue ĩgu higueragure opapũ. Eropigu ĩgu irigu dũcare amagu waripũ. Vocabiripũ. ⁷Vocabirinijagu ĩgu iri pohe mohmegure werepu. “Peeque yũre. Uhre bojori gohra higueragu dũcare amaraa. Dũca mara. Irigu dũca maricũ irigure pa cóacāque. Irigu yaha pohe árĩcũ gajigure otemasibea,” arĩpu pohe opũ mohmegure. ⁸ĩgu eroparĩcũ peegu mohme coregu òpa arĩpu: “Opũ, irigu yũju bojori gohra niguiniporo. Yũhũ irigu gubuyere seatu nujatu iigũra. Tuhaja waibũgu gũra mera iri gobere yaagũra. ⁹Yũ eropa iira pũhũ irigure gaji bojori dũcacũcũ òaroca. Dũca maricũ mũhũ padoregũca,” arĩpu mohme coregu pohe opũre, arí werepu Jesu.

Sabadonũ Jesu dorecũgore òago iipu

¹⁰Irisubure Sabadonũ Jesu judio masa buheri wihigue buhegu iipu. ¹¹Ero pũriri dorecũgo diez y ocho bojori gohra pũriri dorecũgo árĩpo. Eropigo opatũ niguigo árĩgo, diaye niguimasibiripo. ¹²Igo eropa árĩcũ ĩagu Jesu igore ĩha, piyupũ:

—Noméo, m̄ dorec̄uri pehrea wahab̄u, ar̄i piyup̄u Jesu.

¹³Īḡu piyura p̄hr̄u igore ĩḡu mohmepic̄u mata igo diaye niguigo wapo. Eropa wago “Goām̄u turagu, ðagu āhrimi,” ar̄i Goām̄ure umupeopo igo. ¹⁴Jesu igore Sabadon̄u ár̄ic̄u ĩḡu ðago igore iic̄u ĩagu iri buheri wihi op̄ur̄u ĩḡu mera guap̄u. Eropa guagu ĩḡu masare ðpa ar̄ip̄u:

—Seis n̄uri āhraa mari mohmerin̄uri. Eropir̄a m̄ua dore ðar̄ā ár̄idiar̄ā irin̄urire taudorer̄ā arique. Sabadon̄ure mari soorin̄ure irire iibiric̄āro gahmea, ar̄ip̄u wihi op̄u.

¹⁵Īḡu eropar̄ic̄u Jesu ðpa ar̄i ȳuhrip̄u:

—M̄ua ḡȳaric̄ur̄ā āhraa. M̄ua wec̄uare, burro s̄āre opar̄ā Sabadon̄u ár̄iquer̄ec̄u er̄ā diriradare p̄ā, er̄āre ar̄i buha ihridorea. ¹⁶Dohpague igore Abrah̄ā m̄ur̄u acaweregore wat̄i diez y ocho bojori gohra igore dorec̄ac̄u iimi. ¿Sabadon̄u ár̄ic̄u igore ðago iidorebeari m̄ua? ar̄ip̄u Jesu.

¹⁷Īḡu eropar̄ic̄u er̄āp̄u ḡhyasiuro wañor̄ā. Eropir̄ā gajir̄āp̄u ár̄ipehreri Jesu iirare ĩha mucubiriñor̄ā.

Mostaza coye queorire werep̄u Jesu

Mt 13.31-32; Mr 4.30-32

¹⁸Eropiḡu Jesu werep̄u daja:

—¿Goām̄u masa tauro op̄u ĩḡu ár̄iri werediac̄u ñeheno iro dopa āhriri m̄ua pepic̄u? I werenigui queoriñe mera wereḡura ȳuh̄u. ¹⁹Mostazayeḡā iro dopa āhraa. Iriyeḡare oter̄i mas̄u yujuḡu ĩḡu ya pohegue otemi. ĩḡu otera p̄hr̄u ðaro puhria. Eropiro yuc̄ḡu wuadiḡu waha. Eropa wac̄u mirimaḡu por̄ā bajar̄ā iriḡu d̄up̄ur̄iḡue suhri suama. Eropa ta umaro majaḡu mari Op̄ure masir̄ā bajamer̄āḡā er̄ā ár̄im̄uhtaquerer̄ā p̄hr̄uḡuere er̄ā bajar̄ā war̄ācoma, ar̄ip̄u Jesu.

Pan buḡari queorire werep̄u Jesu

Mt 13.33

²⁰Eropiḡu dipaturi Jesu werenigui queoriñe mera buhep̄u:

—¿Goām̄u masa tauro op̄u ĩḡu ár̄iri werediac̄u ñeheno iro dopa āhriri m̄ua pepic̄u? ²¹Pan buḡac̄u iiburi iro dopa āhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan buḡac̄u iiburi pohgare meroḡā moremo trigo pohga mera. Igo eropa iic̄u pan buḡac̄u iiburi pohga meroḡā ár̄iquerero trigo pohgare ðaro seyapehrea waha. Eropa ta umaro majaḡure mari Op̄ure bajar̄ā masa masir̄ācoma, ar̄ip̄u Jesu.

Miri disiporoḡā queorire werep̄u Jesu

Mt 7.13-14, 21-23

²²Eropi Jesu paga macarigue, m̄uta macariḡague buheḡā, Jerusalengue ejabu iip̄u. ²³Īḡu eropa warisubu mas̄u Jesure ðpa ar̄i ser̄ēp̄ip̄u:

—Op̄u, ¿bajamer̄āḡā dihtare peamegue wabonir̄āre Goām̄u tauḡuc̄uri er̄ā ĩḡu pohro waboro dopa? ar̄ip̄u ĩḡu Jesure.

Īḡu eropar̄ic̄u Jesu werenigui queoriñere buheḡu ðpa ar̄i werep̄u:

24—Yũ mũare òpa arãa: Bajarã Goãmũ pohrogue wadiaquererã wamasisome. Ìgu pohro waburi miri disiporogã ñajaro dopa àhraa. Eropirã mũa i disiporogãre turaro ñajadiarã iro dopa ta ìgu yare iique. 25 Òpa iigũcumi Goãmũ bajarã masare. Ìgu wihi opũ iro dopa àhrimi. Wihi opũ wahgã, disiporore bihagũcumi. Ìgu eropa iicũ disiporogue mũa niguirã disiporo biharisere doterãca. Doterã òpa arĩrãca. “Opũ, disiporore pãgũque guare.” Mũa eroparĩcũ wihi opũpũ yũhrigũcumi. “Mũa aridirore masibea yũhũ. Eropigu mũare masibea,” arĩ yũhrigũcumi, 26 Ìgu eroparĩcũ mũa yũhrirãca. “Mũ mera gũa baha, ihrĩbũ. Gũa ya maca buhebũ mũhũ,” arĩrãca mũa. 27 Mũa eroparĩcũ ìgũpũ yũhrigũcumi. “Mũa aridirore masibea. Áripheherã mũa ñeri iinirã yũ pohro aribiricãque,” arĩgũcumi wihi opũ. 28 Eropi Abrahãre, Isaare, Jacobore, áripheherã Goãmũ ya weremũhtanirãre Goãmũ ìgu opũ árirore erã áricũ ìarã, mũa disiporogue cóãnirã áriã bũrigã oterãca. Eropirã mũa turaro bũjowererã, mũa gũcũrire cũridihurãca. 29 Irisubure norte majarã, sur majarã, abe murĩro majarã, abe ñajaro majarã Goãmũ ìgu opũ áriroguere eja, mesa pohro doarãcoma. 30 Dohpague áriã pohro majarã áriã irisubure oparã áriãcoma. Eropirã dohpagure “Oparã àhraa,” arĩã irisubure pohro majarã áriãcoma, arĩpũ Jesu.

Jerusalén majarãre bũrigã mahipũ Jesu

Mt 23.37-39

31 Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesu pohrogue ejarã, ìgũre wereñorã: —Herode mũre wejẽdiami. Eropigu gajipũ waque mũhũ, arĩñorã erã ìgũre.

32 Erã eroparĩcũ Jesupũ yũhrĩpũ:

—Herode gũyaricũgũ àhrimi ìgu. Òpa arĩ wereque ìgũre: “Jesu watẽare cóãgũ iimi. Eropigu dorecũrãre òarã iigu iimi. Irire dohpagãre, ñamigã sãre iigũcumi. Eropigu ñamigã core mohmetugũcumi,” arĩ wereque Herodere. 33 Eropigu dohpagãre, ñamigãre, ñamigã core sãre Jerusalengue curigu wagũra. Ero yũre Goãmũ yare weremũhtagure wejẽrãcoma masa. Goãmũ yare weremũhtagure erã wejẽbupũre Jerusalengue áriro gahmea. Eropigu yũre i maca ta dujaro gahmea.

34 “Mũa Jerusalén majarã, mũa acawererã mũra Goãmũ ya weremũhtanirãre wejẽmũrinirã áriã. Eropirã Goãmũ obeonirãre utã mera deamũrinirã áriã. Cãreña bũro igo porãre igo quẽdũpũri mera igo coã oyaro dopa ta bajasuburi opadiarĩbũ mũare. Mũapũ irire yũre ne gamebirĩbũ. 35 Dohpagure mũa áriã maca cóãra maca áriroca. Diaye arĩgũ tiiaa mũare. Pũhrũ dujarigũca daja yũhũ. Eropã yũ dujaricũ ìarã mũa yũre Goãmũ turari mera arigu “Óaro ariporo,” arĩrãca. Yũre mũa irire arĩboro core dipaturi yũre ìasome mũa, arĩpũ Jesu.

Dorecũgure òagũ iipũ Jesu

14 1 Gajinũ erã soorĩnũ Sabadonũ áricũ fariseo masa oparã mera majagũ ya wihigue Jesu bagũ wapũ. Iri wihi áriã ìgũre

ĩhanũrusiañorã. ²Eropigu ñigagu bijigu ïgu pohrogue ejarũ. ³Eropigu Jesu judio masare buherãre, fariseo masa sãre serẽpirũ:

—¿Mari soorinũre dorecũgure ðagu iidoreri Goãmũ yare erã gojarapũ? arĩpũ Jesu.

⁴Ïgu eropa arĩ serẽpiquerecũ ta erã yũhribiriñorã. Erã yũhribiricũ ïagu Jesu ñigagu bijigure ðagu iipũ. Tuhajanugu, “Waque,” arĩpũ ïgure.

⁵Eropa iituhagu erãre serẽpirũ daja:

—¿Mũa yagu burrore o mũa yagu wecure gobegue yuhridijadigure mata aĩ wiubeari mũa mari soorinũ áriquerecũ? arĩpũ Jesu.

⁶Ïgu eropa arĩquerecũ ta erã ïgu serẽpirire yũhrimasibiriñorã daja.

Mojoto dirirogue sihubeonirãre werepũ Jesu

⁷Fariseo masũ ya wihi áriũu iri wihi majagu ïgu sihubeonirã oparã doarire erã beyemũhtacũ ïapũ Jesu. Eropa ïatuha ire werepũ áripehrerãre:

⁸—Mojoto diriri bosenu áriçũ ïgu mũare sihubeocũ, ïgu ya wihigue eja oparã doarire beye doabiricãque. Mũa tauro gũhyadiarãre sihubeonũmi iri wihi opũ. ⁹Ïgu eropa iicũ mũa oparã doarire doacũ “Oã gũhyadiarãre mũa doarire oque,” mũare arĩbocumi wihi opũ. Ïgu eroparicũ mũa gũhyasiuro dujarãca. Eropirã bu árirã doarire doarã warãca. ¹⁰Eropirã wihi opũ mũare sihubeocũ, bu árirã doarire doamũhtaque. Mũa eropa iicũ wihi opũ mũare oparã doaripũre “Doarã arique,” arĩgũcumi ïgu mũare. Mũa eropa wacũ gajirã ïgu sihubeonirãpũ mũare umupeori mera ïarãcoma. ¹¹Yujugũ ïgu basi “Opũ ãhraa,” arĩ pepigũ bu áriũu áriũgũcumi. Eropigu gajigu “Bu áriũu ãhraa,” arĩ pepigũ, gajirãre tarinũgadiabigu opũ áriũgũcumi, arĩpũ Jesu erãre.

¹²Eropa arĩtuha Jesu wihi opũre werepũ:

—Mũhu bosenu iigu mũ pohro árirãre, mũ pagũ porãre, mũ acawererãre, doberi oparãre sihubiricãque. Mũhu erãre sihucũ mũre erã sã sihu gamerãcoma daja. Eropa sihu gamerã mũre erã wajamorire wajayerãcoma. ¹³Mũhu bosenu moagu mojomorocũrãre, curimasibirãre, yujupũ guburu poyanirãre, cuiiri ïhajabirãre sihubeoque. ¹⁴Mũ eropa iicũ ïagu Goãmũ mũre ðaro iigũcumi. Erãpũ mũre erã sihura wajamorire wajayemasibeama. Eropigu ðarã sirinirã erã masa mũriarisubũ áriçũ Goãmũpũ mũre wajayegũcumi, arĩpũ Jesu wihi opũre.

Wũari bosenu iira queorire werepũ Jesu

¹⁵Ïgu eroparicũ peegu gajigu bari mesa pohro doadigu Jesure werepũ: —Goãmũ ïgu opũ áriũo ïgu bari mesa pohro doarã turaro mucubirirã árirãcoma, arĩpũ ïgu Jesure.

¹⁶Ïgu eroparicũ Jesu i queorire werepũ ïgure:

—Wũari bosenu iigu bajarã masare sihubeopũ. ¹⁷Ïgu sihubeora pũhũ bosenu áririnũ gohra mohme coregure ïgu sihubeonirãre weredoregũ obeopũ. “Ma, áripehrerire bosenu maja áriburire amutuhama. Eropigu mũare sihubeomi,” arĩ weredorepũ mohme coregure. ¹⁸Mohme coregũ ïgu eropa arĩ werequerecũ ta,

ĩgu sihunirãpu “Wamasibirica,” arĩnorã erã. Ĩgu sihumũhtadigu õpa arĩ werepu mohme coregure. “Dohparagã yebare asũabũ. Eropigu iri yebare iãgu wabu iiaa. Eropigu wamasibirica. Umupeoque yure. Yure masiya mara, arĩque,” arĩpu ĩgu sihumũhtadigupu mohme coregure. ¹⁹Gajigupu õpa arĩpu: “Wecuare pe mojtocu majarã dohparagã ta asũabũ. Eropigu wecuare queo iãgu wabu iiaa. Eropigu wasome. Yure wamasiya mara,” arĩpu ĩgu sã. ²⁰Gajigupu õpa arĩpu: “Yũhu dohpagã mojtoto dihriabu. Eropigu iri bosenure wamasibirica,” arĩpu ĩgu mohme coregure. ²¹Ĩgu eroparĩcũ mohme coregupu dujaa wa, ĩgu opure erã arĩrare werepehopũ. ĩgu eropa arĩ werecũ ĩgu opu turaro gua, õpa arĩpu mohme coregure. “Yojarõ mera maca áriiri marigue, mojomorocũrã erã áriiri marigue waque. Eropigu mojomorocũrãre, curimasibirãre, cuiiri ihajabirãre, poyari masare yojarõ mera aĩgãrique erãre,” arĩpu opu. ²²Pũhrũ mohme coregu werepu ĩgu opure: “Opũ, mũ dorediro dopa ta masare sihuabu. Yũ eropa sihuquerecũ ta gajirã sã iri tarĩbure sihajarãcoma,” arĩpu mohme coregu. ²³Ĩgu eroparĩcũ opu ĩgure dorepu: “Campogue waque. Ero paga marigue, mũta marigãgue áriĩrãre yaha wihigue aridoreque yaha wihi õaro ñjutũrimaja õaro. ²⁴Diaye arĩgu iiaa mũre. Oã yũ sihumũhtanirã yũ barire ne merogã basome,” arĩpu opu, arĩ werepu Jesu.

Jesu mera wacũ diasã áhrra

²⁵Irisubure bajarã masa Jesu mera wañorã. Eropigu Jesu erãre maji iha werepu:

²⁶—Yujugũ yũ buhegu áriidiagu gajirã tauro yũpũre mahiro gahmea. ĩgu pagure, ĩgu pagore, ĩgu marapore, ĩgu porãre, ĩgu pagũ porãre ĩgu basire ĩgu mahiro tauro yũpũre mahiro gahmea. ²⁷Yujugũ yũ buhegu áriidiagu yahare eropa iiniguĩgu áriĩgũcumi. Eropigu ĩgu yahagu ĩgu áriiri dipuwaja ñero tariqueregu ta yure pihrisome. Eropã ñero taridiabigu yũ buhegu áriĩmasisome. ²⁸Ire masiyuro gahmea mũare. Opa áhrra iri: Wihi iigu ĩgu mũari wihi ĩgu iiboro core wihi wajacuburire queomũhtanimi. Eropã iigu ĩgu wihire pehoborore masimi ĩgu. ²⁹Wajacuburire queobigu iri wihire ipehobiribocumi. Eropirã ĩgure iãrã wereyabocoma. ³⁰“Thĩ ĩgu wihire iigu bocatĩubirañumi,” arĩ wereyabocoma. ³¹Opu sã gajigu opu yarã mera erã gamewejẽborõ core, ĩgu yarã surarare ĩgu gamewejẽdoreborõ core, ĩgu yarã surarare queogũcumi. “¿Yũhu diez mil surara mera gajigu veinte mil surara opagu mera gamewejẽgu wagu bocatĩubocuri?” arĩ pepigu queogũcumi ĩgu. ³²Eropa queogu “Bocatĩusome,” arĩgu, gajigu opu ĩgu surara mera gamewejẽgu arigu yoarogue ĩgu aricũ ta, “Bocatĩusome,” arĩgupu “Gamewejẽbircãrã,” arĩdoregu obeobocumi ĩgu pohro majagure. ³³Eropirã yũ buherã áriidiarã mũa iiburire mũare masiyuro gahmea. Eropirã mũa gamerire duhudiabirã yũ buherã áriĩmasibea mũa, arĩ werepu Jesu.

Goãmũ yare iiniguĩro gahmea, arĩ werepu Jesu

Mt 5.13; Mr 9.50

³⁴Eropigu erãre werenemopũ:

—Moa òaro acari àhraa. Iri moa ñeri wacũ dipaturi òari iimasiya mara. ³⁵Iri moa mera duhpimaja masiya mara. Iri eropa áricũ iri moare cóaro gahmea. Eropirã mua Goãmũ yare iiniguibirã ne duhpimorã áribea. Ire òaro peeque mua, arĩpũ Jesu.

Oveja dederedigure bocara queorire werepũ Jesu

Mt 18.10-14

15 ¹Eropa gajinũ bajarã wajasea corerã gajirã “Ñerã àhrima,” erã arĩrã mera Jesure peerã ariñorã. ²Erã eropa iicũ ìarã fariseo masa judio masare buherã sã Jesure ìhaturirã òpa arĩñorã erã basi: —Ìhĩ ñerã mera wapicumi. Eropigũ erã mera bahami, arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

³Erã eropa arĩ wereniguicũ Jesu i queori mera òpa arĩ buherũ erãre:

⁴—¿Cien oveja opũ yujugũ oveja dederea wacũ ìagũ dohpa iigũcuri ìgũ? Òpa iigũcumi. Ìgũ noventa y nueve ovejare erã bari campogue apĩ, dederedigure amagũ wagũcumi. Ovejare bocagũgue dujarigũcumi. ⁵Ìgũre bocagũ mucubirigũcumi. Eropigũ ìgũre ìgũ weca cóapeo ⁶ìgũ ya wihigue aĩ dujaa wagũcumi. Aĩ dujaja, ìgũ pohro árirãre, ìgũ acawererãre sihu gameneogũcumi. “Yũ oveja dederedigure bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgũcumi ìgũ erãre. ⁷Oveja dederedigure ìgũ bocadiro dopa ta òpa arĩgũ ìiaa mũare. Yujugũ ñerire iigũ ìgũ ñerire bujawerecũ òaripũre gohrotocũ ìarã Goãmũ pohro árirã burigã mucubirima. Gajirãpũ bajarã masa òpa arĩ pepima: “Ñero ìibea yũpũ. Eropiro yũ ñeri bujawereburi mara,” arĩ pepirima. Erã eropa arĩ pepicũ ìarã umaro majarã Goãmũ pohro árirã mucubiribeama, arĩpũ Jesu.

Niyeruse dedererare bocara queorire werepũ Jesu

⁸Eropa arĩtuha gaji queori mera werenemopũ:

—¿Diez niyeruseri waja pagariseri opago yujuse dederecũ duhpibocuri igo mua pepicũ? Òpa iigocumo igo. Sihãgodirure sihãgo, wihire oha, òaro amapehogocumo. Irisere bocagogue duhugocumo. ⁹Irisere bocatuha, igo pohro árirãre, igo acawererãre sihupehogocumo. “Niyeruse yahase dedererãre bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgocumo igo. ¹⁰Diaye arĩgũ ìiaa mũare. Eropa ta yujugũ ñerire iigũ ìgũ ñerire bujawerecũ òarire gohrotocũ Goãmũ yarã anyuapũ burigã mucubirirãcoma. Ìgũ dederebodigũ dederebeamĩ pare. Eropirã turaro mucubirirãcoma, arĩpũ Jesu.

Magũ dederedigũ pagũ pohro dujajara queorire werepũ Jesu

¹¹Eropa arĩtuha Jesu gaji queori mera werepũ daja:

—Bugũ porã perã áriñorã. ¹²Dũhyagũpũ òpa arĩpũ ìgũ pagũre: “Ahũ, mũ sĩrira pũhrũ yũre mũ oburire yũre opurumujuque,” arĩpũ ìgũ ìgũ pagũre. Ìgũ eroparicũ erã pagũ perãgue ta ìgũ porãre guerepũ ìgũ oparare. ¹³Bajamenurigã pũhrũ dũhyagũpũ ìgũ ya áripehrerire aĩ, yoarogue gaji yebague waha warũ.

Ero eja ĩgu ya niyerure iisiripehocãpũ. ¹⁴Ĩgu iisiripehora pũhrũ iri yebare ne bari marinũgayoro. Eropigu oaboapũ. ¹⁵Eropigu iri yeba maja mohmerire amapũ. ĩgu mohmerire bocacũ ĩgu opũ yesea coregu acupũ ĩgure. ¹⁶Eropigu ĩgu yeseare ejo, erã barire badiaripũ ĩgu sã. ĩgu eropa badiaquerecũ ta ero majarã ĩgure barire obiriñorã. ¹⁷Eropi ĩgure ero guñari ariyoro pare. “Yũ pagure mohme corerãpũ pagari barire opacoma. Erã ba duhari sã pagari árĩca. Erã ðaro árĩrisubu yũpũ ohõ árĩgu oaboagu iiaa. ¹⁸Dohparagã yũ pagũ pohro dujagũra. Yũ pagũ pohrogue ejağũ ðpa arĩğũra ĩgure: ‘Ahũ, Goãmũre ñero iiaabũ. Mũ sãre ñero iiaa. ¹⁹Ñegu ãhraa. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare. Mũre mohme corerã dopa ta ĩaque yũre,’ arĩğũra yũ pagure,” arĩ pepĩpũ ĩgu. ²⁰Eropa arĩ pepĩgu wahgãnũgaja, ĩgu pagũ pohrogue dujaa warũ. Erogu ĩgu ejadigu ĩgu dujaricũ ĩgu pagũpũ ĩgure yoarogue ĩgu árĩcũ ta ĩgu magure ĩha masipũ.

“Ĩgu eropa eracũ ĩagu ĩgu magure mojomoro ĩapũ. Mojomoro ĩagu ĩgure oma bocatĩri pabua, ĩgu wayuporãre mimipũ ĩgu pagũ ĩgu magure. ²¹‘Ahũ, Goãmũre ñero iiaabũ. Mũ sãre ñero iiaa. Ñegu ãhraa yũhũ. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare,” arĩpũ ĩgu ĩgu pagure. ²²Ĩgu eroparicũ peequeregu ta ĩgu pagũpũ mohme corerãre sihupũ. “Yojaro, ðariñe suhriroro aĩgãrique. Eropirã yũ magure sãque. Sãtuha ĩgu mojtore sãri berore sã, ĩgu guburire zapature sãque. ²³Sãtuha diicũgu wecũre wejẽque. Bosenu iirã. ²⁴Ihĩ yũ magũ sirĩgu dopa ta waha wami. Eropa waqueregu ta dohpaguere ojocarimi ĩgu. Dederedigu dopa árĩdigũre dohpaguere bocabũ. Eropirã bosenu iirã,” arĩpũ ĩgu pagũ. ĩgu eropa arĩra pũhrũ bosenu iinũgañorã erã.

²⁵“Irisubure ĩgu tĩğũpũ pohegu árĩpũ. Pohegu árĩdigũ dujarigu wihi pohro eragu, erã bayarire peepũ ĩgu. ²⁶Peegu yujugu mohme coregure sihubeo ĩgure serẽpipũ ĩgu: “¿Dohpa iirã bayarã iiarĩ?” arĩpũ ĩgu mohme coregure. ²⁷“Mũ pagũ magũ dujarami. ĩgu ðagu dujaracũ mũ pagũ diicũğũre wecũre wejẽdoreami,” arĩ yũhrĩpũ mohme coregu. ²⁸Ĩgu eropa arĩ werescũ ĩgu tĩğũpũ bũrigã guagu wihigue ñajabiripũ. ĩgu eropa ñajabiricũ ĩagu ĩgu pagũ wiriri, “Ñajarique,” arĩ turaro sihuripũ ĩgu magure. ²⁹“Peeque, ahũ. Yũhũ yoari boje mũre mohme coregu dopa ta itamurabũ. Eropigu mũ dorerire ne yujusubu tarinũgabirimũrabũ. Yũhũ mũre mohme corequerecũ ta yũpũre ne obirabũ mũhũ. Ne yujugu waibũgure obeaa mũhũ yũre yũ mera majarã mera yũ bosenu iicũ. ³⁰Eropigu ihĩ mũ magũpũ ñerã nome mera mũ yare iisiripehodigu árĩmi. Irire iisiripehotuha, ĩgu wihigue ĩgu dujaracũ diicũgu wecũre wejẽabũ mũhũ ĩgu babure,” arĩpũ ĩgu tĩgu ĩgu pagure. ³¹“Mahgu, mũhũ yũ mera árĩpehrerinũri ãhraa. Eropiro árĩpehreri yaha mũ ya dihta ãhraa. ³²Mũ pagũ magũpũ siridigu dopa ta wahãmi marire. Eropi ĩgu dohpaguere ojocarigu ãhrimi. ĩgu dederedigu dopa ta wahãmi. ĩgu eropa wara pũhrũ dohpaguere ĩgure bocabũ. Eropiro ĩgu dujaracũ mari bosenu ii mucubiricũ ðhaa,” arĩpũ ĩgu ĩgu magure, arĩpũ Jesu erãre iri queorire weregu.

Niyeru dibu coregu queorire Jesu werepũ

16 ¹Eropi i queorire ïgu buherãre werepũ Jesu: —Doberi opũ ya niyerure dibu coregu niyerure ïgu ðaro dibubiricũ ïagu gajigupũ weresãpũ doberi opũre. “Ïgu mũ ya niyerure iisirigũ iimi,” arĩ weresãpũ ïgure. ²Ïgu eropa weresãcũ pee niyeru dibu coregure sihubeopũ. Eropigu ïgu eracũ ïagu ïgure opũ werepũ. “Gajigu mũ yaha niyerure iisiririre wereami yũre. Eropigu yahare dibugũ dohpaguere árisome mũhu. Eropigu yahare mũ iirare werepeho gojaque. Mũre cóãgu iiaa,” arĩpũ ïgu opũ ïgure. ³Ïgu eropa arĩra pũhũ ðpa arĩ pepĩpũ dibu coregu ïgu basi: “Yũ opũ yũre cóãbu iicumĩ. Yũhu turabeaa. Eropigu turaro mohmerire bocatũbeaa. Eropigu gajirãre niyeru serẽgu gũhyasiutariaro tarigũca yũhu. ¿Eropigu dohpa iigũcuri yũhu? ⁴Dohpague tamerare yũ iiburire masia yũhu. ðpa yũ iicũ yũ mohmeri maricũ erã yũ itamurã árirãcoma. Eropirã erã ya wirigue ñajadorerãcoma yũre,” arĩ pepĩpũ ïgu. ⁵Eropa arĩ pepĩgu ïgu áripẽhrerã ïgu opũre wajamonirãre sihubeopũ. Sihubeotuha eramũhtagure ðpa arĩ serẽpĩpũ ïgu. “¿Yũ opũre dipẽ wajamori mũhu?” arĩpũ ïgu. ⁶Ïgu eroparicũ wajamogupũ yũhripũ. “Cien tambore yũure olivo waĩcudigu maja yũure wajamoa ïgure,” arĩ yũhripũ ïgu. Ïgu eropa arĩ werecũ dibugupũ ðpa arĩ werepũ. “Ohõ áhraa mũ wajamorire gojaturapũ. Doaque. Eropigu mũ wajamorire deco mera aĩ, deco mera gojatuque,” arĩpũ niyeru dibugũ wajamogure. ⁷Eropa arĩtuhaja gajigu wajamogure serẽpĩpũ ïgu. “¿Mũca dipẽ wajamori?” arĩpũ daja. “Cien aju trigo ajure wajamoca yũhu,” arĩpũ wajamogu dibugure. “Ohõ áhraa mũ wajamorire gojaturapũ. Mũ wajamorire ochenta goja amuque,” arĩpũ dibugũ. ⁸Ïgu eropa ðaro gũyamehrecũ ïagu “Ihĩ gũyamehregũ áricumi,” arĩ pepĩpũ ïgu opũ niyeru dibugure. Inũ majarã Goãmũ gamebirã erã yare gũya amurare erã niyerure erã diburare Goãmũ yarã tauro masicomã erã, arĩpũ Jesu.

⁹Eropa arĩtuha Jesu werenemopũ:

—Eropigu mũare arĩgu tiiaa. Mũa oparire, i yeba majare mojomorocũrãre mũa ocũ, erãpũ mũare mahirãcoma. Mũa eropa iicũ mũa opara pẽhrera pũhũ mũmsigue mũa ejacũ erogue mũare ðaro mahirãcoma.

¹⁰“Bu árirã ya mohmerire queoro iirã oparã ya mohmeri sãre queoro iirãca. Bu árirã ya mohmerire queoro iibirã oparã ya sãre queoro iibirãca. ¹¹Eropirã i yebague mũa opari mera mũa ðaro iibirã Goãmũ mũare iidoreri sãre ðaro iisome mũa. ¹²Eropirã gajigu yare mũa ðaro iibasabiricũ ïagu mũa ya áriburire osome mũare.

¹³“Yũjugũ Goãmupũre guñagu bũrigã gohra niyerupũre guñabeami. Niyerupũre bũrigã guñagu Goãmupũre guñabeami. Eropigu niyeru dihtare gamegu árigũ Goãmupũre mucubiricũ iibeami. Goãmũ sãre niyeru sãre yujuro mera gametarima masiya marã mũare. Niyerure gametarigu Goãmupũre umupeomasibeami, arĩpũ Jesu.

¹⁴Ïgu eroparicũ peerã fariseo masapũ ïgure wereyañorã. Erãpũ niyerure gametariñorã. Eropirã wereyañorã. ¹⁵Erã wereyacũ peegu Jesu erãre werepũ:

—Masa erã ĩhurore mua õaro iiraa. Mua eropa iicũ, “Õarã diaye ta iirã ãhrima,” arĩrima masa mũare. Goãmũpũ mua pepirire masimi. Masa “Õatariama,” erã arĩrãre Goãmũpũ gajiropa arĩ pepimi, arĩpũ Jesu.

Goãmũ ĩgu dorerire, ĩgu opũ árĩrĩre werepũ Jesu

¹⁶Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ Jesu:

—Ñũ waĩyegũ ĩgu eraboro core Moiserẽ ĩgu apira doreri mera Goãmũ marire doreami. Goãmũ ya weremuhtanirã mũra erã gojara sã eropa ta árĩribũ marire dorera. Dohpaguepũre Ñũ õari buherire, Goãmũ opũ ĩgu árĩrĩre buhemi. ĩgu eropa buhecũ pee masa erã ejatuharo, erã turari mera Goãmũ erã opũ árĩcũ gahmema.

¹⁷“Goãmũ Moiserẽ ĩgu apira dorerire erã ĩgu yare gojara sãre “Iri duhpburi árĩbeaa,” ne arísome. Ñmási, yeba sã pehrequerẽcũ Goãmũ ĩgu werediro dopa ta ĩpehogũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Marapore cõárĩre werepũ Jesu

Mt 19.1-12; Mr 10.1-12

¹⁸Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ Jesu:

—Masũ ĩgu marapore cõãgũ, gajigo mera marapocũgũ ĩgu igo mera ñero ĩgu iimi. Tuhaja masũ gajigũ ĩgu cõãdigo mera marapocũgũ ĩgu sã igo mera ñero ĩgu iimi, arĩpũ Jesu.

Doberi opũ, gajigũ Lázaro queorire werepũ Jesu

¹⁹Eropa i queori werepũ Jesu:

—Yujugũ doberi opũ árĩñũmi. Suhri wajacũrĩre sañagũ árĩñũmi. Eropigũ mũmũri nũcũ õari dihtare bagũ, baja opañũmi ĩgu. ²⁰Eropigũ irisubure gajigũ árĩñũmi. ĩgumojomorocũgũ Lázaro waĩcũgũ árĩñũmi. ĩgu ĩgu dũpũre baja camicũgũ árĩñũmi. Eropirã gajirãpũ ĩgũre doberi opũ ya wihi disiporo aĩgã apimũriñũma. ²¹Eropigũmojomorocũgũpũ doberi opũ ĩgu ba dũharire gamemũriñũmi. “Ba dũhari mera yarĩgũca yũhũ,” arĩ pepimũriñũmi ĩgu. Ero oyarĩsubu diayea ĩgu pohro eja ĩgu camire neremũriñũma. ²²Eropigũmojomorocũgũ sĩria wañũmi. ĩgu sĩria wacũ, Abrahã pohrogue paraĩso waĩcũrogue anyua ĩgũre aĩ mũriañũma. Eropigũ doberi opũ sã ĩgu pũhrũ sĩria wañũmi. ĩgu sĩricũ ĩgũre yaañũma. ²³Eropiro doberi opũre peamegue e jagũ bũrigã teboricũñũmi. Eropigũ peamegue árĩgũ mũmũsigue árĩgũre Abrahãre ĩhamujuñũmi. Lázaro mũrũ sãre ĩañũmi. ²⁴Īatuha ĩgu Abrahãre sihubeoñũmi. “Ahũ, Abrahã,mojomoro ĩaque yũre. Peamegue yũhũ ñero tarĩgũ iica. Yũ eropa wacũ Lázarore yũre obeoque. Eropigũ ĩgu decore ĩgu mujusĩru mera yoso, yũ nerore deco mera nehoporo. Irĩre yũsuporo ĩgu,” arĩriñũmi doberi opũ mũrũ. ²⁵ĩgu eroparĩquerecũ Abrahãpũ ĩgũre wereñũmi: “Mahgũ, ojocarĩgũ árĩgũ árĩpehrerĩre õarĩre opabũ mũhũ. Lázaropũ mũmũri nũcũ ñero tarĩmi. Dohpague mũ ñero tarĩcũ ĩgũpũ õguere mucubĩrĩri mera árĩcãgũ iimi. ²⁶Eropiro mari watope mũhcãri waya ãhraa. Eropirã õre árĩrã erogũre wamasibeama. Tuhaja erogũre árĩrã õre arĩdiaquererã ta õguere arĩmasibeama,” arĩñũmi Abrahã doberi opũ mũrũre.

27 Ìgũ eroparĩcũ doberi opũ òpa arĩnemoñumi: “Acaweregũ, turaro serẽa mũre. Lázaroze yũ pagũ ya wihigue obooque. 28 Yũhũ yuju mojóto majarã pehrerã pagũ porãcũa. Lázaro erãre wereporo. Òre erã ñero tariroguere aribiricãporo,” arĩñumi ìgũ. 29 Ìgũ eroparĩcũ Abrahãpũ yũhriñumi: “Goãmũ dorerire Moise ìgũ apirare, Goãmũ weremũntanirã erã gojarare opama mũ pagũ porã. Eropirã mũ pagũ porã irire ta peeporo,” arĩñumi Abrahã. 30 Ìgũ eroparĩcũ doberi opũpũ yũhriñumi: “Ahũ, Abrahã, irire opaquererã ta òaro peesome. Lázaro siridigu masadigu erã pohro ìgũ ejaçũ ìarã erãpũ erã ñero iirire bũjawere, òaripũre gohrotorãcoma. Eropirã òarire iirãcoma yũ pagũ porãpũ,” arĩñumi doberi opũ mũrũ. 31 Ìgũ eroparĩcũ Abrahãpũ wereñumi: “Mũ pagũ porã Moise ìgũ apirapũ ìgũ wererare, Goãmũ yare weremũntanirã erã wererare peebirã àhrima. Eropirã Lázaro mũrũ siridiguẽ masadigu ìgũ áriquerẽcũ ta erã Goãmũ yare peesome,” arĩñumi Abrahã, arĩ werepũ Jesu masare.

Ñerire iicũ gũhya àhraa

Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42

17 ¹Eropi Jesu werepũ ìgũ buherãre:
—Mũare ñeri iidoreri baja àhraa. Eropirã masa ñerire iima. Iri eropa áriquerẽcũ ta masũre ñerire iidoregũpũ ñetariaro tarigũcumi. ²Gajigũre masa ìgũ wũnũgũre wũariye utãyere dirisiu, wũariyague ìgũre cõacũ ñero wabocumi ìgũ. Eropigu oãgã mera majarãre ñerire iidoredigũpũ wũariyague erã cõadigu tauro ñero tarigũcumi. Ìgũre bũrigã dipuwaja moasũgũcumi. ³Òaro iique mũa. Mũa acaweregũ ñero ìgũ iicũ ìarã, “Iibita,” arĩque ìgũre. Eropirã ìgũ ñero iirire ìgũ bũjawerecũ, òarire gohrotocũ mũapũ ìgũ ñeri iirire cãdijique. ⁴Eropigu mũa acaweregũ yujunũ ta siete suburi mũare ìgũ ñero iibocumi. Ìgũ eropa iicũ yujuyerisubure mũare, “Yũ ñero iirire bũjawerea. Òarire gohrotogu iiaa,” ìgũ arĩcũ iri nũcũ suburi ìgũ ñero iirire cãdijique, arĩpũ Jesu.

Goãmũre umupeorire werepũ Jesu

⁵Eropi Jesu buherã ìgũre òpa arĩñorã:

—Goãmũre gũare òaro umupeonemocũ iique, arĩñorã Jesure.

⁶Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—“Goãmũre diaye ta iigu àhrimi,” mũa arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pẽgã mũa umupeoquererã irigu sicómoro waicũdigũre òpa iimasia: “Irigũ yucũgũ irigu basi tara duhagãporo. Wũariyague yuriñajaporo,” arĩmasia mũa. Mũa eroparĩcũ irigu yucũgũpũ mũa dorero dopa ta waroca, arĩpũ Jesu.

Mohme coregũ ìgũ mohmerire werepũ Jesu

⁷Pũhũ i werenigũ queoriñere werepũ Jesu:

—Mũare mohme coregũ poheguere tãra, mohmemi. Ìgũ ovejare ìhadibumi. Ìgũ eropa mohme ìgũ dujaracũ ìarã dohpã arĩbocuri mũa ìgũre? “Yojaro arique. Mũ bari ohõ àhraa,” ìarĩbocuri mũa? ⁸Eropa arĩbeaa mũa. Ìgũre òpa

arãa mũa: “Yũ baburire iique. Eropigu yũ baha ihricũ yũre coreque. Yũ pũhrũ mũa sã baha ihrique,” arãa mũa mohme coregũre. ⁹Mohme coregũ ãgũ mũa mohmedorerire ãgũ iicũ ãgũre “Õhaa,” arĩbeaa mũa. ãgũre mũa dorero dihtare iigu iicumĩ ãgũ. ¹⁰Mũa sã ãgũ iro dopa ta ãhraa. Goãmũ ãgũ dorediro dopa ta iipehorã õpa arĩ pepique mũa. “Gũa mohme corerã dihta ãhraa. Gũare ãgũ dorero dihtare iĩabu gũa,” arĩ pepique mũa, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

Diez gohra camĩ boarãre õarã iipũ Jesu

¹¹Gajinũ Jerusalẽgue Jesu wagũ iipũ. Eropa wagũ Samaria yeba, Galilea yeba deco tarigãpũ. ¹²⁻¹³Gaji macague wari mague ãgũ curicũ diez camĩ boarãpũ ãgũre bocatĩrĩnorã. Eropirã yoañarirogue niguirã ta piyuñorã:

—Jesu, opũ, gũare mojomoro ãaque, arĩñorã.

¹⁴Erã eroparicũ erãre ãha, werepũ Jesu:

—Pahire mũa dũpũrĩre õaro warare ãhmurã waque, arĩpũ erãre.

ãgũ eropa arĩra pũhrũ erã warisubũ erã dũpũ õarã wañorã. ¹⁵Eropigu yujugũ erã mera majagũ ãgũ dũpũ õari dũpũ wacũ ãagũ, Jesu pohrogue majĩ dujarĩripũ. Eropa dujarĩgu turaro mera Goãmũre umupeopũ. “Goãmũ turagũ, õagũ ãhrimi,” arĩ umupeopũ ãgũ. ¹⁶Eropa arĩgũ ãgũ Jesu guburi pohro mereja “Õhaa,” arĩpũ. ãgũpũ Samaria majagũ arĩpũ. ¹⁷ãgũ eropa iira pũhrũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Diez ãhrama masa õarã wanirã. ¿Gajirã nueve dũhyarãpũ nohogue áricuri erã? ¹⁸Íhĩ gajĩ yeba majagũ dihta Goãmũre “Õhaa,” arĩgũ dujaramĩ. ¿Dũhpĩrã gajirãpũ aribirari? arĩpũ Jesu.

¹⁹Eropa arĩtuha Jesu merejadigũre arĩpũ.

—Wahgãnũgajaque. Waque. Mũ Goãmũre umupeogũ õagũ wahabũ mũhũ, arĩpũ Jesu ãgũre.

Goãmũ ãgũ opũ arĩborore werepũ Jesu

Mt 24.23-28, 36-41

²⁰Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesure serẽpiñorã:

—¿Dohpãricũ Goãmũ opũ arĩnũgagũcũri? arĩ serẽpiñorã erã.

Erã eroparicũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ãgũ opũ arĩnũgacũ mũa ãhamasibeeaa. ²¹“Goãmũ ãgũ opũ arĩri ohõ ãhraa,” arĩmasibeeaa. “Sohõgue ãhraa,” arĩmasibeeaa. Goãmũ ãgũ opũ arĩri masa erã pepirigue ãhraa, arĩpũ Jesu fariseo masare.

²²Eropa arĩtuha Jesu ãgũ buherãre õpa arĩ werepũ:

—Pũhrũ yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu yũ i yebague dujariburire bũrigã gamerãca mũa. “ãgũre yujunũ gohra mari ãacũ õaboaya,” arĩ quererã ta yũre ãanisome mũa. Eropa mũa gamequerecũ ta irisubure arisome yũhũ. ²³Gajirã mũare õpa arĩrãcoma. “ãgũre ãaque. ãgũ Cristo ãhrimi. Sihire ãaque. Cristo ãhrimi,” arĩrãcoma mũare. Erã eropa arĩquerecũ ta erãre peebiricãque. ²⁴Bupu umarore guñaña mariro miaro dopa ta guñaña mariro arigũca yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigu dujarigu. ²⁵Ire yũ iiboro core yũhũ turaro ñero tarigũca. Eropirã yũre

dohpague majarã gamesome. ²⁶Noé ïgu árirasubu majarã erã árimuridiro dopa ta yũhu masu Goãmũ ïgu obeodigu yũ dujariboro coregã eropa ta árirãcoma masa. ²⁷Noé ïgu árirasubure áripehrerã masa eropa baha, ihri iĩnuma. Eropirã mojoto dirimuriĩnuma. Noé wuadiru dohodirugue ïgu ñajaboro core Goãmũ erãre ïgu miupehoboro core iri áripehrerire masa muraro ta iiniguiçãmuriñorã. Eropa áriroca yũ dujaricũ sãre. ²⁸Lote ïgu árirasubu majarã sã erã áridiro dopa ta yũ dujaricũ árirãcoma masa. Lote ïgu árirasubure masa baha, ihri, asũ, dua, ote, wirire iĩnuma. ²⁹Erã eropa iirisubu ïgu ya macare Sodoma waicuri maca Lote ïgu waranũ umaro maja peame ïju dijari erãre wejẽpehocãyoro. ³⁰Yũhu masu Goãmũ ïgu obeodigu yũhu guñaña mariro yũ dujaricũ eropa ta waroca irisubure.

³¹“Irisubure yujugu ïgu ya wihi weca maja pũegue árigũ wihi pohecague ïgu yare aĩgu ñajabiricãporo pobero mera duhriboro dopa. Eropigu pohegue árigũ sã irisubure ïgu ya wihigue piharibiricãporo. ³²Lote marapo igo warare guñaque. ³³Ïgu ya áriburi dihtare yujugu guñaqu peamegue wagucumi ïgu. Yaha áriburipure yujugu guñaqu áripehrerinuri Goãmũ mera õaro árigucumi, arĩpu Jesu.

³⁴“Yũhu mũare werea. Irisubure yũre umupeorãre beye gameneodoregũca. Eropigu eropa wari ñamire yuju camare perã caricũ yujugure yũre umupeogũre aĩrãcoma yũ mera áribure. Gajigu yũre umupeobigu ero dujagucumi. ³⁵Eropa ta nome perã erã ya ojoducare erã biucũ yujugore aĩrãcoma. Yujugo ero dujagocumo. ³⁶Eropigu perã poheguere mohmerã áricũ yujugure aĩrãcoma. Yujugu ero dujagucumi, arĩpu Jesu.

³⁷Ïgu eroparicũ ïgu buherãpu serẽpiñorã.

—¿Nohogue eropa warocuri? arĩ serẽpiñorã erã.

Erã eroparicũ Jesu yũhripu:

—Masa erã ñeri erã iiniguirogue, erogue Goãmũ erãre erã ñeri dipuwaja moagucumi, arĩpu Jesu.

Wapeweyo igo dipuwaja moadorera queorire werepu Jesu

18

¹Eropi Jesu erãre Goãmũre serẽburire weregu õpa arĩpu:

—Mũa Goãmũre serẽrã coreque ïgu yũhriborore. Yoari boje corequererã ta bujawerebiricãque. Ïgure serẽrã duhubita, arĩpu Jesu.

²Ïgu eropa arĩrare buhebu i queori mera werepu erãre:

—Gaji macague masare dipuwaja moadoregu áripu. Ïgu Goãmũre umupeobiripu. Eropigu masa sãre umupeobiripu. ³Eropigo wapeweyo sã erogue áripo. Igo ïgu pohrogue dũrũro curigo õpa arĩpo: “Yũre ihaturigũre dipuwaja moadoreque mũhu. Yũre arĩ cãhmotaque,” arĩ serẽniguiçãpo igo ïgure. ⁴Igo eroparicũ ïgu bajasuburi “Iisome yũhu,” arĩripu igore. Ïgu eropa arĩquerecũ ta igo bajasuburi ïgure eropa serẽniguiçãgo garibotariaro iipo. Igo garibocũ ïagu õpa arĩpu ïgu basi. “Yũhu Goãmũre masa sãre umupeobea. ⁵Yũ eropa umupeobigu áriquerecũ ta igoru yũre garibotariçãmo. Yũre eropa

garibogo yũre gariboreacũ iicumõ yũre. Igo eropa arĩ weresãniguicũ igore ìhaturigũre dipuwaja moadoregũra,” arĩpũ dipuwaja moadoregũ, arĩpũ Jesu.

⁶Eropa arĩgũ Jesu erãre werenemopũ:

—Eropa arĩpũ ìgũ ñegũ dipuwaja moadoregũ. Ìgũ eropa arĩrare guñaque mũa. ⁷Ìgũ tauro Goãmũpũ ìgũ yarãre umũri nũcũ ìgũre serẽrãre itamugũcumĩ. ⁸Mũare arĩgũ tiiaa. Goãmũ erãre mata iigũcumĩ erã serẽrare. ⁹Ìgũ eropa yũhrigũ ìgũ árĩcũ ta yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ i yebague dujarigũ, Goãmũre umupeorãre ìgũre serẽrãre bocagũcũri yũhũ? arĩpũ Jesu.

Perã Goãmũ mera erã werenigũira queorire werepũ Jesu

⁹Eropi gaji queori mera werepũ Jesu. “Gũapũ õarã ãhraa. Gajirãpũ ñero iirã ãhrima,” arĩ pepirãre i queori mera õpa arĩ werepũ:

¹⁰—Goãmũ ya wihigue perã uma Goãmũ mera werenigũirã wañorã. Yujugũ fariseo masũ árĩpũ. Gajigũ wajasea coregũ árĩpũ. ¹¹Eropigũ fariseo masũpũ nũgaja, õpa arĩ serẽ nigũipũ Goãmũre: “Yũhũ gũya yajaricũgũ, diaye iibigũ, nome mera ñero iigũ árĩbeaa. Gajirã iro dopa árĩbeaa. Ihĩ wajasea coregũ iro dopa ñegũ árĩbeaa. Eropigũ mũre Goãmũre õhaa, arãa. ¹²Yũhũ semanari nũcũ mũ ya árĩburire iigũ pesubu ba duhua. Eropigũ diez niyuserire wajatagũ yujuse mũre ohoa,” arĩpũ fariseo masũ Goãmũre. ¹³Eropigũ wajasea coregũpũ yoarogue nigũigũ muhri siunũgaja, ìgũ ñerire bũjawere, umarogue ìabiripũ. Ìgũ ñerire bũjaweredigũ árĩgũ ìgũ coretibi pa, werenigũipũ Goãmũre: “Goãmũ, yũhũ ñegũ ãhraa. Eropigũ mũhũ yũre mojomoro ìaque,” arĩpũ ìgũ Goãmũre. ¹⁴Eropigũ mũare arĩgũ iiaa. Ihĩ wajasea coregũpũ ìgũ wihigue ìgũ dujagũ ìgũ ñerire Goãmũ mera cóadigũ dujarũ. Gajigũ fariseo masũ ìgũ ñerire cóadigũ árĩbiripũ. “Yũhũ õagũ ãhraa,” arĩgũ Goãmũ ìgũ ìacũ ñegũ árĩmĩ. “Yũhũ ñegũ ãhraa. Eropigũ yũ ñerire bũjawerea,” arĩgũpũre Goãmũ õagũ iigũcumĩ ìgũre, arĩpũ Jesu.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasapũ Jesu

Mt 19.13-15; Mr 10.13-16

¹⁵Eropi masa erã porã majirãgãre Jesure mohmepiñadoremorã ìgũ pohrogue aĩ erariñorã. Erã eropiicũ ìarã Jesu buherã erãgãre aĩrarãre turiñorã. ¹⁶Erã eropa turicũ ìagũ Jesu majirãgãre sihubeopũ ìgũ pohrogue. Sihubeo õpa arĩpũ ìgũ ìgũ buherãre:

—Majirãgã yũ pohrogue ariporo. “Waque,” arĩbita erãgãre. Erãgã Goãmũre erã opũ iro dopa pepima. Eropirã Goãmũ ìgũ opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã ãhrima eroguerẽ. ¹⁷Diaye arĩgũ iiaa mũare. Oãgã Goãmũre erã gamediro dopa ta mũa Goãmũre gamebirã ìgũ pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ árĩsome ìgũ, arĩpũ Jesu.

Doberi opagu Jesu mera wereniguipũ

Mt 19.16-30; Mr 10.17-31

18 Ìgũ eropa arĩra pũhũ judio masa oparã mera majagu Jesure serẽpi erapũ.

—Ne òagu, buhegu àhraa mũhũ. ¿Yũ árĩpehlerinũri Goãmũ mera árĩdiagu dohpa iigũcuri yũhũ? arĩpũ ìgũ.

19 Ìgũ eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Òagu,” arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta òagu àhrimi. 20 I Goãmũ dorerire masia mũhũ. “Gajigu marapo mera árĩbircãque. Masare wejẽbircãque. Yajabircãque. Gũyabircãque. Mũ pagu sũmarãre umupeoque,” arĩ doremi Goãmũ. Eropigu irire iique mũhũ, arĩpũ Jesu.

21 Ìgũ eroparĩcũ ìgũ Jesure yũhripũ:

—Iri árĩpehrire majigũgãgue ta iibũ yũhũ, arĩpũ ìgũ.

22 Ìgũ eroparĩcũ peegu Jesu ìgũre òpa arĩ werepũ:

—Yũjuũne dihta dũhyaa mũre mũ iiboro. Árĩpehleri mũ yare duagu waque. Eropa iigu árĩpehleri niyeru mũ wajatarire mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya òari mũhũ opaburire mũmaroguere Goãmũ pohroguere árĩroca. Eropa iituha yũ mera majagu árĩbu arique, arĩpũ Jesu ìgũre.

23 Ìgũ eroparĩcũ peegu ìgũpũ baja doberi opagu árĩgũ irire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere waha warũ. 24 Ìgũ eropa bũjawerecũ ìagu Jesu òpa arĩ werepũ gajirãre:

—Doberi oparãre Goãmũ ìgũ opu árĩroguere erã wacũ diasataria. 25 Camello waĩcũgũ waibũgũpũ ìgũpũ awĩru gobegãgue ìgũ ñajacũ masiya mara ìgũre. Eropa ta doberi opagu Goãmũ mera òaro árĩgũ ìgũ opu árĩroguere wacũ diasataria, arĩpũ Jesu.

26 Ìgũ eroparĩcũ ìgũre peerã òpa arĩñorã:

—Cue. Mũ arĩro dopa ta diaye árĩcũ, ne yujugũ masure Goãmũ taubiribocumi ìgũ pohro waborore, arĩñorã erã Jesure.

27 Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Masa erã bocatũuro erã òaro iira mera Goãmũ pohroguere wamasibeama. Goãmũpũ masare peamegue wabonirãre taumasimi. Ìgũ árĩpehrire òaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

28 Ìgũ eroparĩcũ Pedro ìgũre òpa arĩpũ:

—Peenique. Gũa árĩpehleri gũa yare apicãbũ mũ mera warã, arĩpũ ìgũ Jesure.

29 Ìgũ eroparĩcũ Jesu òpa arĩpũ:

—Diaye mũare arĩgũ iiaa. Árĩpehlerã mũa Goãmũ yare iimorã mũa wirire, mũa marasã nomere, mũa pagu porãre, mũa pagu sũmarãre, mũa porãre mũa apinirã mũa wũaro wajatarãca dohpaguere. 30 Mũa apidiro tauro wajatarãca. Eropirã mũa sĩrira pũhũ árĩpehlerinũri Goãmũ mera árĩrãca mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Dipaturi Jesu ĩgu sĳriburiñere ĩgu masa muriaburiñere werepu

Mt 20.17-19; Mr 10.32-34

³¹Eropi doce ĩgu buherã dihtare aĩgã erãre werepu:

—Peeque yure. Dohpaguere mari Jerusalengue warã iiaa. Eroque yure Goãmu ĩgu obeodigure Goãmu ya weremuhtanirã iribojegue erã werediro dopa ta eropa waroca yure. ³²Ero masa yure ñeha, judio masa áribirãre orãcoma yure. Yure erã ora puhru erã yure wereya, ñero arĩ, disico ehosũrãcoma. ³³Eropirã yure tãratuhaja wejẽrãcoma yure. Eropigu yu sĳrira puhru uhrenũ waboro masa muriagũca yuhũ, arĩpu Jesu erãre.

³⁴Ĩgu eroparĩcũ ĩgu buherã ĩgu wererire õaro pee masibiriñorã. Goãmu irire erãre masicũ iibirinipu dohpa.

Cuiri ĩhajabigure ĩhajacũ iipu Jesu

Mt 20.29-34; Mr 10.46-52

³⁵Eropi Jesu sã Jericó waĩcũri maca pohrogue ejañorã. ĩgu wari maha turogue yujugu masũ cuiri ĩhajabigu doapu. Niyeru serẽgu iipu.

³⁶Eropigu masa bajarã ĩgu pohro aricũ peegu serẽpipu ero árirãre.

—¿Duhpirã masa bajarã tarigãri? arĩ serẽpipu ĩgu.

³⁷—Jesu Nazare majagu arigu iimi, arĩñorã gajirã ĩgure.

³⁸Erã eropa arĩ werecũ peegu ĩgu gaguiniguĩngapu:

—Jesu, opu Davi mũru pãrami masare taubu, yure mojomoro ĩaque, arĩ gaguiniguĩpu Jesure.

³⁹Ĩgu eroparĩcũ ĩgu pohro árirãpu “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã ĩgure. Erã eropa arĩ turiquerecũ ta ĩgu ero core ĩgu gaguiniguĩdiro tauro gaguiniguĩnemopu daja.

—Opu Davi mũru pãrami, yure mojomoro ĩaque, arĩ gaguiniguĩpu ĩgu.

⁴⁰Ĩgu eropa gaguiniguĩcũ peegu Jesupu mũgaja, “Sihubeoque ĩgure,” arĩpu. ĩgu eroparĩcũ erãpu cuiri ĩhajabigure sihugãñorã. Erã eropa sihugãcũ ĩgu Jesu pohrogue ĩgu ejacũ Jesupu ĩgure serẽpipu:

⁴¹—¿Dohpa yu iicũ gahmeri mũhu? arĩpu Jesu.

—Yu Opu, yure ĩacũ iique, arĩpu cuiri ĩhajabigu.

⁴²—ĩaque pare. Yure umupeonijagu, õagu waha mũhu, arĩpu Jesu ĩgure.

⁴³Ĩgu eroparĩcũ ta cuiri ĩhajabigu õaro ĩha wapu. Eropa õagu wanijagu ĩgu Jesu mera wapu. “Goãmu turagu ãhrimi,” arĩ umupeopu ĩgu. Eropirã masa bajarã cuiri ĩhajabiridigu ĩgu õagu wacũ ĩarã, “Goãmu õagu, turagu ãhrimi,” arĩ umupeoñorã erã sã.

Zaqueo Jesure bocatĩripu

19 ¹Eropi Jesu Jericogue eja, iri macague tarigãbu iipu. ²Doberi opu Zaqueo waĩcũgu wajasea corerã opu ero áripu. ³Eropigu ĩgu Jesure “¿Nihino áricuri?” arĩ ĩha masibu Jesure ĩadiaripu. Eropa ĩgu ĩadiaquerecũ ta ĩgu yebagũgã

árícũ masa bajarã ïgugãre cãhmotacãñorã. ⁴Eropigu ïgu masare omatarigã wa, sicómoro waïcudigu yucugugue mũribejapũ Jesure ïabu. Pũhrũ ñarigã Jesu irigu pohro tarigãbu iipũ. Eropigu Zaqueo irigugue coregu iipũ. ⁵Ïgu eropa corero watope Jesupũ irigu gubuye ejanugaja, Zaqueore ïhamuju ïgure wererũ:

—Zaqueo, dohpaguere mũ ya wihi dujagũra. Eropigu duru dijarique, arĩpũ Jesu.

⁶Ïgu eroparícũ Zaqueopũ umũdiaro mera dijari, mucubiriri mera ïgu ya wihigue aridorepũ Jesure. ⁷Ïgu eropa bocatĩricũ ïha, masa árĩpehrerã erã basi òpa arĩ wereniguiñorã:

—Ihĩ Jesu ñegũ ya wihigue curigũ wadiami, arĩ wereniguiñorã árĩpehrerã masa erã basi.

⁸Zaqueopũ bocatĩrituha ero nigui, Jesure wererũ:

—Opũ, peeque yũre. Árĩpehreri yahare deco mera mojomorocũrãre ogũra. Eropigu yũhũ gajigũre cien niyuserire gũya aĩdigũ árĩgu, cuatro cientos niyuserire wajayenemogũra ïgũre, arĩpũ Zaqueo Jesure.

⁹Ïgu eroparícũ Jesupũ wererũ ïgure:

—Dohpagãre mũre mũ ya wihi árĩrã sãre peamegue wabonirãre Goãmũ tautuhami. Mũ sã Abrahã mũrũ acaweregũ ta ãhraa. ¹⁰Yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu peamegue wabonirãre amagũ arigũ iibũ. Eroque wabonirãre òaro taugũ arigũ iibũ, arĩpũ Jesu Zaqueore.

Niyuseri oroseri queorire wererũ Jesu

¹¹Eropi ïgure peerãre Jesu queori mera wererũ daja. Merogã duhyayoro Jerusalengue ïgu ejaboro. Eropirã ïgure peerã òpa arĩ pepiñorã: “Goãmũ dohpaguere opũ árĩnũgabũ iimi,” arĩ pepiriñorã erã.

¹²Erã eropa arĩ pepicũ Jesu i queorire òpa wererũ erãre:

—Yujugũ gajĩ yebague yoarogue wabũ iĩnũmi. Eroguere ero majagũ erã tauro opũ árĩgu ïgure ïgu ya maca majarã opũre acucũ wabũ iĩnũmi. Pũhrũ ïgu ya wihigue dujarabũ iĩnũmi. ¹³Nere ïgu waboro corere diez mohme corerãre sihubeoñumi. Eropa sihubeogũ, ïgu erãre yujurãyerire yujuse niyuseri orosere oñumi. Otuha wereñumi erãre: “Yũ maricũ i niyeru mera mũa wajatanemoburire amaque,” arĩñumi ïgu mohme corerãre. ¹⁴Ïgu ya yeba majarãpũ ïgure gamebiriñuma. Eropa gamebirã ïgu opũ árĩbu wara pũhrũ gajirãre ïgure weredorerã obeoñuma. “Mũhũ gũa opũ árĩcũ gamebeaa gũa,” arĩñuma erã weredorenirãpũ. ¹⁵Eropa erã gamebiriqerrecũ ta pũhrũ erã opũ ñajañumi ïgu. Eropa opũ ñajatuha, ïgu ïgu ya wihigue dujariñumi. Eropa dujaragũ ïgu mohme corerãre ïgu niyeru mera erã wajatanemorare masibu, erãre sihubeoñumi. ¹⁶Ïgu eropa sihubeora pũhrũ, eramãhtagũ ïgure wereñumi: “Opũ, mũ niyuseri, mũ yũre orase mera diez seri wajatanemoabũ yũhũ,” arĩñumi mohme coregu ïgu opũre. ¹⁷“Òaro iibũ mũhũ. Òagũ mohme coregu ãhraa. Mũ merogã mera yũ dorero dopa iipehogũ árĩgu dohpague diez macari majarã erã opũ árĩbu wagũca mũhũ,” arĩñumi opũ mohme coregũre. ¹⁸Ïgu pũhrũ eragũ ïgu mera majagũ òpa arĩñumi: “Opũ, mũ niyuseri, yũre mũ orase mera cinco seri wajatanemoabũ

yá sã,” arí wereñumi ñgu opñre. ¹⁹“Cinco macari majarã opñ waguca mñhñ,” aríñumi ñgu opñ ñguere. ²⁰Ñgu eropa aríra pñhrñ gajigñ mohme coregñ eraa wererñ: “Opñ, mñ niyeruse ohõ àhraa. Suhri gasiro mera oma, irisere dihbuabñ. ²¹Mñhñ turaro mohmedoregñ àhraa. Eropigñ gajirãre mohmedorequeregñ oteri moogñ áriqueregñ ta mñ dihta iri ðucare aía. Eropigñ mãre güiabñ,” aríñumi ñgu opñre. ²²“Mñ yãre eropa arígn ñegñ àhraa. Yãre mñ eropa aríri dipuwajare dipuwaja moagura yñhñ. Yñhñ mãre turaro mohmedoregñ áricũ mñhñ yãre masia. Gajirã yare yñhñ aícũ yñhñ otebirira áriquerecũ iri ðucare yñ aigñ áricũ masituhabñ mñhñ. ²³¿Yñ eropa áricũ ñaqueregñ duhpigñ yñ orasere niyeru diburi wihigue dibubirari mñhñ? Irire erã wayura waja wajatanemoboaya mñhñ. Irire mñ iicũ dujaragñ wajatanemoboaya yñ sã,” aríñumi erã opñ. ²⁴Eropa arítuha ñgu pohro niguirãre doreñumi: “Niyeruserẽ emaque ñguere. Diez seri opagñre oque,” aríñumi ñgu opñ. ²⁵Ñgu eroparícũ erãpñ wereñuma ñguere: “Opñ, diez seri opagñ baja opatuhami,” aríñuma erã ñguere. ²⁶Erã eroparícũ opñ yñhriñumi: “Mñare arígn iiaa. Áripehrerã wñaro oparãre onemogñra. Moorãpñre merogã erã opaquerecũ ta erãre emagura. ²⁷Dohpague tamerare yãre ñhaturirãre yãre erã opñ áriðorebirinirãre yñ pohro aigãrique. Eropirã yñ ñaro wejẽcãque erãre,” aríñumi opñ ñgu mohme coreãre, arí wererñ Jesu.

Jerusaléngue ejañu Jesu
Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19

- ²⁸Eropa arítuha Jesu gajirã core Jerusaléngue wagñ iipñ.
- ²⁹Jerusaléngue ejañoro coregã Olivo waicudigñ utãgñ gubuyegue ejañorã pe maca árirogue. Yuju maca Betfagé gají maca Betania waicuyoro. Eroque ejañu ñgu buherã mera majarãre perãre obeogñ Jesu õpa arípñ:
- ³⁰—Si macague waque. Ero ejarã, burrogãre erã dirinugudigñre bocajarãca. Gajirã ñguere ne peyanibeamã dohpa. Ñguere bocarã, ñguere diriradare pã, aigãribasaque yãre. ³¹Mñã eropa iicũ ñagupñ “¿Duhpirã burrore pãri?” ñgu arícũ peerã õpa arí yñhrique ñguere: “Mari ñgñ burrore gamebeoniami dohpa,” arí wereque ñguere, arí weredore obeopñ ñgu buherãre perãre.
- ³²Ñgu eroparícũ erã perãpñ ñgu obeodirogue ejañorã. Erã eropa ejacũ Jesu áripehreri ñgu erãre arídiro dopa ta eropa wayoro. ³³Eropirã burrogãre erã pãcũ ñugã oparã serẽpiñorã erãre:
- ¿Duhpimorã diriradare pãri burrogãre? arí serẽpiñorã erã.
- ³⁴—Mari ñgñ burrogãre gamebeoniami, arí yñhriñorã erã.
- ³⁵Eropirã ñugãre burrogãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã. Ñugãre aĩ ejatuhaja erã weca maja suhrire ñgu weca duhpẽñorã. Eropirã ñgu weca Jesu ñgu mãribejacũ itamuñorã erã Jesure. ³⁶Jesu ñgu weca ñgu peyagñ wacũ erã masa erã weca suhri sañari suhrire tuwea aĩ mague seõpi mñhtañorã ñgu core. ³⁷Eropirã Jerusalén pohrogue eja, Olivo waicudigñ dijariri mague ejañorã. Eroque ejarã Jesu buherã bajarã áripehrerire ñgu deyoro moarare, ñgu õari ñgu iirare erã ñarare guña

mucubiri Goãmure òaro wereniguinũgañorã. Goãmure “Õagu, turagu ãhrimi,” arĩ gaguiniguĩñorã. Eropirã burigã gaguiniguĩ Goãmure umupeo òpa arĩñorã:

38—Ïre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu, mari Opũ òaro ariporo. Ûmaro majarã òaro árĩporo. Goãmũ ïgu turagu árĩcũ árĩpehrerã masiporo, arĩ umupeñorã erã.

39Erã eroparĩcũ peerã fariseo masa bajamerãgã erã watope árĩrã Jesure wereñorã:

—Buhegu, mũ buherãre ejarimaricãdoreque, arĩñorã erã.

40Erãre yũhrĩpũ Jesu:

—Mũare arĩgu tiiaa. Oã yũre umupeorã erã wereniguibiricũ utãyeripũ yũre umupeoro dopa ta gaguiniboca, arĩpũ Jesu erãre fariseo masare.

41Eropa arĩtuha Jesu Jerusalén pohrogue eja, iri macare ïhabeogu orepũ. 42Õpa arĩpũ ïgu:

—Jerusalén majarã, dohpague tamerare mũare òaro árĩburire mũa masicũ òatariaboya. Eropa árĩquerecũ mũa dohpaguere irire ne peediabirabũ. Eropigu Goãmũ mũare irire masidorebirimi. 43Mũare ïhaturirã mũa árĩri macare cãhmotarãcoma. Eropa iirã erã mũare wiriaro iisome. 44Irisubu erã mũa ya macare cóãpehorãcoma. Mũare mũa porã sãre wejërãcoma. Mũare ïhaturirã òaro weasirirãcoma mũa ya macare. Goãmũ peamegue wabonirãre mũare ïgu taubure yũre mũa masidiabirabũ. Mũa masidiabirira dipuwaja mũare ïhaturirãre Goãmũ cóãdoregũcumĩ mũa ya macare, arĩpũ Jesu Jerusalén majarãre.

Goãmũ wihigue ejapũ Jesu

Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22

45Eropi Jerusaléngue ejagu, Jesu Goãmũ wihigue ñaja wapũ. Eropigu doberi duarãre iri wihigue bocajagu, erãre cohã wiucãpũ. Òpa arĩpũ ïgu erãre:

46—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa ãhraa: “Goãmũ arĩmi: Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiri wihi waĩcũroca,” arĩñuma ïgu yare erã gojarapũ. Ïgu eropa arĩquerecũ ta mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu.

47Ûmũri nũcũ Goãmũ wihigue Jesu buhepũ. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera, masa oparã sã, ïgure erã wejëburire guñamaañorã.

48Masa árĩpehrerã ïgure eropa peenigui, ïgu buherire òaro peenũrũrã árĩñorã. Erã eropa òaro peenũrcũ Jesure wejëdiarãpũ ïgure erã wejëburire bocabirĩñorã.

Jesure doredigure ïgure serëpiñorã

Mt 21.23-27; Mr 11.27-33

20 ¹Gajinũ Goãmũ wihigue Jesu masare òari buherire buhegu iipũ. Ïgu eropa buhecũ pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera ïgu pohrogue erarã, ïgure serëpiñorã:

²—Wereque gũare. ¿Noa doreri mera eropa iiri mũhũ? ¿Nihino mũre Goãmũ wihigue árĩnirãre cóãdoreari? arĩñorã erã Jesure.

³Erā eroparicū Jesu yūhripū erāre:

—Yūhū mūapūre serēpimūhtagura. Wereque yū sāre. ⁴¿Ñu masare ĩgu waīyecū nihinopū ĩgure waīyedoremūriyuri mūa pepicū? ¿Goāmū doreyuri? ¿O masapū doremūriyuri? arī serēpīpū erāre.

⁵Īgu eroparicū erāpū erā basi game wereniguiñorā:

—¿Dohpa arī yūhriřacuri mari? “Goāmū Ñure doredigū árīmi,” mari arīcū, “¿Goāmū Ñure ĩgu dorequerecū ta duhpīrā ĩgu wererare peebirari mūa?” arībocumi Jesu marire. ⁶Oā masapū “Diaye ta Ñu Goāmū yare weremūhtadigū árīmi,” arī pepima erā. Erā eropa arī pepirā maripū “Ñu ĩgu waīyecū Goāmūpū ĩgure dorebiridigū árīmi,” mari arīcū masapū marire utā mera dearācoma, arī wereniguiñorā erā erā basi. ⁷Eropa arī wereniguituha erā Jesure yūhriñorā:

—Ñure waīyedoredigūre gūa masibea, arīñorā erā.

⁸Erā eroparicū Jesu yūhripū:

—Irisubu tamerare yū sā yūre doredigūre werebea mūare, arīpū ĩgu erāre.

Ñerā mohme corerā iira queorire werepū Jesu

Mt 21.33-44; Mr 12.1-11

⁹Eropi Jesu queori moa ōpa arī buhenūgapū masare:

—Yeba opū árīñumi. Īgu ya pohere iguire oteñumi. Otetuha, iri pohere gajirāre deco mera apiñumi erā mohme corera waja. Eropa apigū erāre iri pohere ĩhadibudoretuhaja gaji yebague waha wañumi. Yoari boje deyobiriñumi. ¹⁰Eropigū igui ñirisubu árīcū pohe opū ĩgu pohro majagūre pohere mohme corerā pohrogue obeoñumi. Pohe maja ĩgu oteri đucare ĩgu ya sero majare aĩdoregū obeoriñumi. Eropirā pohere mohme corerāpū ĩgu pohro majagūre bocatīri pañuma ĩgure. Eropirā erā ĩgure iguitōrire obiriquererā dujadoreñuma ĩgure. ¹¹Eropigū pohe opū gajigū ĩgu pohro majagūre iri pohe maja đucare aĩdoregū obeoriñumi daja. Eropirā pohere mohme corerā ĩgu sāre pa ñero iñuma ĩgure. Eropa iituha ĩgu iri đucare obiriquererā dujadoreñuma daja. ¹²Īgure erā eropa iira pūhru gajigū pohro majagūre obeoriñumi daja. Eropirā mohme corerā daja ĩgure cami moa, iri pohe turo cóacāñuma ĩgure.

¹³“Erā eropa iira pūhru pohe opū ōpa arī pepiriñumi: “¿Dohpa iigūcūri yūhū? Ōpa iigūra. Yūhū yū magūre yū mahigūre obeogūra. Erā ĩgure umupeobocoma,” arī pepiriñumi pohe opū. ¹⁴Eropirā ĩgu magūre ĩgu obeodigū ejacū ĩarā mohme corerāpū erā basi ōpa arī wereniguiñuma: “Īhī pohe opū magū āhrimi. Īgure wejērā. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arīriñuma erā erā basi. ¹⁵Eropa arītuha pohe opū magūre ñeha pohe turo aĩgā, wejēcāñuma ĩgure. ¿Ne pohe opū dujaragū dohpa iigūcūri ĩgu ya pohere mohme corerāre? arīpū Jesu.

—Ōpa iigūcūmi erāre. ¹⁶Īgu pohere mohme corerāre wejēgū, gajirāpūre pohere mohme coredoregūcūmi, arī yūhripū Jesu ĩgu basi.

Īgu eroparicū peerā masapū ōpa arīñorā:

—Marire eropa wabiricāporo, arīñorā erā.

¹⁷Erā eroparicū Jesupū erāre ĩha serēpīpū:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũre õpa arĩra dohpa arĩro iiri mũa pepicũ?
Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta àhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma.

Erã ãgũre gamebiriqerrecũ Goãmũ ãgũre beye erã opu erãre taubu acumi, arĩ gojañuma.

¹⁸Yũre gamebirãpu yũ dipuwaja moamorã árĩrã ñero tarirãcoma, arĩpu Jesu erãre.

Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñorã Jesure

Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17

¹⁹Ïgũ eroparĩcũ peerã judio masa buherã, pahia oparã sã “Jesu iri pohe opu queori mera ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa àhrima,’ arĩgũ marire weresãgũ iicumi ãgũ,” arĩ pepiñorã erã.

Eropa arĩ pepirã erã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadaiquererã ta masa Jesure gamerã mari mera guari arĩrã erã masare giĩi árĩñorã. ²⁰Eropa giĩrã Jesure erã ñeaburisubure corerã ãgũre ñhanũñorã. Ïgũ ñero arĩ yũhricũ ñadiarã iiriñorã ãgũre weresãmorã. Eropirã Jesure gajino serẽpidorerã obeñorã gũyarãre. Erãre diaye iirã dopa wereniguidoreñorã. Jesu ñero ãgũ werenicũ peerã iri yeba majagũ opũre peresu iidoremorã iiriñorã. ²¹Eropirã erã Jesure serẽpiñorã:

—Buhegũ, diaye wereniguĩgũ, gũyari marigũ mũ árĩcũ gũa masia. Eropigũ opu árĩcũ sãre ãgũ bu árĩgũ ãgũ árĩcũ sãre yujuropa ñhaa mũhũ. Mũhũ Goãmũ yare diaye mũ buhecũ sãre gũa masia. ²²Wereque gũare: ¿Roma majagũ árĩpehrerã tauro opu árĩgũre gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripũ irire wajayedoreri? arĩñorã erã Jesure.

²³Erã eroparĩcũ Jesu erã ñero iidiarire masigũ erãre werepũ:

—¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediari mũa? ²⁴Dohparagã niyerusere aĩrique. Irisere ñarã, arĩpũ.

Irisere erã aĩ eracũ ñagũ õpa serẽpipũ Jesu:

—¿Nihino gohra waĩcũgũ masũ tuhyari irisere? ¿Noa waĩ tuhyari? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—César, masa tauro opu waĩ ãgũ masũ sã tuhyami iriseguere, arĩ yũhriñorã erã.

²⁵Erã eroparĩcũ Jesu werepũ:

—Irisubu tamerare masa tauro opũre ãgũ yare oque. Goãmũ yapũre Goãmũre oque, arĩpũ Jesu erãre.

²⁶Eropirã masa erã peero Jesure ñero arĩ wereniguicũ iimasibiriñorã erã. Eropirã erã Jesu yũhririre peerã erã peemaria wañorã. Eropa peemariarã, ejarimaria wañorã.

Saduceo masa Goãmũ ãgũ sĩrinirã masurire serẽpiñorã Jesure

Mt 22.23-33; Mr 12.18-27

²⁷Eropi bajamerãgã Saduceo masa Jesu pohroque erañorã. “Goãmũ sĩrinirãre masusome,” arĩ pepirã árĩñorã Saduceo masa. Eropirã erã õpa arĩñorã ãgũre:

28—Buhegu, marire òpa arí gojañumi Moise: “Yujugu ìgu tìgu marapocugu porā mariqueregu ta ìgu sīricū ìagu ìgu pagu magure ìgu tìgu marapo áridigore marapocuro gahmea. Eropa iigu ìgu tìgu muru ìgu porācubodiro dopa ta porācuro gahmea ìgu pagu magure. Eropirā ìgu tìgu muru porā iro dopa árirācoma,” arīpu Moise, arīñorā erā.

29Irire arītuha i queorire werenemoñorā erā Jesure:

—Yujugu porā siete arīñorā. Erā tìgupu marapocu porā marigu ta sīria wapu. 30Eropigu gajigu ìgu pagu magu sā ìgu tìgu marapo áridigore ta marapocuru. Ìgu eropa marapocura puhru ìgu tìgu muru iro dopa ta ìgu sā porā mariqueregu ta sīria wapu. 31Eropigu ihī pagu magu sā ìgu tìgu muru iro dopa ta porā mariqueregu sīria wapu. Eropa dihta wañorā yujugu porā gohra. Ne porā mariquererā ta sīripehrea wañorā. 32Erā marapo sā erā puhru sīria wapo pare, arī, Jesure serēpiñorā: 33¿Ne, Goāmū arīpeherrerā sīrinirāre ìgu masucū nihino marapo gohra arīgocuri igo? Erā siete arīpeherrerā igore marapocunirā arīñorā. ¿Eropigo nihino marapo gohra arīgocuri igo? arī serēpiñorā erā.

34Erā eroparīcū Jesu yuhripu:

—I yeba majarā ũma nome mera marapocuma. 35Erā eropa iiquerecū ta ũmūsi majarāpu eropa arībeama. Dohpaguere masare ũmare, nome sāre diaye iirāre Goāmū òarā iigucumi. Erā erā sīria puhru masa mūriarācoma Goāmū pohrogue. Eropirā erā eroguere marapocubeama. 36Eropirā erā anyua iro dopa ta ne sīrisome daja. Erā Goāmū ìgu masunirā arīrā, Goāmū porā āhrima. 37Dohpaguere sīrinirā erā masa mūriaboropure mūare weregura. Irire masia mūa ìgu Moise ìgu arī gojarare. “Iri yucugugāgue ũjudigugue arīgu Goāmū òpa arī weremi yure,” arī gojañumi Moise. “Yuhu Abrahā, Isaa, Jacobo erā opu ta āhraa,’ arī weremi Goāmū yure,” arī gojañumi Moise. 38Erā sīrira puhrugue “Erā opu ta āhraa,” arīñumi Goāmū. Eropirā erā sīrinirā mūra ìgu masunirā arīrā erā ojocarirā āhrima. Arīpeherrerā masa sīriquererā ojocarirā āhrima Goāmū ìgu iacū, arīpu Jesu erāre.

39-40 Ìgu eroparīcū erāpu dipaturi Jesure serēpidiabiñorā. Eropirā bajamerāgā judio masare buherā òpa arīñorā:

—Buhegu, mūhu òaro yuhriabu, arīñorā erā ìgure.

Cristo Davi mūru opu āhrimi, arī werepu Jesu

Mt 22.41-46; Mr 12.35-37

41 Puhru Jesu òpa arī werepu masare:

—“Cristo Davi mūru pārami arīgucumi,” arī buherima mūare buherā. ¿Duhpirā erā eropa arī buheri? 42 Davi mūru ìgu basi Salmo ìgu gojarapūgue òpa arī gojañumi:

Goāmū yu opu òpa arāmi: “Ohō yu diayepu dorebu doaque.

43 Eropigu mūre ìhaturirāre mūre tarinugabasagura yuhu,” arīmi Goāmū yu opu, arī gojañumi Davi mūru.

44Eropa arĩ gojagu Davi muru opucñumi Cristore. ¿Eropigu Davi muru Cristo ñecu muru áriqueregu ta duhpigu Davipu Cristore opucyuri? Cristo Davi muru opu áhrimi, arĩ werepu Jesu.

Masare buherã erã ñero iirire werepu Jesu

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54

45Masa bajarã watope Jesupu igu buherãre opa arĩ werepu:

46—Masare buherã erã ñeri iirire iarã oaro pee masique. Eropirã erã iro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri sañama masa erãre ñaboro dopa. Doberi duarogue gajirã umupeori mera bocatiri serēcũ gahmema erã. Eropirã erã mari buheri wiriguere oparã oari doari dihtare doadiama erã. Eropirã bosenri áricũ sãre oparã erã doarigue dihtare doadiama. 47Erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ñha erã ya wirire ehmama erã nomere. Eropa erãre mojomoro ñabiriquererã erã masa erã ñhurore yoari boje Goãmure serẽma, “Gua Goãmure oaro umupeoa,” arĩ guyarã. Erã eropa iira dipuwaja Goãmũ erãre gajirã tauro dipuwaja moagucumi, arĩpu Jesu erãre.

Wapeweyo Goãmũ wihigue igo apirare werepu Jesu

Mr 12.41-44

21 1Eropa arĩ weretuha Jesu Goãmũ wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohrogue ñha doapu. Iri comorogue doberi oparã erã niyeru sãcũ ñapu Jesu. 2Eropa ñagu wapeweyo mojomorocũgo igo pesegã igo oparaserigãre igo sãcũ sãre ñapu. 3Iirire ñatuha opa arĩ werepu: —Diaye arĩgu iiaa mũare. Igo wapeweyo mojomorocũgoru ii comorogue igo yare sãgo gajirã áriphererã erã sãdiro tauro sãmo igoa. 4Gajirã doberi oparã erã wũaro oquerecũ ta erãpũre erã ya wũaro duhyaa. Igoru mojomorocũgo áriquerego ta áriphereri igo bari waja áriborare opehocãmo igoa, arĩpu Jesu.

—Goãmũ wihi cóara wihi áriroca, arĩpu Jesu

Mt 24.1-2; Mr 13.1-2

5Eropi gajirã Goãmũ wihire iarã opa arĩnorã:

—Oari utã mera iira wihi, oari wihi áhrea. Masa Goãmũ wihire erã ora sã oari áhrea, arĩ wereniguirã iĩnorã.

Erã eroparicũ Jesu werepu erãre:

6—I wihi majare dohpaguere ñaraa mũa. Gajinu áricũ i wihi maja áriphereri mari ñara, i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome, arĩpu Jesu erãre.

I umũ pehreburiñare werepu Jesu

Mt 24.3-28; Mr 13.3-23

7Igu eroparicũ peerã erãpu serẽpiñorã igure:

—Buhegu, ¿dohpáricũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehreburinu coregãre dohpa wanugacũ ïarãcuri gua? arĩ serẽpiñorã erã ïgure.

⁸ Jesu yũhripũ erãre:

—Ōaro iyuque mũa. Eropirã gajirã mũare erã gũyarire peebiricãque. Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árirãcoma. Eropa arĩ gũyarã “Dohpaguere pehreburinu merogã duhyaa,” arĩrãcoma. Erã eroparicũ erãre peebiricãque. ⁹Eropirã mũa pohrogã gajirã masa gamewejẽcũ, masa erã oparãre cóacũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã sã eropa iicũ peebeorãca. Mũa irire peerã güibiricãque. Pehreburinu core õpa wamũhtaroca. Eropa wamũhtacũ pehreburinu duhyaniroca dohpa, arĩpũ Jesu.

¹⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemopũ:

—Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejẽrãcoma. ¹¹Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã masa bajarã oa mera sĩri, áripehrero majarã masa dorecurãcoma. Eropirã umaro majare deyoro moarire gũhyadiarire masa ïarã, ïha uca warãcoma. Eropa wacũ mũapũ güibiricãque.

¹²“I áripehreri eropa waboro core, yaharã mũa áriiri dipuwaja gajirã mũare ñeha ñero iirãcoma. Eropirã mari judio masa buheri wirigue mũare weresã, peresu iirãcoma mũare. Erã eropa iicũ macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre mũare aĩgãrãcoma erã mũare dipuwaja moadorerã. ¹³Erã eropa mũare aĩgãcũ mũapũ erãre õari buherire wererãca. ¹⁴Erã oparã pohrogue mũare erã aĩgãcũ erã oparãre mũa yũhriborore wũaro guñabiricãque mũa. ¹⁵Yũhũ mũare werenigüicũ iĩgura. Mũaare eropa itamugũ pee masirire, õari werenigüiri sãre mũa iicũ iĩgura. Mũa eropa iicũ mũare ïhaturirãpũ mũa werenigüirire pee bocatĩumasosome. “Iri diaye áribeaa,” arĩ yũhrimasisome. ¹⁶Irisuburi mũa yaharã áricũ ïha mũa pagu sũmarã, mũa pagu porã, mũa acawererã, mũa mera majarã sã mũare oparãre wejẽdorerã orãcoma mũare. Erã eropa iicũ mũare ïhaturirã mũa mera majarãre gajirãre wejẽrãcoma. ¹⁷Eropirã yaharã mũa áricũ ïarã, áripehrerã mũare ïhaturirãcoma. ¹⁸Mũaare eropa iicũ mũapũ ne dederesome. ¹⁹Eropirã erã mũare ñero iiquerecũ ta mũare erã ñero iirare yujuro bojerã yãre duhubiricũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropigũ ïgũ pohrogue mũare opagũcumi.

²⁰“Eropirã bajarã surara Jerusalenguere erã cãhmotacũ ïarã, Jerusalẽne erã cóãborore merogã duhyacũ masirãca mũa. ²¹Eropa wacũ ïarã Judea yeba árirãpũ utã yucugue oma duhriporo. Eropirã Jerusalẽn árirã sã waporu. Eropirã campo árirã Jerusalenguere wabiricãporo daja. ²²Irinũri dipuwaja moarinũri áripehreri Goãmũ yare erã gojarapũ erã arĩdiro dopa ta eropa waroca. ²³Goãmũ oã masare turaro dipuwaja moacũ áripehrerogue i yebaguere ñero tarirãcoma. Eropa wacũ nijiposã nome, erã porãre mihrirãre oparã nome sã mojomorocurã nome dujarãcoma irisubure. ²⁴Gajirã i maca majarãre gamewejẽrãcoma. Eropirã gajirã i maca majarãre áripehreri yebarigue aĩgã peresu iirãcoma. Eropirã judio masa áribirã Jerusalẽne ñero

iirācoma. Eropirā erā tarinūgarācoma. Judio masa árībirāre “Iripēta árīque,” Goāmū ĩgu arīcūgue Jerusalénre āhri duhurācoma, arī werepū Jesu.

Jesu i yebague ĩgu dujariborore werepū

Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37

²⁵Eropigū erāre werenemopū:

—Irisubure abe umū majagu, ñami majagu, necā sā guhyaro gohrotoa warācoma. Árīpehrerā i yeba majarā, “Cue, sīrirāca,” arī pepirācoma. Wuariya turaro busūrire pāgūri sāre turaro guirācoma. ²⁶Irisubure umaro maja sā yeba sā burīgā ñohmeroca. Eropa wacū ĩarā masapū i yeba pehrebore corerā burīgā guirācoma dedererī arīrā. ²⁷Irisubu ta yūhū masū Goāmū ĩgu obeodigū Goāmū ĩgu turari mera, ĩgu gosesiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yū dujaricū ĩarācoma masa. ²⁸Yū eropa arīra wanūgacū ĩarā guibiricāque. Eropirā guñatura umarogue ĩhamujuque. Irisubure Goāmū mũare ĩgu tauboro merogā duhyaroca, arīpū Jesu.

²⁹Eropa arītuha i queori mera erāre werepū Jesu:

—Hīgueragu baja gajī yucū sā iri yucū waricūrire pepique mũa. ³⁰Iri yucū pūricacū ĩarā, “Bojori merogā duhyaa,” arī masia mari. ³¹Eropa ta i árīpehreri yū arīra iri eropa wacū ĩarā, “Goāmū ĩgu opū árīburisubu merogā duhyaa,” arī pepirāca mũa. ³²Mũare diaye arīgu ĩaa. Irisubu majarā erā sīrīboro core árīpehreri yū arīra eropa waroca. ³³Umaro i yeba sā pehrea waroca. Yū wereniguiripū ne pehresome. Árīpehreri yū arīdiro dopa ta eropa waha ojogorocūroca.

³⁴“Yū dujariburinūre ne masibea mũa. Eropirā ōaro árīyūque. Bosenūrire pagari iiniguibiricāque. Eropirā merebiricāque. I yeba maja iiburire wūaro pepibiricāque. Mũare yū arīdiro dopa ta iirā, guñaña mariro i yebaguere yū aricū ne ũcasome. ³⁵Yūhū masare beyegu arīgu guñaña mariro arīguca. Waibūgu guñaña mariro ĩgu weradague ĩgu mehsihajaro dopa ta irinū waroca masare árīpehrerā i yeba majarāre. I yeba majarā “Eropa waroca,” erā arībiririnū eropa waroca. ³⁶Mũapū ōaro guñatura coreque. Eropirā Goāmūre ire serēnigūicāque: “Pehrerinū eropa wacū yūre itamuque. Turarire oque yūre ōaro yū tarīboro dopa. Eropigū Cristore mũ obeogūre guiro mariro yūhū ĩgūre bocatīricū ĩique yūre,” arī serēque Goāmūre, arīpū Jesu.

³⁷Eropi irinūrire Goāmū wihigūe Jesu buhemūripū. Ñamiri nūcū buhetuhajagu Olivo waīcūdigūgue waha irīgūgue árīboyotahmuamūripū. ³⁸Boyocū árīpehrerā masa ĩgūre Goāmū wihigūe peerā wamūriñorā.

Pahia oparā, judio masare buherā mera wejēdiañorā Jesure

Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53

22 ¹Eropi irisubure bugabiriri pan erā baburi bosenu merogā duhyayoro. Iri bosenu Pascua waīcūyoro. ²Eropirā pahia oparā, judio masare buherā mera Jesure wejēdiarā, erā wejēborore guñamaañorā. Jesure wejēdiaquererā ta masapūre guñorā guari arīrā.

³Eropi Judapu watí ñgure ñero iidorecũ yũhripu ñgure. Juda doce Jesu buherã mera majagu arĩripu. ⁴Eropigu pahia oparãre, Goãmũ wihi majarã surara oparã mera sãre weretamugu wapũ. Erã pohrogue eja, erãre Jesure ñgu ñhmuborore weretamupu erã mera. ⁵Ñgu erãre eroparĩcũ pee erã mucubiri, “Mũre niyeru wajayerãca,” arĩñorã erã Judare. ⁶Erã eroparĩcũ, “Áũ, mũare ñgure ñhmugura,” Juda arĩpu. Eropigu masa erã ñabiririsubu Jesure ñhaturirãre ñgu ñhmuborore corenipũ.

Jesu ñgu buherã mera ñgu baturinũ arĩyoro
Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26

⁷Bũgabiriri panre erã baburinũ bosenu arĩñugarinũ arĩyoro. Eropiro Pascua majagu arĩbure ovejare erã wejẽrinũ arĩyoro. ⁸Irisubu ta Pedro, Ñũ sãre Jesu werẽpu:

—Bosenu mari baburire amurã waque, arĩpu Jesu erãre.

⁹—¿Nohonogue mari baburire amudoregu obeori mũhu guare? arĩ serẽpiñorã erã.

¹⁰Erã eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Jerusaléngue waque. Eroque mũa ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatirigucumi. Ñgu bocatiricũ ñgu mera waque. ¹¹Eropa warã ñgu silu ñajari wihigue ejarã, wihi opuẽ opa arĩque: “¿Nohogue yũhu, yũ buherã mera Pascua maja barire barãcuri?” arãmi buhegu,” arĩque wihi opuẽ. ¹²Mũa eroparĩcũ peegu wũari taribure, mũaro maja taribure, mari gameri mera erã amura taribure ñhmugucumi wihi opu. Eroque mari baburire iique mũa, arĩpu Jesu erãre.

¹³Ñgu eroparĩcũ erã iri macague wañorã. Eroque erã ejacũ erãre ñgu arĩdiro dopa ta eropa wayoro. Eropirã erã Pascua arĩcũ baburire amuñorã.

¹⁴Erã barisubu arĩcũ Jesu doce ñgu buherã mera ba doapu. ¹⁵⁻¹⁶Eroque erã barogue doagu Jesu erãre werẽpu:

—Mũare arĩgu iiaa. I Pascua bosenu mari iiaa Goãmũ ñgu yarãre ñgu taurare guñarã. Pũhu Goãmũ ñgu opu arĩrogue ñgu yarãre tautuhagucumi. Ñgu eropa tauboro core inũno majare dipaturi basome yũhu. Eropigu dohpaguere yũ ñero tariboro core i Pascua maja barire mũa mera turaro badiabu, arĩpu Jesu.

¹⁷⁻¹⁸Eropa arĩgu Jesu ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, erãre werẽpu: —Mũare arĩgu tiiaa. Goãmũ ñgu opu arĩrogue igui decore ihriboro core ne dipaturi ihrisome yũhu. Eropirã iri vinore aĩ mũa basi ihrique, arĩpu Jesu.

¹⁹Eropa arĩtuha panre aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩpu. Eropa arĩtuha irirure nuha guerepu erãre. Irirure gueregu ta erãre werẽpu:

—I yũ dũpu ãhraa. Yũ dũpu yũre ñhaturirãre erã oburi dũpu arĩroca. Mũa ñeri iira wajare cóãbu sĩrigũca yũhu. Eropirã mũa yũre guñaburire ire baque, arĩpu Jesu.

²⁰Eropa batuha eropa ta erãre ihriripa sãre opu. Eropigu erãre werẽpu:

—Mũa ñeri iirare cóãbu sĩrigũca. Eropigu yũ dire cóãguca. Eropa sĩrigu yũ Pagu Goãmũ “Masare õaro iigura,” ñgu arĩdiro ii ojogorocũguca.

21 “Dohpaguere peeque mua. Yure ñhaturirãre ñhmubu yu mera ohõ doami. 22 Goãmũ ñgu arĩdiro dopa ta yũhu masũ Goãmũ ñgu obeodigu sĩrigũca. ñgu eropa sĩridorequerecũ ta yure ñhaturirãre ñhmudigupũ ñetariaro tarigũcumi, arĩpu Jesu.

23 ñgu eroparĩcũ erãpu erã basi õpa arĩ serẽpiñorã:

—¿Jesure ñhaturirãre ñhmubu mari mera majagu nihino arĩcuriba? arĩ serẽpiñorã erã basi.

**“¿Mari mera majagu nihinopũ opũ arĩgũcuri?”
arĩ wereniguñorã Jesu buherã**

24 Pũhrũ Jesu buherã õpa arĩ dũyasoñorã:

—¿Mari mera majagu nihipũ arĩgũcuri opũ? arĩ wereniguñorã erã basi.

25 Erã eropa arĩ wereniguicũ peegu Jesu erãre werepu:

—Goãmũre masibirã oparãpu erã masare dorerã pũriro mera dorema. Eropirã oparãre “Erã masare õaro itamurã ãhrima,” arĩrima gajirã erãre.

26 Mũarũ eropa oparã arĩdiasome mua basi. Mua mera majagu mua tĩgũpu mua pagũ magũ iro dopa arĩporo. Mua mera majagu opũ arĩdiagu gajirã itamugũ arĩporo. 27 ¿Nihino ãhriri opũ mua pepicũ? ¿Ba doagũpu opũ ãhriri? ¿O barire duhpogũpu opũ ãhriri? Ba doagu ta arĩcumi opũ. ñgu eropa arĩquerecũ ta yũpu pohro majagu iro dopa ta mũare itamugũ ahrabũ.

28 “Masa erã yure ñero iiquerecũ ta mũarũ yure duhubirabũ. 29 Eropigu yu Pagũ ñgu yure opũ acudiro dopa ta mua sãre oparãre acugũra yũhu.

30 Yũ opũ arĩcũ mua sã yũ bari mesa ta baha iħrirãca. Eropirã mua oparã doarire doarãca. Mua ero doarã Israe masare doce cururi majarãre beyerãca õarã sãre ñerã sãre, arĩpu Jesu ñgu buherãre.

**Pedro “Jesure masibea,” ñgu arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu
Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38**

31 Eropa arĩtuhaja Pedroe Jesu õpa arĩ werepu:

—Simo Pedro yure peeque. Watĩ Satana mũare arĩpehrerãre gamegu Goãmũre serẽrami. Mua yure duhu ñgu yare iicũ gamegu serẽrami. Trigo pohe opũ ñgu trigo gasirire cóãgu puri siriro dopa mũare goroweodiami.

32 ñgu mũare eropa gamequerecũ yũpu mũre Goãmũre serẽbasabũ. Yure mũ umupeo duhubiriburire serẽbasabũ Goãmũre. Eropigu mũhu yu mera majagu dipaturi arĩgu mũ acawererãre yaharãre guñaturacũ iique mũhu, arĩpu Jesu Pedroe.

33 ñgu eroparĩcũ Pedro yũhrĩpu:

—Opũ, mũre erã peresu iiquerecũ ta, yũhu mũ mera majagu arĩñiguigũca. Mũre erã wejẽquerecũ ta mũ mera majagu arĩñiguigũca, arĩpu Pedro.

34 Jesu yũhrĩpu:

—Pedro, mũre arĩgu iiaa. Dohpagã ñami cãreña ñgu wereboro core uħresubu “Jesure masibea,” arĩgũca mũhu gajirãre, arĩpu Jesu Pedroe.

Jesure erā ñero iinugaboro merogā duhyayoro

³⁵Eropa arĩtuha Jesu ĩgu buherāre wereru:

—¿Sohō árĩrasubure mua niyeru aju moorā, suhri diyeri aju moorā, zapatu moorā muare yu obeorasubure gajino duhyari muare? arĩ serēpipu Jesu.

—Ne gajino guare duhyabirabu, arĩ yuhriñorā erā.

³⁶—Irisubure muare duhyabiriquerecū ta dohpaguepūre suhri diyeri ajure, niyeru aju sāre oparā irire aĩque. Eropirā muare matamijiri maricū ĩarā mua suhrire duarā irimijire asūque. ³⁷Ire muare arĩgu iiaa. Goāmū yare erā gojarapū erā arĩdiro dopa ta yure eropa waro gahmea. Ōpa arĩnuma iripūgue. “‘Īgu dorerire tarinugarā mera majagu ahrimi,’ arĩrācoma masa,” arĩ gojañuma yure, arĩpu Jesu. Erāpu arĩñorā:

³⁸—Īaque opu. Pemiji matamijirire opaa gua, arĩñorā ĩgu buherā.

—Iripēta árĩca, arĩ yuhripu Jesu.

Getsemanĩgue Jesu Goāmū mera werenigupū

Mt 26.36-46; Mr 14.32-42

³⁹Eropi Jesu ĩgu ero core ĩgu iiguadiro dopa ta Olivo waĩcudigu utāgugue waha wapu. Īgu eropa wacū ĩgu buherā ĩgu mera wañorā.

⁴⁰Erogu ejaqu ĩgu erāre wereru:

—Goāmure serēque mua ñerire iibiriboro dopa, arĩpu erāre Jesu.

⁴¹Eropa arĩtuha ĩgu seyaro merogā yujugu ta wanemo, mereja Goāmū mera werenigupū:

⁴²—Ahū, yu ñero tariburire iidiabigu iibircāque. Yu eropa serēquerecū ta yu gamero dopa iibita. Mupu masia. Mu gamero dopa ta iique, arĩ serēpu Jesu Goāmure.

⁴³Īgu eropa arĩ serēcū umarogue aridigu anyu Jesure dehyoapu ĩgure itamugu. ⁴⁴Eropigu Jesu ñero siporācu turaro mera Goāmū mera werenigupū. Eropiro ĩgu ñajasiri guari di wiriro dopa ĩgure wiridijayoro.

⁴⁵Goāmū mera wereniguituha wahgānugaja, ĩgu buherā pohrogu dujaa wapu. Īgu dujajacū ĩgu buherā burigā bujawererā árĩrā carĩrā arĩñorā. ⁴⁶Eropigu Jesu erāre opa arĩ wereru:

—¿Duhpirā carĩri mua? Wahgāque. Goāmure serēque mua ñeri iibiriburire, arĩpu Jesu erāre.

Jesure ĩhaturirā ĩgure peresu iñorā

Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11

⁴⁷Īgu eropa arĩ wereniguirisubu masa bajarā erañorā. Juda doce buherā mera majagu árĩdigu masare muhtagāridigu arĩpu. Eropigu ĩgu Jesu pohro eraa, ĩgu wayuporāre mimipu ĩgure. ⁴⁸Īgu eropa mimicū Jesupu ĩgure serēpipu:

—Juda, ¿yu masure Goāmū ĩgu obeodigure yure ĩhaturirāre ĩhmugu yu wayuporāre mimiri mahu? arĩpu Jesu.

49 Ìgũ eropa arĩra pũhrũ Jesu buherã masa Jesure erã ñeaburire masirã ìgũre serẽpiñorã:

—Opũ, ÷gũa matamijiri mera erãre gamequeãsi? arĩñorã erã.

50 Erã eropa arĩra pũhrũ yujugũ Jesu buherã mera majagũrũ pahia opũ pohro majagũre ìgũ matamiji mera ìgũ gamirore diayerũ árĩri gamirore tabe coro dijucãrũ. 51 Ìgũ eropa iicũ ìagũ Jesu õpa arĩrũ:

—Ìibita, arĩrũ.

Eropa arĩtuha pohro majagũ gamiro arĩrañere mohmeripũ. Ìgũ eropa iicũ pohro majagũrũ mũraro ta dujarũ daja. 52 Eropa iituha pahia oparãre, Goãmũ wihi surara oparãre, mũrã sãre ìgũre ñeamorãre Jesu serẽpipũ:

—¿Mũa matamijiri mera, yucũ ñucari mera arirã yajari masure iro dopa ta yũre ñearã arirã iiari? 53 Ùmũri nũcũ Goãmũ wihigue mũa mera yũ árĩcũ, mũa yũre ñeabiribũ. Eropa arĩquerecũ ta dohpague mũa ñerã yanũ ta ãhraa. Watĩ ìgũ tarinũgaburisubu árĩro iiaa, arĩrũ Jesu.

“Jesure masibea,” arĩrũ Pedro

Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27

54 Erã Jesure ñeatuha pahia opũ ya wihigue aĩgãñorã erã ìgũre. Erã aĩgãcũ Pedro yoarogue erãre ìhanũrusiarpũ. 55 Opũ ya wihigue ejacũ, iri wihire cãhmotara sãriro pohecague õari goro deco peame dihuñorã gajirã. Erã dihucũ ìagũ Pedro peame pohro doarã mera doarũ. 56 Ìgũ peame boyorogue doacũ yujugo pohro majago ìgũre õaro ìhanũrũ gajirãre õpa arĩ werepo:

—Ìhĩ sã ìgũ mera ta ãhrami, arĩpo igo.

57 Igo eroparĩcũ Pedro yũhrĩrũ:

—Nomeo, ìgũre ne masibea yũhũ, arĩripũ Pedro. 58 Pũhrũ ñari gajigu Pedrore ìha, õpa arĩ werepũ:

—Mũ sã erã mera majagũ ta ãhraa, arĩpũ ìgũ.

—Ne, árĩbeaa, arĩripũ Pedro.

59 Yuju hora pũhrũ gajigu gajirãre õpa arĩ werepũ:

—Diaye ta ãhraa. Ìhĩ Galilea majagũ ãhrimi. Diaye ta Jesu mera ãhrami ìhĩ sã, arĩrũ ìgũ gajirãre.

60 Ìgũ eroparĩcũ Pedro yũhrĩrũ:

—Mũ arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩ yũhrĩrũ.

Ìgũ eropa arĩ wereniguirisubu cãreña werepũ. 61 Ìgũ werecũ mari Opũ Jesu wihi pohro árĩdigũ Pedrore maji ìarpũ. Ìgũ eropa ìacũ Pedropũ Jesu ìgũ arĩrare guñarpũ. “Dohpagã ñami cãreña ìgũ wereboro core, ùhresubu mũhũ, ‘Yũhũ Jesure masibea,’ arĩgũca mũhũ,” Jesu ìgũ arĩrare guñarpũ Pedro. 62 Eropigũ Pedro erogue wiriri, turaro orepũ.

Jesure wereya, pañorā erā*Mt 26.67-68; Mr 14.65*

⁶³Eropirā Jesure corerā surara ĩgure wereya, pañorā. ⁶⁴Eropa parā ĩgu cuirire diricāhmota, ĩgure serēpiñorā:

—¿Noa mure pari? ĩabiriqueregũ ta wereque gũare, arĩ wereyañorā erā.

⁶⁵Eropirā baja gajĩ ñero arĩ wereyañorā erā ĩgure.

Jesure opu serēpipũ*Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24*

⁶⁶Eropirā boyorogue ta mūrā, pahia oparā, judio masare buherā sā gamenereñorā. Erā eropa gamenererore gajirā erā pohroque Jesure aĩgāriñorā.

⁶⁷—Wereque gũare. ¿Goāmũ beyedigũ Cristo āhriri mũhũ? arĩ serēpiñorā erā Jesure.

Erā eroparicũ Jesu yũhripũ:

—Mũare yũ werecũ säre yure peesome mũa. ⁶⁸Mũare yũ serēpicũ yure yũhrisome mũa. Eropirā yure wiusome mũa. ⁶⁹Mũa yure wiubiriquerecũ ta pũhrũ ñari mũuri nũcu yũhũ masũ Goāmũ ĩgu obeodigũ Goāmũ yũ Pagũ turagũ ĩgu diayerũ doagũ árĩguca, arĩpũ Jesu.

⁷⁰Ĭgu eroparicũ erā árĩpehrerā serēpiñorā daja dipaturi:

—¿Eropa arĩgu “Yũhũ Goāmũ magũ āhraa,” arĩri mũhũ? arĩñorā erā.

—Mũa arĩro dopa ĩgu ta āhraa, arĩ yũhripũ Jesu erāre.

⁷¹Ĭgu eroparicũ opa arĩ erā basi wereniguiñorā erā:

—Ĭre weresārāre gajirāre mari gamebeaa pare. Erā nũcu ta sihajama. Ĭgu Goāmũre ĩgu ñero wereniguicũ mari basi ta mari peea. Eropirā ĩgu ñero iira dipuwajare masituhaa, arĩñorā erā erā basi.

Pilato Jesure serēpipũ*Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38*

23 ¹Eropa arĩtuha erā árĩpehrerā wahgānũgaja, Jesure Pilato waicũgu opu pohroque aĩgāñorā. ²Aĩ ejarā Jesure weresānũgañorā:

—Ĭhĩ mari ya yeba majarāre ñero iidorecũ peeabũ. Mari opuere Césare ihĩ wajayedorebeami. Eropigũ ĩgu “Yũhũ opu āhraa. Cristo āhraa yũhũ,” arĩ wereniguimi ĩgu basi, arĩ weresāñorā erā Jesure.

³Erā eropa arĩ weresāra pũhrũ Pilato Jesure serēpipũ:

—¿Diaye ta judio masa opu ta āhriri mũhũ? arĩpũ ĩgu Jesure.

—Mũ arĩro dopa ta ĩgu ta āhraa, arĩ yũhripũ Jesu.

⁴Ĭgu eroparicũ Pilato pahia oparāre, masa säre werepũ:

—Ĭre gajino waja dipuwaja mara, arĩpũ ĩgu.

⁵Ĭgu eropa arĩquerecũ ta erā turaro weresānemoñorā:

—Ĭgu, ĩgu buheri mera masare gamequeācũ iimi. Galilea yeba ĩgu irire iinũgami. Eropa iinũgatuha árĩpehrero Judea yebague irire ĩgu iimi, arĩ weresāñorā erā.

Herode waicugũ opu Jesure serẽpirũ

⁶Erã eropa arĩ weresãcũ peegu Pilatopũ serẽpirũ:

—¿Ihĩ Galilea majagu ahriri? arĩpũ ĩgu.

⁷—Ero majagu ta ahrimi, arĩ yuhriñorã gajirã.

Erã eropa yuhricũ peegu Pilatopũ Jesu ĩgu árĩri yebare masigu opu Herode ĩgu ya yeba majagu ĩgu árĩcũ masipũ. Irire masigu Jesure Herode pohro obeopũ. Irisubure Herode Jerusalén árĩpũ. ⁸Ero core Herode Jesure peemũripũ. ĩgu eropa peera pũhrũ ĩgure burigã ĩadiaripũ. Jesu ĩgu deyoro moarire ĩgu ii ĩhmucũ ĩadiaripũ ĩgu. Eropigu ĩgu Jesure ĩagu mucubiripũ. ⁹Eropigu baja serẽpirũ Jesure. ĩgu eropa serẽpiquerecũ ta Jesupũ ne yuhribiripũ ĩgure. ¹⁰Pahia oparã, judio masare buherã sã Herode pohro nũgaja turaro Jesure weresãñorã. ¹¹Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Herode ĩgu surara mera wereya, Jesure ñero iññorã. Eropã wereyarã, õariñe suhrirore opu yañe dopa bejariñere sãñorã erã Jesure. Eropã wereyatuha, iri suhrirore tuwea aĩ Pilato pohro obeoñorã daja. ¹²Irinũre Herode, Pilato mera õaro erã basi game iinũgarã árĩnũgañorã. Ero corere erã basi game ĩhaturirã árĩriñorã.

Masa Jesure wejẽdoreñorã

Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16

¹³Eropi Pilato pahia oparãre, gajirã oparãre, masa sãre ĩgu sihubeoecũ gamenereñorã. ¹⁴Erã gamenerecũ ĩagu õpa arĩpũ erãre:

—Īre yũre aigãrirã, “Īgu masare ñero iidoremi,” arĩraa mũa yũre. Dohpague mũa ĩhuro ĩre serẽpipehoabũ daja. Yũ eropa serẽpira pũhrũ mũa ĩgure weresãcũ ñeri dipuwaja mara yũ ĩacũ. ¹⁵Herode sã “Īgure ne ñeri dipuwaja mara,” arãmi. Eropã arĩgu dipaturi ĩre ohõ dujuami daja. Eropiro ĩre wejẽdorero mara. Mũa sã irire ĩha masia. ¹⁶Eropigu ĩgure tãraradari mera tãradoreguca yuhũ. Erã eropa tãrara pũhrũ ĩgure wiugũra, arĩripũ Pilato.

¹⁷Bojori nũcu Pascua bosenũri nũcu peresu árĩdigure yujugure masa gamegure Pilato eropa wiubasamũripũ. Eropã iiro gameyoro ĩgure. ¹⁸Eropirã Pilato “Jesure wiugũra,” ĩgu arĩcũ peerã árĩpehrerã masa õpa arĩ gaguiniguiñorã:

—Īgu Jesure wejẽque. Gũa yagu arĩbure Barrabãpũre guare wiubasaque, arĩ gaguiniguiñorã masa.

¹⁹Ero Barrabãpũ Jerusalengue oparãre ĩgu cóadorera dipuwaja, ĩgu gajirãre wejẽra dipuwaja peresu iññorã ĩgure. ²⁰Pilato Jesupũre wiudiaripũ. Eropigu ĩgu masare ĩgu wiabure serẽpi ĩapũ daja. ²¹Īgu Jesure eropa wiudiaquerecũ ta erã ĩgure arĩñorã daja:

—Crusague pabia wejẽque ĩgure. Wejẽcãque ĩgure, arĩ gaguiniñorã erã.

²²Erã eroparĩcũ Pilato uñresubu waro gohra õpa arĩripũ daja erãre:

—¿Ñehenore ñerire iiari ĩgu mũa eropa arĩ gaguiniguiñorã? Ne ĩgure ñeri dipuwaja mara. Eropigu ĩgure wejẽdoremasibea. ĩgure tãraradari mera tãradoreguca. Iripẽta iidoreguca. Eropigu ĩgure wiugũca, arĩripũ Pilato.

²³ Ñgu eroparĩcũ ta erã turaro mera gaguininemo, Jesure crusague wejẽdoreñorã. Erã eropa arĩ gaguinicũ peegu Pilato erã gamero dopa ta iidorepũ. ²⁴ Eropigu erã arĩro dopa ta Pilato Jesure wejẽdorepũ. ²⁵ Eropa doregu masa serẽdigure wiupũ. Ñgu peresugue árĩgure, masare gamewejẽcũ iidigure, masare wejẽdigure Pilato Barrabãpũre wiupũ. Eropigu masa erã gamero dopa ta Pilato Jesure crusague wejẽdorepũ.

Erã Jesure crusague pabia wejẽñorã
Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27

²⁶ Eropirã erã Jesure wejẽrã warã, aĩgãñorã. Erã eropa warisubu Simo waĩcũgu Cirene majagu pohegue ejadigu erapũ. Jerusalengue ñgu eracũ ñarã Jesure aĩgãrã ñgure bocatĩri, ñeha, crusare ñgure coãtamudoreñorã Jesu pũhũ.

²⁷ Eropirã masa bajarã Jesure ñhanũrusiañorã. Eropirã gajirã nome ñgure erã eropa iicũ ñarã turaro ore nũrusiañorã. ²⁸ Erã orecũ peegu Jesu erãre maji ñha õpa arĩpũ:

—Jerusalén majarã nome yũre orebircãque. Mũa basi, mũa porã ya árĩburire oreque. ²⁹ Gajinũri árĩcũ masa õpa arĩrãcoma. “Porã marirã nome dohpaguere mari árĩcũ õatariaboaya,” arĩrãcoma masa. ³⁰ Irisubure utãgure õpa arĩ werenĩguirãcoma masa. “Ñgu utãgu gũa weca yuri bejaporo. Gũare wejẽcãporo,” arĩrãcoma masa. ³¹ Masa yũre dipuwaja marĩgure erã õpa iicũ, ñeri dipuwaja oparãpũ ñetariaro warãcoma, arĩpũ Jesu.

³² Gajirã perã dorerire tarinũgarã erã árĩcũ erã sãre Jesu mera erã wejẽmorãre aĩgãñorã erã. ³³ Erã aĩgã dipu pero waĩcũrogue eja crusague Jesure pabiañorã. Eropirã gajirã perã sãre yujugure ñgu diayepũ gajĩgure ñgu copũ crusariguere pabiañorã. ³⁴ Erã eropa iicũ Jesu õpa arĩpũ:

—Ahũ, oã dohparagã erã ñero iirire cãdijique erãre. Erã erã eropa iirire masibeamã. Eropigu irire cãdijique, arĩpũ Jesu ñgu Pãgure.

Eropirã surara Jesu suhri murare “¿Noa yañe árĩrocuro ñne?” arĩ game bira wajatañorã. ³⁵ Eropirã masa ero niguirã erã ñaro judio masa oparã Jesure weryañorã:

—Ñgu gajirã masare sĩribonirãre taurapũ. Eropigu ñgu Cristo Goãmũ ñgu beyedigu árĩgu ñgu basi tariporo, arĩ weryañorã erã.

³⁶ Surara sã ñgure weryañorã. Jesu pohro ejarã, vino suĩrre erã oriñorã. ³⁷ Iirre iirã õpa arĩñorã erã:

—Mũhũ judio masa erã opũ árĩgu ta, mũ basi tarique, arĩñorã erã.

³⁸ Eropi ñgu weca õpa arĩ gojarapũre pabia tuñorã: “Ñhĩ judio masa tauro opũ árĩgu ãhrimi,” arĩ gojaturapũ árĩyoro. Griego ya mera, Roma majarã ya mera, judio masa ya mera gojarapũ árĩyoro.

³⁹ Gajigu ñgu mera erã pabia tudigu ñgu ñero arĩ werenĩguipũ Jesure:

—¿Mũhũ Cristo árĩbeari? Mũ basi, gũa sãre tauque, arĩpũ ñgu Jesure.

⁴⁰ Ñgu eroparĩcũ peegu ñgu mera majagupũ ñgure yũhrĩpũ:

—Eropa arībiricāque. ¿Duhpigū Goāmure umupeobeari mūhu? Marire yujuro mera dipuwaja moama erā. ⁴¹Maripure mari ñeri dipuwajare dipuwaja moarā diaye iirā iima erā. Ihīpu ñerire iibirīnumi, arīpu gajigū tarinūgagūpu.

⁴²Eropa arīgū īgū Jesure ōpa arīpu:

—Jesu, mūhu opu ārīrogue ārīgū yu sāre guñaque, arīpu īgū Jesure.

⁴³—Mure ire arāa. Dohpagāre yu mera paraíso waīcūrogue yu mera ārīgūca, arīpu Jesu īgure.

Jesu sīria wapū

Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30

⁴⁴Eropi goeri boje gohra árīcū árīpehrerogue ūhre hora gohra naitīa wayoro. ⁴⁵Naitīaro árīrisubu Goāmū wihi majañe suhriro cāhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. ⁴⁶Eropigū Jesu turaro gaguinīpu:

—Ahū, yu sīporāre mure wiaa mū dibuboro dopa, arī gaguinīpu Jesu.

Eropa arītuha sīria wapū.

⁴⁷Eropa wacū īagū surara opu “Goāmū turagū āhrimi,” arī, “Ihī Jesu diaye ta ōagū āhrañumi,” arīpu īgū.

⁴⁸Eropirā ero gamenererā iri eropa wacū īarā, Jesu īgū sīricū īarā, erā ya wihigū dujaa wañorā. Dujaa wa, būjawereri mera waha wañorā.

⁴⁹Árīpehrerā Jesu mera majarā, Galileague īgū mera arinirā nome sā yarogue Jesure ihu igniñorā.

Jesu dūpūre masa gobegue apiñorā

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹Irisubure José waīcūgu ero árīpu. Judea yeba Arimatea waīcūri maca majagu árīpu. Eropigū īgū ōagu, diaye iigu árīgu, Goāmū īgū opu árīnūgaburire coregu árīpu. Eropigū īgū judio masa oparā mera majagu árīqueregu ta Jesure erā wejēdorecū gamebirirīpu īgū. ⁵²Eropigū Pilato pohrogue eja, Jesu mūgu dūpūre serēpu. ⁵³Serētūha Jesu dūpūre aī diju, ōari suhriro mera īgū dūpūre omapū.

Eropa omatuha masa gobegue utāyegue erā seara gobegue apīpu īgū dūpūre. Iri gobere ne yujugu sīridigūre yaanibirīñorā dohpa. ⁵⁴Irinū Sabadonū maja árībūrire erā amuyurīnū árīyoro. Sabado judio masa soorīnū árīboro merogā duhyayoro.

⁵⁵Eropirā Galileague Jesu mera arinirā nome masa gobegue José wacū īarā nūrsiañorā. Masa gobegue eja, iri gobere īha, Jesu dūpūre īgū apirare īañorā. ⁵⁶Pūhrū erā ya wihigū dujaa wañorā. Poresurire īgū dūpūre sūburire amuñorā erā. Eropirā Sabado árīcū Goāmū īgū dorerire Moiserē īgū apirare iri dorero dopa ta erā soñorā.

Jesu masa mūriapu

Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10

24

¹Domingo árīcū boyorogue erā nome erā poresuri erā amurare aī Jesu masa gobe pohrogue aīgāñorā. ²Iri gobegue ejarā, iri gobere

biharaye utāyere erā pāgū nugurayere ñañorā. ³Eropa ñarā erā iri gobegue ñaja wañorā. Jesu dũpũpũre ne bocajabiriñorā erā. ⁴Īgu dũpũre bocabirā, “¿Dohpa wayuri?” arī pepiñorā erā. Erā eropa arī pepi erā werenigui amaro gohra perā ũma gosesiriri suhricurā erā pohro niguiñorā. ⁵Ero erā niguiçũ ĩha, nome güirā merejañorā. Eropirā ũmapũ erāre wereñorā:

—¿Duhpimorā sīridigũ murũ ĩgu árĩdirore ahmari mua? Dohpague *ĩgu* ojocarigũ āhrimi. ⁶Īgu õre marimi. Masa mũriatuhami. ¿Sohõ árĩrasubure Galileague mua mera árĩgu ĩgu arĩrare guñari mua? ⁷“Yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũre wiarācoma ñerāre. Erā yũre crusague pabia wejērācoma erā yũre. Eropigũ yũ sīrira pũhrũ ũhrenũ pũhrũ masa mũriagũca yũhũ,” ¿muare ĩgu arĩrare guñari mua? arĩñorā ũmapũ.

⁸Erā eroparicũ peerā, nomepũ ĩgu arĩrare guñañorā. ⁹Erā eropa arĩra pũhrũ erā dujaa wañorā. Once buherāre gajirā säre irire werepehoñorā. ¹⁰Erā nomepũ María Magdalena, Juana, María Santiago pago árĩñorā. Erā nome gajirā nome sã árĩñorā Jesu buherāre eropa wererā nome. ¹¹Erā eropa arī werequerecũ ta Jesu buherāpũ “Erā diaye arĩbiribocoma. Eropa arĩcārā iima oã nome,” arī pepiriñorā. Eropirā erā nomere peediabiriñorā.

¹²Erā eroparicũ peegũ, Pedropũ masa gobegue omagã, ĩagu warũ. Iri gobegue eja, ĩgu muhmeraja ĩhame acupũ. Jesure erā omara gasiro dihtare ĩapũ. “¿Dohpa wayuri?” arī pepigũ ĩgu wihigue dujaa warũ.

Emaus waĩçuri maca maja mague Jesu dehyoapũ

Mr 16.12-13

¹³Irinũre perā Jesu buherā mera majarā Emaus waĩçuri macague warā iñorā. Jerusalénre once kilómetros yoaro āhraa Emaure ejaro.

¹⁴Emaugue waha, árĩpehri Jesure eropa warare wereniguiçũgārā iñorā. ¹⁵Erā eropa arī werenirisubu Jesupũ erā watope erā mera warũ.

¹⁶Eropirā ĩgũre ĩaquererā ta erā ĩgũre ĩha masibiriñorā.

¹⁷—¿Mua curirā warā dohpa arī werenigui bujawererā iiri mua? arĩpũ Jesu. Īgu eroparicũ erā dujanũgañorā bujawererā. ¹⁸Eropigũ Cleofa waĩçugũpũ Jesure yũhripũ:

—¿Dohpague Jerusalénre erā iirare mũ dihta masibeari? arī serẽpipũ ĩgu.

¹⁹—¿Dohpa wahári Jerusalénre? arĩpũ Jesu.

Īgu eroparicũ Cleofa yũhripũ:

—Jesure Nazare majagũre erā iirare arĩrā iiaa. Īgu Goãmũ yare weremũhtagũ árĩrimi. Eropirā ĩgu wereniguirire peerā, ĩgu iira säre ñarā, “Turagũ āhrimi,” arī pepirima masa. Goãmũ sã eropa arī pepicumĩ. ²⁰Mari pahia oparā, gajirā oparā mera ĩgũre wejẽdorerā gajirāre ohama. Erā eropa ocũ gajirāpũ ĩgũre crusague pabia wejẽama. ²¹“Roma majarāre cóabu Israe masa opũ árĩbu āhrimi,” arī pepiribũ gua ĩgũre. Dohpagã mera ũhrenũ wahaa ĩgu sīrira pũhrũ. ²²Bajamerāgã gua mera majarā nome guare ũcacũ iiaa. Boyoro Jesu ĩgu masa gobegue erā eja, ²³ĩgu dũpũre erā bocabirañorā. Dũpũre bocabiri erā dujara

wereama. “Guare anyua dehyoama. Jesu ojocariapu,” arĩ wereama nomepu.

²⁴ Erã eroparĩcũ gajirã gua mera majarãpu iri gobegue eja nome erã arĩdĩro dopa ta ãañoã. Erã sã Jesu mũũũre ãabirañoã, arĩpu ãgu Jesure.

²⁵ ãgu eropa arĩra puhrũ Jesu werepu erãre:

—Mũa ne peebirã ãhraa. ¿Goãmu yare weremũhtanirã mũra erã arĩrare õaro peebeari mũa? ²⁶ Cristo opu áriboro core ãgu mũmarogue ãgu mũriaboro core ãgũre ñero tariro gahmeabu. ¿Irire masibeari mũa? arĩpu Jesu erãre.

²⁷ Eropa arĩgu Goãmu yare erã gojarapũguere erã ãgũre gojayurare Jesu werepehocãpu erãre. Moise mũũũ ãgu gojarare Jesu werenũgapũ. Eropigu áripehrerã Goãmu yare weremũhtanirã erã gojara sãre erãre werepehocãpu.

²⁸ Erã erã wari macague erã ejacũ Jesupu erãre tarigãgu dopa iipu.

²⁹ ãgu eropa iiquerecũ ta erãpu ãgũre wadorebiriñoã.

—Gua mera dujaque. Ñamicague ãhraa. Nairo iica, arĩñoã erã Jesure.

Eropigu Jesu erã mera wihigue ñaja wapu. ³⁰ Puhrũ ãgu erã mera erã bari mesague doaja, panre aĩ, Goãmũre “Õhaa” arĩpu. Eropa arĩgu iri panre nuha aĩ erãre õpu. ³¹ ãgu eropa iicũ ãarã erã Jesure ãha masiñoã pare. Erã ãha masira puhrũ ãgu dederea wapu. ³² ãgu eropa dederecũ erã erã basi õpa arĩ wereniguiñoã:

—Mague ãgu marire wereniguirisubu Goãmu ãgu gojarare ãgu wereniguirisubu mari siporã mera õaro mucubiriri mera pepiabu mari, arĩñoã erã basi.

³³ Eropa arĩtuha erã mata Jerusaléngue dujaa wañoã. Eroque eja, once buherãre, gajirã mera gamenererãre bocañoã. ³⁴ Erã ejacũ, once buherã õpa arĩñoã erãpuere:

—Diaye ta mari Opu masa mũriadi ãhrami. Simo Pedro ãgũre ãapu, arĩñoã erã.

³⁵ Erã eroparĩcũ peerã Emaus wari maha wanirã sã erã ãarare wereñoã:

—Jesu ãgu panre nuha guare ãgu ocũ ãha masiabu gua, arĩñoã gajirãre.

Jesu ãgu buherãre dehyoapu

Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23

³⁶ Erã eropa arĩ wererisubu mata Jesupu erã pohro dehyoanũgajapu.

—¿Ãhriri mũa? arĩpu ãgu erãre.

³⁷ ãgu eroparĩcũ erã “Sĩridigu mũũũre ãarã iiaa mari,” arĩ pepi, turaro gũiñoã. ³⁸ Erã eropa gũicũ ãagu ãgu erãre werepu:

—¿Duhpirã gũiri mũa? ¿Duhpirã yũre ãarã “I diaye áribeaa, arĩri mũa?”

³⁹ Yũ mojotorire yũ guburi sãre ãaque. Mũa irire ãarã, yũre ãha masirãca. Yũre mohmepique. Mohmepirã masirãca mũa. Sĩridigu mũũũ dũpu moomi. Yũpu dũpuca, arĩpu Jesu.

⁴⁰ Eroparĩgu ãgu mojotorire, ãgu guburire ãhmuũpu erãre. ⁴¹ ãgu eropa ãhmuquerecũ ta erã bũrigã mucubiri uca warã “I diaye áribeaa,” arĩ pepiñoã dohpa. Erã eropa arĩ pepicũ masigu Jesu erãre serẽpirũ:

—¿Õre bari ãhriri? arĩpu ãgu.

⁴² Ñũ eroparĩcũ waimũ mupudigũre mome imisĩri sãre oñorã ñũre.
⁴³ Irire aĩ erã ñũuro Jesu bapũ. ⁴⁴ Batuha Jesu werepũ erãre:

—Sohõ mari árrasubu mũa mera árigũ yũhũ mũare werediro dopa ta dohpaguere yũre eropa wahabũ. Goãmũ doreri Moise marire ñũ apira ñũ eropa aĩ gojadiro dopa ta yũre eropa wahabũ. Goãmũ yare weremuhtanirã, Salmopũre gojanirã sã iribojegue erã yũre aĩ were gojayudiro dopa ta dohpague yũre eropa wahabũ. Eropa ta waro gahmeabũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁵ Eropa arĩtuha Goãmũ yare erã aĩ were gojarare ñũ buherãre masicũ iipũ Jesu erãre.

⁴⁶ —Goãmũ yare erã gojara õpa arĩyoro: “Cristo ñero tarigũcumi. Eropigũ uñrenũ pũhrũ ñũ sirira pũhrũre ñũ masa mũriagũcumi. ⁴⁷ Ñũ masa mũriara pũhrũ áripehreri yeba ñũ yarã Goãmũ yare buherãcoma. ‘Mũa ñerire bujawererã Jesucristo mera mũa ñerire cãdijirã árrĩrãca,’ aĩ wererãcoma masare. Eropa weremorã Jerusalén werenũgarãcoma,” aĩ gojañumi Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁸ Eropa arĩtuhaja õpa aĩ werenemopũ:

—Mũapũ i áripehrerire ñanirã ãhraa. Eropirã gajirãre wererãca.

⁴⁹ Goãmũ “Ñũre mũare obeogũra,” ñũ aridigũre yũpũ mũare obeogũra. Eropirã Jerusaléngue ñũ Espĩritu Santo mũare ñũ eraburire coreque mũa. Ñũ mũare turarire ogũcumi, arĩpũ Jesu ñũ buherãre.

Jesu umarogue mũria wapũ

Mr 16.19-20

⁵⁰ Eropa arĩtuha Jesu erãre Jerusalén árrĩrãre Betaniague aĩgãpũ. Erogue eja, Jesu ñũ mojotori mera simuju, “Õaro árique,” arĩpũ erãre. ⁵¹ Eropa arĩtuha erãre apĩ, umarogue mũria wapũ. ⁵² Ñũ mũriara pũhrũ erã ñũre umupeo, “Õagũ, turagũ ãhrimi,” aĩ, Jerusaléngue burigã mucubiriri mera dujaa wañorã. ⁵³ Ero ãhri umũri nũcũ erã Goãmũ wihigue Goãmũre serẽmũriñorã. “Mũhũ õagũ ãhraa,” aĩ umupeoniguicãmũriñorã erã ñũre. Eropa ta áriporo. Iripẽta ãhraa.